

**Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини**

**ЗВІТ РЕКТОРА
про виконання умов контракту
з Міністерством освіти і науки України
за 2021 рік**

**Затверджено на конференції
трудового колективу
29 грудня 2021 р. (протокол № 4)**

Умань – 2021

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ I. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА	6
1.1. Акредитація освітніх програм	6
1.2. Зміст та планування освітнього процесу	8
1.3. Створення умов для здобуття вищої освіти в університеті студентами з особливими освітніми потребами	13
1.4. Організація практичної підготовки	18
1.5. Система внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті	22
1.6. Аналіз успішності студентів	25
1.7. Військова підготовка студентів	28
1.8. Робота з іноземними студентами	29
Розділ II. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ	35
2.1. Науково-організаційна структура університету	35
2.2. Наукові школи	39
2.3. Наукові видання університету	51
2.4. Публікації співробітників університету	53
2.5. Підготовка наукових, науково-педагогічних кадрів	55
2.6. Науково-дослідна та інноваційна діяльність молодих учених	57
2.7. Науково-дослідна робота студентів	59
2.8. Інформаційне забезпечення наукової діяльності	62
2.9. Патентно-ліцензійна діяльність	63
2.10. Наукове співробітництво з закордонними організаціями	66
Розділ III. ВИХОВНА РОБОТА	70
3.1. Організація виховної роботи в університеті	70
3.2. Студентське самоврядування	73
3.3. Заходи, спрямовані на формування національної свідомості та громадсько-політичної активності	75
3.4. Природоохоронна діяльність	77
3.5. Культурно-просвітницькі заходи	78
3.6. Спортивно-масова робота	79
Розділ IV. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ	82
4.1. Організація профорієнтаційної роботи	82
4.2. Система доуніверситетської підготовки	84
4.3. Вступна кампанія	85
4.4. Формування контингенту студентів	86
Розділ V. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ	92
5.1. Професорсько-викладацький склад університету	92
5.2. Підвищення кваліфікації викладачів	93
5.3. Рейтинг викладачів, кафедр, факультетів та інституту	95

Розділ VI.	ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА І ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ	106
6.1.	Аналіз фінансово-економічної діяльності та ефективності використання державного майна	106
6.2.	Результати роботи адміністративно-господарської частини університету	110
6.3.	Організація роботи з охорони праці	113
6.4.	Соціальне забезпечення здобувачів вищої освіти	115
Розділ VII.	ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУПРОВІД ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ	119
7.1.	Презентація університету на міжнародних та всеукраїнських виставках	119
7.2.	Представлення університету в засобах масової інформації	119
Розділ VIII.	ВИКОНАННЯ ЦІЛЬОВИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ	121
Розділ IX.	ДОТРИМАННЯ УМОВ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ	135

ВСТУП

Основний напрямок діяльності університету у 2021 році реалізовувався у руслі Стратегії розвитку Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини на 2021-2025 рр. – програмного документу, що визначає основні параметри розвитку навчального закладу, забезпечуючи його системний і цілеспрямований характер.

В умовах карантинних обмежень університету вдалося утримати лідерські позиції у підготовці та забезпеченні конкурентоспроможності фахівців. Цьому процесу сприяло запровадження нових технологій дистанційного навчання, оснащення навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням, створення електронної системи управління освітнім процесом. Статистична інформація, яка представлена у звітних матеріалах, переконливо засвідчує: колектив університету навчився раціонально використовувати у своїй роботі комп'ютерні технології для виконання в дистанційному форматі першочергових завдань, серед яких у пріоритеті – надання високоякісної університетської освіти, що будується на принципах гуманізації, демократизації, компетентнісного підходу, вихованні гармонійно розвиненої особистості майбутнього фахівця, патріота української держави.

У звітному періоді зроблено багато для забезпечення осіб з особливими освітніми потребами спеціальним навчально-реабілітаційним супроводом та створення для них вільного доступу до інфраструктури університету.

Успішно у звітному році вирішувалися питання створення та реалізації ефективної системи розвитку університетської науки, що забезпечує визначальний вплив фундаментальних і прикладних досліджень на якість освітнього процесу та розвиток університету як інноваційно-освітньої інституції.

Упродовж звітнього періоду відбулося зміцнення статусу університету в європейському просторі: укладено нові угоди про співпрацю із зарубіжними освітніми закладами, організаціями та товариствами, значна кількість викладачів пройшли міжнародні стажування, на базі університету відкрито Регіональний центр міжнародних мовних іспитів. Все це сприяє забезпеченню міжнародних стандартів якості освітніх послуг, інтеграції у світовий простір вищої освіти.

Незважаючи на карантинні обмеження, у звітному періоді творчі колективи, спортсмени університету брали активну участь у різних міжнародних та всеукраїнських заходах та отримали там яскраві перемоги.

У 2021 році університет став активним учасником Міжнародних спеціалізованих виставок «Сучасні заклади освіти» та «Освіта та кар'єра – 2021». Отримано низку нагород: гран-прі «Лідер інноваційно-наукової діяльності», золоту медаль в номінації «Інноваційні технології профорієнтаційної роботи й кар'єрного консультування випускників закладів освіти», гран-прі у номінації «Розвиток матеріально-технічної бази закладу освіти».

В академічному рейтингу закладів вищої освіти «ТОП-200 Україна» у 2021 році університет посів 92 місце.

У рейтингу Top Universities in Ukraine університет займає 32 місце серед 186 українських ЗВО.

Університет індексується у світових рейтингах, зокрема рейтингу євразійських університетів QS World University Rankings та U-Multirank.

На підставі представлених у звіті фактів можна підвести загальний підсумок: університет твердо стоїть на рейках конструктивного академічного розвитку, був і залишається лідером педагогічної освіти.

РОЗДІЛ 1. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА

1.1. Акредитація освітніх програм

На підставі інформацію від факультетів/інституту про необхідність проведення акредитаційної експертизи для освітніх програм університету (у вигляді службових записок) відділом якості освіти, ліцензування та акредитації сформовано наказ ректора № 797 о/д від 16.07.2020 р. «Про підготовку до акредитації освітніх програм університету у 2020/2021 н.р.», згідно з яким та наказами Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти «Про призначення експертної групи» № 109-Е від 26.01.2021 р., № 143-Е від 29.01.2021р., № 207-Е від 04.02.2021 р., № 250-Е від 10.02.2021, № 275-Е від 11.02.2021 р., № 385-Е від 23.02.2021 р., № 398-Е від 25.02.2021 р., № 389-Е від 25.02.2021 р., № 400-Е від 25.02.2021 р., № 487-Е від 05.03.2021 р., № 533-Е від 11.03.2021 р., № 554-Е від 15.03.2021 р., № 591-Е від 17.03.2021 р., № 655-Е від 24.03.2021 р., № 657-Е від 24.03.2021 р., № 669-Е від 26.03.2021 р., № 715-Е від 30.03.2021 р., №787-Е від 07.04.2021р. у I півріччі 2021 року акредитацію проходили 18 освітніх програм за початковим рівнем (короткий цикл) вищої освіти, першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Після проведення процедури акредитації отримано наступні результати:

– за остаточним рішенням Національного агентства маємо акредитацію (терміном на 5 років) – 9 програм:

– Освітньо-професійна програма Хореографія зі спеціальності 024 Хореографія, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти;

– Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта зі спеціальності 012 Дошкільна освіта, початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти;

– Освітньо-професійна програма Спеціальна освіта зі спеціальності 016 Спеціальна освіта, початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти;

– Освітньо-професійна програма Середня освіта (Природничі науки) зі спеціальності 014 Середня освіта (Природничі науки), перший (бакалаврський) рівень вищої освіти;

– Освітньо-професійна програма Середня освіта (Природничі науки) зі спеціальності 014 Середня освіта (Природничі науки), другий (магістерський) рівень вищої освіти;

– Освітньо-професійна програма Соціальна робота зі спеціальності 231 Соціальна робота, початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти;

– Освітньо-професійна програма Менеджмент зі спеціальності 073 Менеджмент, початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти;

– Освітньо-професійна програма Готельно-ресторанна справа зі спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа, початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти;

– Освітньо-професійна програма Маркетинг зі спеціальності 075 Маркетинг, початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти;

- умовну (відкладену) акредитацію (терміном на 1 рік) – 8 програм:

- Освітньо-професійна програма Право зі спеціальності 081 Право, початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти;
- Освітньо-професійна програма Біологія зі спеціальності 091 Біологія, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти;
- Освітньо-професійна програма Екологія зі спеціальності 101 Екологія, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти;
- Освітньо-професійна програма Середня освіта (Хімія) зі спеціальності 014 Середня освіта (Хімія), другий (магістерський) рівень вищої освіти;
- Освітньо-професійна програма Психологія зі спеціальності 053 Психологія, початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти;
- Освітньо-професійна програма Економіка зі спеціальності 051 Економіка, початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти;
- Освітньо-професійна програма Облік і оподаткування зі спеціальності 071 Облік і оподаткування, початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти;
- Освітньо-професійна програма Туризм зі спеціальності 242 Туризм, початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти
- *відмову в акредитації – 1 програма*
- Освітньо-професійна програма Публічне управління та адміністрування зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування, початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти.

Згідно з наказом наказ ректора № 915 о/д від 18.08.2021 р. «Про підготовку до акредитації у 2021/2022 н.р.» та наказів Національного агентства «Про призначення експертної групи» № 1647-Е від 22.09.2021 р., № 1753-Е від 01.10.2021 р. у II півріччі 2021 року акредитацію проходили 3 освітні програми другого (магістерського) рівня вищої освіти:

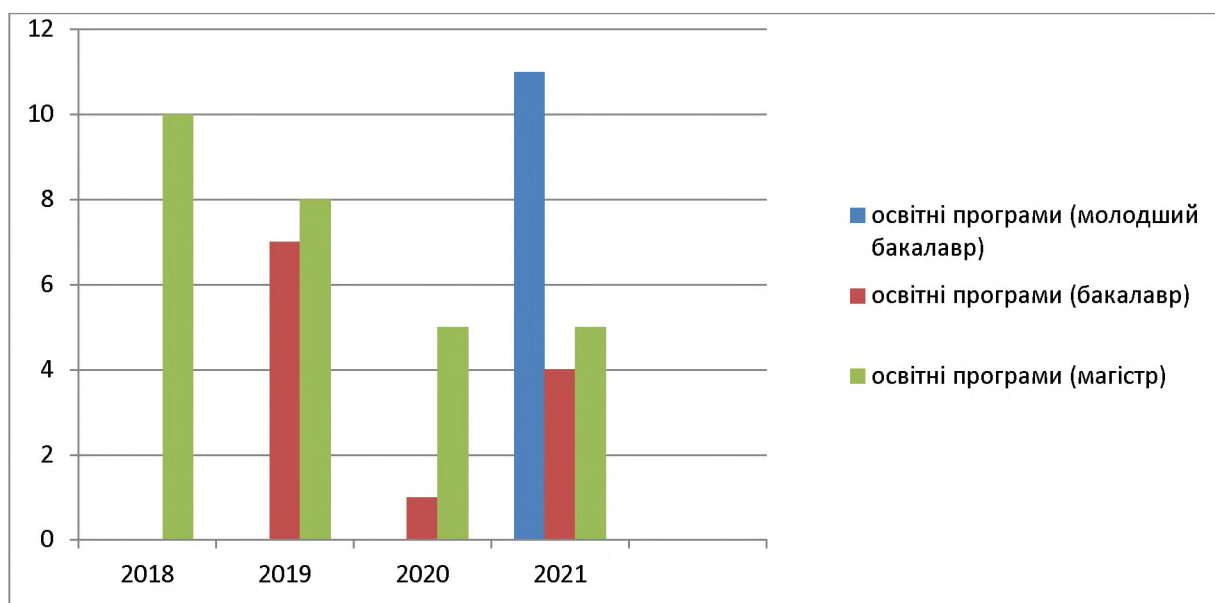
- Освітньо-професійна програма Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька)), другий (магістерський) рівень вищої освіти;
- Освітньо-професійна програма Середня освіта (Мова і література (англійська, французька)), другий (магістерський) рівень вищої освіти;
- Освітньо-професійна програма Середня освіта (Мова і література (англійська, іспанська)), другий (магістерський) рівень вищої освіти.

За остаточним рішенням Національного агентства після проведення процедури акредитації маємо акредитацію зазначених освітніх програм терміном на 5 років.

Кількість освітніх програм ОС «Молодший бакалавр», «Бакалавр» та «Магістр» університету, що пройшли процедуру акредитації у 2018-2022 рр., подано у діаграмі 1.

Діаграма 1.1.

Освітні програми університету, що пройшли процедуру акредитації

На сьогодні в університеті здійснюється підготовка фахівців з 11 галузей знань, з них: за початковим (коротким) рівнем – із 11 спеціальностей, першим (бакалаврським) рівнем – із 42 спеціальностей, за другим (магістерським) рівнем вищої освіти – 40 спеціальностей, за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти – 6 спеціальностей.

Серед першочергових завдань університету у 2022 р. – приведення у відповідність до акредитаційних та Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365 «Про внесення змін до постанови КМУ від 30 грудня 2015 року № 1187») кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення.

Важливим завданням для університету є підвищення рівня матеріально-технічного та інформаційного забезпечення. Зокрема, забезпеченість здобувачів вищої освіти комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, спеціалізованими кабінетами, сучасним обладнанням, устаткуванням, мультимедійним обладнанням, що використовується для виконання освітніх програм. Потрібно продовжувати роботу над поповненням бібліотечного фонду університету, збільшення посадкових місць в читальних залах, оснащенням спортивних майданчиків та удосконаленням пунктів харчування з урахуванням потреб здобувачів вищої освіти.

1.2. Зміст та планування освітнього процесу

Упродовж 2021 року діяльність навчально-методичного відділу та структурних підрозділів університету була спрямована на виконання постанов і наказів Міністерства освіти і науки України, рішень вченої ради та ректорату університету, реалізацію змісту вищої освіти на підставі державних стандартів й потреб регіональної економіки, упровадження прогресивних форм, методів і технологій навчання, що дозволяють здійснювати освітній процес з оптимальними

витратами матеріальних, фінансових засобів та інтелектуальних ресурсів тих, хто навчається.

Удосконалення студентської мобільності, забезпечення навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальною освітньою траєкторією, підвищення якості підготовки фахівців та їх конкурентоспроможності, забезпечення доступу до ринків праці, посилення престижу вищої освіти України – основні цілі, реалізацію яких здійснює університет.

Основними нормативними документами, які визначають організацію освітнього процесу в університеті, є освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти ОС «Молодший бакалавр», «Бакалавр», «Магістр», «Доктор філософії». На їх підставі розроблені навчальні плани, у яких чітко визначено перелік та обсяг освітніх компонент, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік освітнього процесу, види і тривалість практик та форми поточного і підсумкового контролю. Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» усі освітні програми містять не менше 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС вибіркових навчальних дисциплін. Переліки вибіркових навчальних дисциплін укладаються кафедрами, на їх основі формуються загальнофакультетські / загальноінститутські переліки. Загальноуніверситетський перелік вибіркових освітніх компонент, який включає в себе вищезазначені переліки, доводиться до відома здобувачів вищої освіти та знаходиться у вільному доступі на сайті університету.

З метою забезпечення повноцінного функціонування освітнього процесу у 2021 році робота навчально-методичного відділу була спрямована на його якісну організацію. З цією метою проведено комплекс заходів, а саме: підготовлено та затверджено графіки освітнього процесу; документацію, необхідну для проведення випускної атестації; упорядковано робочі навчальні плани відповідно до навчальних планів; накази про планування навчального навантаження професорсько-викладацького складу та затвердження академічного навантаження викладачів кафедр університету на поточний навчальний рік; розрахунки навчального навантаження викладачів по кафедрах (обсяг годин); статистичний звіт «Форма 2-3 нк» у зазначені терміни подано у МОН України; підготовлено подання на призначення іменних та персональних стипендій для студентів університету на I та II семестри; здійснено переведення студентів із контрактної форми навчання на вільні місця державного замовлення; підведено та проаналізовано підсумки результатів екзаменаційних сесій по інституту/факультетах та в цілому по університету після завершення сесій та після ліквідації академічної заборгованості; сформовано кількісно-якісні показники випускної атестації відповідних освітніх ступенів, своєчасно, щоквартально подано звіти у бухгалтерію університету про зміни чисельності студентів; підведено підсумки рейтингу професорсько-викладацького складу з навчально-методичної роботи; сформовано річний план та звіт підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників; забезпечено факультети/інститут і кафедри університету документацією з планування, обліку та звітності в освітньому процесі; своєчасно подано листи-відповіді на запити МОН України, управління освіти і науки обласної державної адміністрації та інших установ, що стосувалися організації освітнього процесу.

З метою удосконалення освітнього процесу в університеті та оптимізації діяльності кафедр, факультетів / інституту упродовж року підлягали обговоренню та затвердженню вченою радою університету такі документи: «Положення про

організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денної та заочної форм навчання)» (протокол № 10 від 26.01.2021 р.), «Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (Нова редакція) (протокол № 11 від 29.02.2021 р.), «Положення про освітні програми в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (Нова редакція) (протокол № 13 від 04.03.2021 р.), «Концепція вивчення іноземних мов здобувачами вищої освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини» (протокол № 16 від 27.04.2021 р.), «Положення про факультет / навчально-науковий інститут Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини» (Нова редакція) (протокол № 16 від 27.04.2021 р.), «Положення про систему рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних працівників Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини» (протокол № 4 від 26.10.2021 р.), «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (Нова редакція) (протокол № 6 від 23.11.2021 р.), «Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (протокол № 6 від 23.11.2021 р.), «Положення про організацію внутрішнього електронного документообігу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (протокол 7 від 28.12.2021 р.).

У 2021 р. навчально-організаційна робота в університеті здійснювалася відповідно до чинних нормативних документів, навчальних планів та наказів ректора і носила професійно спрямований характер:

- розроблено та затверджено розклади занять на семестри, графіки складання екзаменів і заліків, проведення передекзаменаційних консультацій та ліквідації академічної заборгованості;

- укладено графіки самостійної роботи студентів, захисту індивідуально-творчих завдань, чергування викладачів на кафедрах;

- здійснено перевірку готовності факультетів/інституту та кафедр до зимової та літньої екзаменаційних сесій та випускної атестації;

- на засіданнях кафедр, вчених радах факультетів/інституту щосеместрово розглядалися питання про стан навчально-організаційної роботи, основну увагу було зацентовано на необхідності удосконалення освітнього процесу, його методичного забезпечення відповідно до вимог кредитно-трансферної системи.

З метою здійснення контролю за якістю виконання освітнього процесу на рівні кафедри – адміністрація факультету/інституту проводився систематичний аналіз завідувачами кафедр, деканами факультетів/директором інституту стану науково-дослідної роботи викладачів та студентів; організації та захисту випускних кваліфікаційних робіт; виконання навчально-методичної та наукової роботи викладачів; стану ведення номенклатурної документації.

Для здійснення якісної підготовки фахівців в університеті функціонує 22 сучасних комп'ютерних класи та лабораторії, які забезпечують виконання навчальних планів. У звітному році обладнано сучасним мультимедійним обладнанням 16 аудиторій, таким чином на сьогодні загальна кількість аудиторій, які задіяні в освітньому процесі та забезпечені мультимедійним обладнанням, – 83 із загальної кількості 137, що складає 60,6%.

Викладачі університету послуговуються таким програмним забезпеченням: Web-браузери (Google Chrome, Opera); Office 365 A1 (Outlook, Word, PowerPoint, Excel і OneNote); Додатки Google Workspace For Education (Gmail, Google Диск, Google Документи, Таблиці, Презентації та Форми, Google Форми, Google Сайти, Google Календар, Google Chat, Google Meet, Google Keep, Google Сейф (Google Vault)); Податкова звітність; LibreOffice; Open Office; B52 Готель; B52 Ресторан; Оверія -Туризм; Хмарний програмний комплекс Віртуальний студентський банк; Навчальний комплекс ПЗ Афіна; Навчальний комплекс ПЗ BAS; Програма для лінгафонного кабінету Joy Class Pro та Nibelung; PolyDic Editor; Microsoft Visual Studio; Графічний мережевий симулятор GNS3; Lazarus; GeoGebra 6; NetBeans IDE; VirtualBox; Homacosoft CrosswordCreator; Planner 5D; Gran 1-3; Maple; Mathematica; MathCad; MathLab; Maxima; Gimp; 7-Zip; NAPS2; PDF Reader; OBS Studio.

Моніторинг якості рівня викладання дисциплін здійснювався деканами факультетів/директором інституту, членами науково-методичних комісій, завідувачами кафедр шляхом контрольного відвідування відкритих занять (у тому числі конкурсних), а також взаємовідвідування занять викладачами, що засвідчено у відповідних протоколах та записами в журналах. У них представлено ґрунтовний аналіз проведених занять, їх відповідність тематиці навчальних і робочих програм, використання інноваційних технологій, інформаційно-технічного забезпечення тощо.

На кафедрах університету розроблені і постійно оновлюються інтерактивні комплекси навчально-методичного забезпечення з усіх навчальних дисциплін. Викладачі університету активно працюють над удосконаленням навчально-методичного забезпечення дисциплін відповідно до вимог ECTS, готують підручники, посібники та методичні рекомендації для студентів різних років навчання.

В університеті систематично працюють науково-методичні комісії факультетів/інституту та проводяться науково-методичні семінари кафедр, на яких обговорюються питання удосконалення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, методики проведення лекцій, практичних та семінарських занять, організації різних видів практик, самостійної роботи студентів, результати різних видів контролю тощо.

Діяльність навчально-методичної ради спрямована на моніторинг, аналіз, координацію та планування навчально-методичної роботи в університеті; удосконалення змісту вищої освіти, форм, методів і засобів навчання та організації освітнього процесу з урахуванням тенденцій розвитку національної та світової систем вищої освіти; розробку рекомендацій з удосконалення системи забезпечення якості освітнього процесу; впровадження інноваційних методів навчання, новітніх освітніх методик та технологій, сучасних технічних засобів та програмних продуктів; розробку рекомендацій для вдосконалення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу. На засіданнях навчально-методичної ради розглядаються питання щодо ефективності використання в освітньому процесі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та підготовка пропозицій щодо подальшого їх розвитку; вивчення можливостей упровадження індивідуалізації освітнього процесу та індивідуальної траєкторії навчання студентів відповідно до рекомендацій МОН та Закону України «Про вищу освіту»; укладання переліку вибіркових дисциплін, необхідних для формування робочих навчальних планів та розрахунку навантаження науково-

педагогічних працівників; розробки нових освітніх технологій, методів навчання, форм і методів поточного й підсумкового контролю знань, критеріїв оцінювання знань здобувачів освіти, випускної атестації; розробка вимог до системи забезпечення якості вищої освіти та критеріїв оцінювання якості освітньої діяльності структурних підрозділів; аналіз ефективності роботи кафедр стосовно зворотного зв'язку зі стейкхолдерами; можливість, процедуру на перспективи перезарахування результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та інформальній освіті.

Кафедрами розроблено та затверджено програми випускної атестації для спеціальностей ОС «Молодший бакалавр», «Бакалавр» і «Магістр», тематику та методичні рекомендації до написання та захисту курсових та випускних кваліфікаційних робіт.

З метою запобігання та виявлення академічного плагіату у випускних кваліфікаційних роботах, забезпечення дотримання принципів та правил академічної доброчесності в університеті використовується система Anti-Plagiarism, яка стимулює до якісної підготовки таких робіт, творчості, коректної роботи із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики.

Відповідно до «Положення про кредитно-трансферну накопичувальну систему в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» на кафедрах університету розроблено робочі навчальні програми, критерії оцінювання знань студентів, створено відповідну методичну базу, підготовлено дидактичний матеріал до практичних занять дисциплін відповідно до академічного навантаження, розроблено завдання для поточного, модульного та підсумкового контролю знань студентів, окреслено матеріал для самостійного опрацювання з обов'язкових та вибіркових навчальних дисциплін циклів природничо-наукової, професійної та практичної підготовки робочих навчальних планів.

Застосування інноваційних технологій в освітньому процесі широко впроваджується в університеті. Для стимулювання інтелектуальних здібностей і творчого потенціалу студентів у ході проведення семінарських занять викладачі широко використовують традиційні й інтерактивні методи навчання: брейн-ринги, діалоги, дебати, диспути, КВК, конференції, мультинавчання, роботу парами, творчі завдання, «круглий стіл», аудіо-, відео-записи, ділові та рольові ігри, обговорення рефератів, літературно-театральні конкурси, професійні тренінги та тренінгові вправи, індивідуальні та групові тренінги, семінари-конференції, дискусії. На заняттях викладачі запроваджують інноваційні технології навчання: «коло ідей», «ажурна пилка», «карусель», «мікрофон», «мозкова атака», «акваріум», «мозаїка», «Сократів Діалог», «інтерв'ю» тощо.

Питання удосконалення організації та змісту освітнього процесу, розробки освітньо-професійних та освітньо-наукових програм, навчально-методичного забезпечення дисциплін, організації дистанційного навчання, підготовки до атестації здобувачів вищої освіти систематично розглядаються на засіданнях ректорату, навчально-методичної та вченої ради університету.

Відповідно до розпорядчих документів Міністерства освіти і науки України щодо запобігання захворювань, викликаних коронавірусом COVID-19, навчання та заліково-екзаменаційні сесії в університеті у 2021 році відбувалися в очному, дистанційному чи змішаному режимі (залежно від епідеміологічної ситуації в країні та регіоні) із врахуванням «Тимчасових рекомендацій щодо організації освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені

Павла Тичини в період карантину в зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)». Під час дистанційного навчання заняття проводилися у синхронному режимі з використанням платформ Moodle, Cisco Networking Academy, пакетів спеціалізованого хмарного програмного забезпечення та інструментів для спільної роботи G-Suite та Office 365 (зокрема, Google Meet та Microsoft Teams), інших програмних засобів та хмарно-орієнтованих сервісів для здійснення відеоконференцій, онлайн-зустрічей та мобільної спільної роботи (Zoom, Skype, Cisco Webex, Webex Teams та ін.). Випускна атестація здійснювалася у змішаному режимі – дистанційно або очно відповідно до рішень вчених рад факультетів / інституту (на засіданні екзаменаційної комісії перебувало не більше 10 випускників).

За звітний період підготовлено та видано низку (більше 10) наказів, які регулювали питання організації освітнього процесу в умовах карантину.

У наступному році робота університету буде спрямована на підготовку фахівців за відповідними освітньо-професійними програмами початкового (короткий цикл), першого (бакалаврського), другого (магістерського) та освітньо-науковими програмами другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти; динаміку запровадження інноваційно-педагогічних та інформаційно-комунікативних технологій в організації професійної підготовки студентів, реалізацію заходів з підвищення конкурентоспроможності випускників, викладачів та науковців університету шляхом сприяння вільному оволодінню іноземними мовами і сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями; забезпечення активної підтримки та всебічного розвитку студентського самоврядування із широким його залученням до аналізу організації освітнього процесу та якості освіти; налагодження співпраці із зарубіжними університетами, бізнес-структурами щодо обміну досвідом та практичної підготовки студентів, що сприятиме підвищенню професійної компетенції майбутніх фахівців до рівня світових вимог, а також зростанню їхньої конкурентоспроможності на ринку праці.

1.3. Створення умов для здобуття вищої освіти в університеті студентами з особливими освітніми потребами

З-поміж викликів сьогодення заслуговує на увагу проблема забезпечення у всіх сферах життєдіяльності рівних прав і можливостей для людей з інвалідністю. Відтак, для університету пріоритет – створення умов та розробка дієвих технологій для здобуття освіти молоддю з особливими освітніми потребами, з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів, задля їх успішної соціалізації та самореалізації.

Над розробкою цієї тематики працюють, зокрема, члени Центру соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів» (факультет соціальної та психологічної освіти).

Мета діяльності Центру – консолідація зусиль відповідних структурних підрозділів університету, залучених органів виконавчої влади та громадських організацій, спрямованих на соціально-педагогічну та психологічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами щодо їх адаптації до студентського та педагогічного колективу, інтеграції в освітнє та соціальне середовище.

На факультеті соціальної та психологічної освіти у 2019 році створено три інклюзивні групи, у 2020 р. – 2 групи та у 2021 р. – 3 групи (відповідно до

Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти» від 10 липня 2019 року № 635).

Для оптимізації освітнього процесу для здобувачів із обмеженням життєдіяльності розроблено «Індивідуальну програму розвитку здобувача з особливими освітніми потребами», яка містить відомості про самого здобувача та «Індивідуальний освітній план», який складається з графіка освітнього процесу на навчальний рік та індивідуальної картки здобувача вищої освіти.

Двічі на рік проводяться засідання команди психолого-педагогічного супроводу, на яких розглядаються питання про виконання індивідуального навчального плану здобувачами освіти, що навчаються в інклюзивних групах, напрямків роботи практичного психолога в рамках психологічного супроводу здобувачів. Регулярно проводяться анкетування для здобувачів з обмеженням життєдіяльності, результати яких використовуються в корекції індивідуальних програм реабілітації для визначення пріоритетних напрямків у роботі з такими здобувачами. Особлива увага приділяється питанням організації дистанційного навчання на факультетах/в інституті. Важливо зазначити, що окрім НПП, психолога та кураторів до таких засідань залучали і батьків здобувачів, працівників ІРЦ, МСЕК та інших реабілітаційних установ, що дозволяє повною мірою дослідити це питання та надати всесторонній комплекс заходів для успішної адаптації та якісної реабілітації та навчання здобувачів з обмеженням життєдіяльності.

Передумовами створення таких груп стали новітні тенденції в освітньому просторі, адже сьогодні значну увагу приділяють наданню рівного доступу до освіти та включенню людей із обмеженням життєдіяльності в освітнє середовище та громадське життя суспільства.

Однією із цінностей університету є інклюзивність: ми прагнемо бути відкритими для молоді з обмеженням життєдіяльності незалежно від їх стану здоров'я та нозології, впроваджувати кращі практики, адже неможливо досягти досконалості та обійти увагою сучасні методики й практики в навчальній та науковій діяльності, зокрема це стосується і впровадження інклюзивного навчання.

Важливим складником психолого-педагогічного супроводу є психологічна адаптація, особливо під час 1 року навчання, коли головним завданням психолога ЗВО є створення системи заходів, спрямованих на формування в особи здатності пристосовуватися до існуючих у суспільстві вимог та критеріїв за рахунок присвоєння їй норм і цінностей суспільства.

У зв'язку з карантинними обмеженнями, які діють в Україні з березня 2020 року, значну частину активностей перенесено у режим онлайн. Зважаючи на пандемію та завдяки багаторічній співпраці університету з Британською Радою у рамках проєкту «Активні громадяни» (програма Британської Ради для молоді у галузі міжкультурного діалогу і соціального розвитку), ми розробили проєкт «Вчимося разом чути та долати соціальну ізоляцію» та отримали фінансування на його реалізацію від Британської Ради. Метою цього проєкту є створення платформи для вивчення та спілкування українською жестовою мовою, зокрема в умовах пандемії COVID-19 та спричинених нею викликів; налагодження комунікації аудиторії проєкту та залучених експертів у сферах психології, культурології, соціального забезпечення, творчості.

Унікальність цього проєкту засвідчується ще й тим, що учасниками стали здобувачі університету – майбутні соціальні працівники та психологи, зокрема

здобувачі з обмеженням життєдіяльності, які мали можливість в умовах неформальної освіти оволодіти навичками жестової мови. У подальшому майбутні фахівці надаватимуть якісні соціальні та освітні послуги на рівні громади, адже чим більше людей будуть мати базові навички спілкування жестовою мовою, тим комфортнішим буде життя людей із порушеннями слуху.

З проектом було ознайомлено понад 2 тисячі людей, зокрема через офіційні сайти факультету, університету, Черкаської ОДА, Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради, Інклюзивно-ресурсного центру. Результати реалізації проекту надано Обласній організації УТОГ. Під час розробки проекту створено 6 відеороликів, дубльованих жестовою мовою про визначні пам'ятки Черкаської області, серед яких: Національний дендрологічний парк «Софіївка», Музей трипільських поселень-гігантів (с. Легедзене), м. Корсунь-Шевченківський, Буцький каньйон, Національний історико-культурний заповідник «Чигирин», Чернеча гора (м. Канів).

До участі в проекті долучались науково-педагогічні працівники, здобувачі, серед яких особи з обмеженням життєдіяльності, представники Управління праці та соціального захисту населення та Уманського товариства глухих.

Реалізація такого проекту була ефективною на декількох рівнях:

- на рівні професійної підготовки майбутніх фахівців – соціальних працівників, молодіжних працівників та психологів: у яких сформовано фахові компетентності щодо надання послуг людям з обмеженням життєдіяльності, зокрема українською жестовою мовою; вироблено толерантне ставлення до людини незалежно від її стану здоров'я та інших характеристик;

- на рівні соціального розвитку громад: такі практики сприяли включенню вразливих категорій громадян у життєдіяльність громади та підвищенню їхнього соціального статусу, звернено увагу на потреби людей з обмеженням життєдіяльності з різними нозологіями;

- на рівні реалізації державної політики щодо соціальної інклюзії: реалізація проекту сприяє реалізації міжнародного та українського законодавства щодо сталого розвитку на рівні громади.

В межах психологічного супроводу здобувачів проводяться анкетування та тестування здобувачів; застосовано техніку арт-терапії, тілесно-орієнтовану та інші методики роботи для поліпшення психологічного та морального стану учасників освітнього процесу; індивідуальне консультування здобувачів з обмеженням життєдіяльності. Соціальний супровід навчання здобувачів з обмеженням життєдіяльності забезпечує виконання основних соціальних функцій, а саме навчання, працевлаштування, комунікації з людьми. Основною метою цього супроводу є забезпечення інтеграції здобувачів в університетське середовище (активна участь здобувачів з обмеженням життєдіяльності у соціально-психологічній службі університету організація та проведення акцій, соціальних заходів, співпраця з представниками закладів соціального захисту населення) та суспільство, забезпечення їх активного соціального життя, формування у здобувачів почуття власної гідності та поваги оточуючих до них, сприяння їх самоактуалізації, самовдосконаленню, повної соціалізації.

Одним з основних завдань програми є залучення здобувачів з обмеженням життєдіяльності до створення інклюзивних турів та соціальних проєктів, з цією метою активно функціонує Бюро інклюзивного туризму, участь у якому беруть як здобувачі з нормотиповим розвитком, так і з обмеженням життєдіяльності. На базі

бюро створено туристичні маршрути: «Таємні історії кохання», «стежками зеленого туризму», «Місця чудотворної сили», «Козацькі розваги», «Наповнюємо життя фарбами» та інші.

У 2021 р. молодими науковцями університету здійснювалася розробка науково-дослідної теми за кошти держбюджету: «Соціально-психологічна реабілітація дітей та молоді з особливими освітніми потребами засобами інклюзивного туризму». Строки виконання: 2020–2022 рр.

За результатами проведених досліджень надано наукові послуги: «Розробка навчально-методичного забезпечення діяльності інклюзивного табору» на замовлення Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради (лист начальника Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради № 790/01-20 від 17.02.2021 р.); видано зарубіжну монографію «Social and educational services for children with disabilities: history, theory and practice. Joint monograph. Drukarnia HARIT, Częstochowa (Poland), 2021. 346 s.».

Основні результати дослідження викладено у 138 публікаціях, із них: 2 монографії опубліковані в іноземних видавництвах; 2 монографії рекомендовані до друку рішенням Вченої ради університету; 10 науково-методичних довідників; 11 публікацій в матеріалах конференцій, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus та/або Web of Science; 35 статей, що включені до переліку наукових фахових видань України (категорія «Б»); 64 публікації у матеріалах конференцій. За результатами НДР отримано 6 свідоцтв про реєстрацію авторського права.

Відповідно до запиту Науково-дослідного інституту праці і зайнятості населення (лист № 73/05 від 22.02.2021 р.) наші співробітники є у складі робочих груп з розробки професійних стандартів за професіями соціальної сфери, а саме: професійного стандарту для професії 2351.2 Методист навчально-методичної роботи з надання соціальних послуг; професійного стандарту для професії 2340 Вихователь соціальний по роботі з дітьми з інвалідністю.

27 травня 2021 року організовано і проведено II Всеукраїнський науково-практичний онлайн симпозіум з «Інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму» з міжнародною участю. Результатом симпозіуму стала резолюція, яка має науково-практичне рішення для створення безбар'єрного простору в Україні з урахуванням інклюзивної інтеграції.

Організовано і проведено Студентський конкурс проєктів з інклюзивного туризму «Подорожуємо без бар'єрів» спільно з Черкаським обласним центром медико-соціальної експертизи ЧОР та Асоціацією інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму. Дослідження виконувалося на базі інноваційних структурних підрозділів університету: Центру соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів» та Молодіжного центру «START».

За звітний період реалізовано проєкт «Культурно-рекреаційно-туристична Черкащина: інклюзивно-соціальна 3D-карта» за підтримки Українського культурного фонду та Державного агентства розвитку туризму. Проєкт відповідає основним напрямом Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року.

Проєкт реалізований у партнерстві з Асоціацією інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму (виконавчий директор Сергій Каштан), Управлінням праці та соціального захисту населення Уманської міської ради

(начальник Галина Кучер), КЗ «Черкаський обласний центр медико-соціальної експертизи ЧОР» (в.о. Наталія Масенко), Клінікою, дружня до молоді Уманської дитячої лікарні (керівник – Влада Швець), Канівською громадською організацією людей з інвалідністю «Відродження» (керівник Наталія Капустян), Національним дендрологічним парком «Софіївка» (директор Іван Косенко), Національним історико-культурним заповідником «Чигирин» (заступник директора Віктор Лазоренко), Уманською організацією УТОС (керівник Віра Левченко) та Уманською територіальною організацією УТОГ (керівник Олександр Нікітіс).

Проект зі створення культурно-рекреаційно-туристичної інклюзивно-соціальної 3D-карти Черкащини є інноваційним та унікальним: створена авторська цифрова технологія у сфері інклюзивного туризму. Проект є трендом в епоху цифровізації, що відповідає Цілям сталого розвитку до 2030 року, які передбачають розвиток нових інформаційних і комунікаційних технологій задля подолання цифрового розриву і має вирішальне значення для забезпечення рівноправного доступу до інформації та знань, а також стимулювання інновацій (Культурно-рекреаційно-туристична Черкащина: інклюзивно-соціальна 3D-карта (udru.edu.ua)).

Результати дослідження впроваджено у діяльність Громадської організації «Канівська організація осіб з інвалідністю «Відродження»» (№ 58 від 03.08.2021 р.); Уманської територіальної первинної виробничої організації «Українське товариство сліпих» (УТОС) (№ 26 від 22.07.2021 р.); Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (№ 1267/01 від 12.08.2021 р.); Відокремленого структурного підрозділу «Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету імені Івана Франка» (№ 98 від 30.08.2021 р.); Державного університету «Одеська Політехніка» (№ 1852/138-07 від 03.09.2021 р.); Рівненського державного гуманітарного університету (№ 01-12/54, від 06.09.2021 р.), Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (1397/01 від 30.08.2021 р.), Університету Григорія Сковороди в Переяславі (№ 638 від 30.08.2021 р.); Уманського краєзнавчого музею (№ 27 від 16.02.2021 р.); відділу у справах сім'ї та молоді Уманської міської ради (№ 12/10-05 від 16.02.2021 р.), Житомирського державного університету імені І. Франка (№ 1432/1 від 5.10.2021 р.); Національного університету біоресурсів і природокористування України (№ 1760 від 24.09.2021 р.); Державного підприємства «Український дитячий центр «Молода Гвардія»» (№ 02/01-16/306-21 від 07.07.2021 р.); Українського державного центру національно-патріотичного виховання краєзнавства і туризму учнівської молоді (№ 180 від 25.06.2021 р.); Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради (№ 2559/01-20 від 03.06.2021 р.); Дмитрушківської сільської ради Уманського району (№ 718/02-16); Заваллівської селищної ради Голованівського району Кіровоградської області (№ 9/1 від 5 лютого 2021 р.); Інклюзивного ресурсного центру Уманської міської ради (№ 1/1 від 02.02.2021 р.); відділу освіти Уманської міської ради (№ 01-05/98 від 01.02.2021 р.); відділ освіти, молоді та спорту Гайворонської міської ради (№ 06-201/1 від 17.05.2021 р.).

З метою створення інклюзивного середовища в університеті значна увага приділяється забезпеченню реалізації вимог щодо доступності до навчальних приміщень осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення: згідно з вимогами будівельних норм та стандартів облаштовані пандуси в усіх навчальних корпусах; облаштовано спеціалізовані санітарно-гігієнічні кімнати відповідно до вимог доступності та Універсального дизайну; закуплено парти для студентів-

візочників; придбано таблички шрифтом Брайля з назвою кожного факультету/інституту, кафедри, структурних підрозділів університету; закуплено абетки шрифтом Брайля для студентів – майбутніх психологів, соціальних працівників, педагогів – майбутніх фахівців, які готові працювати в умовах інклюзивної освіти; у читальних залах та комп'ютерних класах облаштовані клавіатури до комп'ютерів шрифтом Брайля для студентів з порушенням зору; для потреб Центру освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів» придбано географічні карти Європи шрифтом Брайля; у гуртожитках облаштовані кімнати для студентів з інвалідністю та наявні пандуси.

Гуртожитки університету також пристосовані до потреб студентів з інвалідністю: наразі вони проживають у кімнатах на першому поверсі, постійно здійснюється супровід умов проживання цих студентів.

Університет дає можливість таким студентам не тільки отримати відповідну кваліфікацію, сучасну професію, а й допомагає у працевлаштуванні. Таким чином, цілісно вибудована система соціально-психологічної підтримки студентів з інвалідністю дозволяє їм досягнути високих результатів не тільки в навчальній, а й у творчій та професійній діяльності.

Отже, тенденція щодо зростання контингенту студентів з інвалідністю поставила у число пріоритетів діяльності університету необхідність розв'язання проблеми навчання і соціального розвитку таких осіб, створення новітніх технологій покращення якості життя, запровадження дієвої системи соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з особливими освітніми потребами засобами інклюзивного туризму, розробці методичних рекомендацій щодо оптимізації їхніх сильних сторін на шляху до соціальної інтеграції.

1.4. Організація практичної підготовки

Організація і проведення практик в університеті здійснюється відповідно до «Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денної та заочної форми навчання)» (протокол № 10 від 16.01.2021 р.),

Базами практик університету є заклади загальної середньої освіти різних типів (державні, приватні, гімназії, школи-інтернати, колеґіуми), професійно-технічні училища, технікуми, вищі навчальні заклади, коледжі, заклади дошкільної освіти, заклади соціальної сфери, заклади та служби соціальної допомоги та підтримки дитини, позашкільні виховні заклади, оздоровчі табори, літні пришкільні майданчики, дитячі центри, центри реабілітації, підприємства, СЮТ, еколого-натуралістичні центри, сучасні підприємства та інші, що мають необхідну навчально-матеріальну і методичну базу та кваліфіковані педагогічні кадри.

Протягом року кафедрами університету оновлювалися бази для проходження практик. Так, керівництвом університету було підписано договори про проходження практик студентами *строком на 5 років* з:

1. Відділом освіти, молоді та спорту Уманської районної державної адміністрації Черкаської області.
2. Державним навчальним закладом «Благовіщенський професійний ліцей».
3. Державним навчальним закладом «Монастирищенський професійний ліцей».

4. Державним навчальним закладом «Уманський професійний ліцей».
 5. Гайворонським професійним аграрним ліцеєм.
 6. Теплицьким професійним аграрним ліцеєм Вінницької області.
 7. Державним навчальним закладом «Катюжанське вище професійне училище».
 8. Професійно-технічним училищем № 38 смт. Голованівськ.
 9. Юрківським навчально-виховним комплексом «Дошкільний навчальний заклад – Загальноосвітня школа I-III ступенів» Паланської сільської ради Уманського району Черкаської області.
 10. Початковою школою №1 Уманської міської ради Черкаської області.
 11. Національним ботанічним садом ім. М. М, Гришка НАН України.
 12. Державним історико-архітектурним заповідником «Стара Умань».
 13. Комунальною установою «Інклюзивно-ресурсний центр» Уманської міської ради Черкаської області.
 14. Уманським регіональним центром ПАТ «Страхова група «ТАС».
 15. Фізичною особою-підприємцем Шпіталью В. К.
 16. Адвокатом Цімохою Ростиславом Руслановичем.
 17. Адвокатом Пархетою Миколою Анатолійовичем.
 18. Фізичною особою-підприємцем Поляченко.
 19. Товариством з обмеженою відповідальністю «Дельта-люкс Тур».
 20. Акціонерним товариством «Вітаміни».
 21. Товариством з обмеженою відповідальністю «Готель Умань».
 22. Приватним підприємцем «Фламінго».
 23. Фізичною особою підприємцем Огнівенком Миколою Олександровичем (LOMO HOTEL UMAN).
 24. ГТзДВ «Іскра».
 25. Фізичною особою підприємцем Глобчак Вікторією Вікторівною.
 26. Приватно-орендним сільськогосподарським підприємством «Уманський тепличний комбінат».
 27. Уманським міськрайонним судом Черкаської області.
 28. Державним підприємством «Уманський лікєро-горілочний завод».
 29. Метеорологічною станцією (м. Умань).
 30. Уманською філією ТОВ «Укравтозапчастина».
 31. НПП «Кармелюкове Поділля».
 32. Відділенням №49 у м. Умань ПуАТ «КБ» АКОРДБАНК».
 33. Уманським комунальним підприємством «Комунальник».
 34. Управлінням праці та соціального захисту населення Уманської міської ради.
 35. Адвокатом Яроміч Ольгою Володимирівною.
- Короткотривалі договори на період проходження практик укладено з:***
1. Комунальним вищим навчальним закладом «Уманський гуманітарно-педагогічний коледж ім. Т. Г. Шевченка».
 2. Відокремленим структурним підрозділом «Тальняківський агротехнічний фаховий коледж Уманського національного університету садівництва».
 3. Дошкільним навчальним закладом ясла-садок комбінованого типу № 28.
 4. Виконавчим комітетом Тальнівської міської ради.
- На період проходження практик в дитячих оздоровчих таборах:***

1. ТОВ «Турбюро Ірини Борщенко» (дитячий табір «Таємниці цивілізації»).

Зміст практик визначається наскрізними та робочими програмами, в яких розкрито їх зміст, вказано завдання і вимоги до діяльності, перелік документів, які повинен подати здобувач вищої освіти на кафедру після проходження кожного виду практики. Наскрізні програми практик були затверджені на засіданні навчально-методичної ради університету (протокол № 5 від 18 червня 2021 р.).

Завдання практики взаємопов'язані з навчальними дисциплінами, вивчення яких передуює проходженню певного виду практики. Зміст практики безпосередньо пов'язується із матеріалом, що викладається на лекціях, вивчається на семінарських заняттях, з тематикою курсових, випускних кваліфікаційних робіт. Укладання програм практики за таким принципом сприяє єдності теорії та практики, що, безумовно, позитивно позначається на підготовці майбутніх спеціалістів.

До розроблення завдань програм практик залучаються стейкхолдери, представники від баз практики, випускники, здобувачі вищої освіти. Так, на факультетах університету протягом року відбулися спільні засідання кафедр університету та інших закладів вищої України і стекхолдерів (<http://surl.li/ayikn> ; <http://surl.li/ayikp> ; <http://surl.li/ayiks>). Метою проведення таких заходів є налагодження діалогу між представниками закладів вищої освіти та представниками роботодавців у частині реалізації освітніх програм.

Зокрема, 26 лютого 2021 року на факультеті початкової освіти відбулася зустріч зі стейкхолдерами, під час якої обговорювалися питання вдосконалення освітніх програм та навчальних планів спеціальності 013 Початкова освіта, зокрема проходження педагогічної практики. На зустрічі були присутні: директор НВК №1 Дошкільного навчального закладу-загальноосвітнього навчального закладу I ступеня м. Умань Черкаської області, директор Родниківської ЗОШ I-III ступенів імені Т. Г. Шевченка Уманської районної ради Черкаської області, директор Дмитрушківського ліцею Дмитрушківської сільської ради Уманського району Черкаської області, директор Уманської загальноосвітньої школи I-III ступенів №8 Уманської міської ради Черкаської області, директор Уманського навчально-виховного комплексу «загальноосвітньої школи I-III ступенів №10 – медичної гімназії» Уманської міської ради Черкаської області, директор Дошкільного навчального закладу ясла-садок комбінованого типу № 15 м. Умані, заступник директора з навчально-виховної роботи Уманської ЗОШ I-III ступенів №11 імені М. П. Бажана Уманської міської ради Черкаської області.

30 листопада 2021 року на базі факультету фізики, математики та інформатики університету відбувся Всеукраїнський науково-методичний семінар «Безбар'єрність в освіті: сучасні вимоги та перспективи». Співorganizаторами заходу виступили: Інститут спеціальної педагогіки і психології ім. М. Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України, Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України, Громадська організація «Світ компетенцій», Громадська організація «Одеська обласна організація медико-психологічно-педагогічної допомоги» «Здорове суспільство», Громадська організація «Діджитал Черкаси», ТОВ Хуавей Україна. До заходу долучились більше 70 учасників з Київської, Черкаської, Вінницької, Запорізької, Чернівецької, Рівненської, Хмельницької, Одеської, Кіровоградської, Львівської, Миколаївської областей. Робота семінару передбачала такі напрями:

«Використання альтернативної і додаткової комунікації в умовах інклюзивного освітнього середовища», «Діджиталізація в освіті» та «Проблеми підготовки майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін до роботи в умовах інклюзивної освіти» (<http://surl.li/ayikm>).

На факультеті соціальної та психологічної освіти створено Раду роботодавців, яка вносить пропозиції щодо удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців. Одними із завдань Ради роботодавців є участь у розробці програм практики, реалізація і ресурсна підтримка організації та проведенні практик на факультеті (<http://surl.li/anhoy>).

При перегляді програм також враховується думка здобувачів вищої освіти, тому на факультетах /в інституті після проведення кожного виду практик проводяться опитування (анкетування) для з'ясування рівня задоволеності здобувачів вищої освіти сформованими компетентностями здобутими та / або розвиненими під час практичної підготовки. Результати опитувань обговорюються на засіданнях кафедр, що забезпечують керівництво практиками.

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням на факультеті /в інституті здійснює декан факультету / директор інституту та керівник практики. Керівниками практик призначаються фахівці з числа провідних викладачів професійно-орієнтованих дисциплін та випускових кафедр. Методистами з фаху навчальних практик призначаються викладачі, які брали безпосередню участь у виробничому процесі, де проводиться практика, або мають стаж викладацької роботи за фахом не менше 3 років. Методистами з педагогіки та психології призначаються викладачі відповідних кафедр, які мають стаж викладацької роботи не менше 3 років.

До керівництва виробничою практикою здобувачів вищої освіти залучаються досвідчені викладачі кафедр, які брали безпосередню участь у виробничому процесі. До керівництва практиками залучаються також викладачі-практики. Так, керівником практик на факультеті соціальної та психологічної освіти є кандидат педагогічних наук, викладач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Кучер Галина Михайлівна (начальник управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради), на природничо-географічному викладач кафедри біології та методики її навчання Небікова Тетяна Андріївна («Відмінник освіти України», вчитель-методист, вчитель біології Уманської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 9 Уманської міської ради Черкаської області), на факультеті фізики, математики та інформатики кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри фізики та інтегративних технологій навчання природничих наук Діхтяренко Юлія Володимирівна (викладач фізики і астрономії відокремленого структурного підрозділу «Уманський фаховий коледж технологій та бізнесу Уманського національного університету садівництва»; в інституті економіки та бізнес освіти, викладач кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Ареп'єва Олена Вікторівна (головний бухгалтер університету); на історичному факультеті кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри соціальних і правових дисциплін Цимбал Вадим Олександрович (депутат Уманської міської ради Черкаської обл. VII скликання, член комісії у справах освіти культури, молоді і спорту, голова ГО «Фундація Генезис», директор Центру громадянської освіти УДПУ, голова Уманської регіональної організації Асоціації українських правників); на факультеті мистецтв, викладач-стажист кафедри хореографії та

художньої культури Маркіна Вікторія Василівна (вчитель хореографії початкової школи № 2).

Варто наголосити, що у 2021 році у зв'язку із ситуацією пандемії практики проходили як в очному, так і в дистанційному режимі. На підставі обговорень з керівниками практик, стейкхолдерами, представниками від баз практик завдання програм практик було адаптовано для проходження практик у дистанційному (віддаленому режимі) та затверджено на засіданнях науково-методичних комісій факультетів / інституту. Адаптовані завдання навчальних та виробничих практик були доведені груповими керівниками до відома усіх учасників освітнього процесу.

На базі університету організовано роботу постійно діючої «Школи вожатих» для здобувачів вищої освіти, що виявили бажання працювати в дитячих оздоровчих таборах «Артек-Буковель», УДЦ «Молода Гвардія», «Таємниці цивілізації». Робота «Школи вожатих» у поточному році була організована у дистанційному режимі.

На факультетах української філології, природничо-географічному та історичному фольклорна, діалектологічна, польова та археологічна практики відбувалися у формі експедицій на території Черкаської та Кіровоградської областей за умов дотримання протиепідемічних заходів. Під час практик студенти досліджували в населених пунктах етнографічну інформацію й фольклорні тексти, вивчали українське діалектне мовлення та ін. (<http://surl.li/ayikk>).

Для планування та здійснення контролю за роботою здобувачів вищої освіти, що проходили практику за місцем проживання та працевлаштування, викладачі використовують електронні ресурси: персональні освітні сайти, програмно-інструментальну платформу дистанційного навчання MOODLE, сервіс Classroom, платформи дистанційного навчання Google Meet та Zoom. У наповненні навчального курсу «Педагогічна практика», що розміщений у системі Moodle, є всі необхідні навчальні матеріали, достатні для успішного проходження практик на всіх її рівнях.

Після завершення кожного виду практики відбувалися їх захисти, на які студенти подавали визначені програмами практик матеріали. Інформація про настановчі наради та захисти практик розміщена на сайтах факультетів / інституту. У зв'язку з карантинними заходами захисти практик відбувалися з використанням дистанційних платформ Google Meet та Zoom (<http://surl.li/ayikg>; <https://cutt.ly/fYGMDhP> та інші).

Відповідальним за стажування студентів та керівником практик по університету Оксаною Гнатюк були проведені робочі наради на факультетах / в інституті щодо організації практик відповідно до нових акредитаційних вимог, на яких були присутні гаранті ОП, керівники практик, методисти.

Результати та події, що відбувалися під час практик, постійно висвітлюються на сайті університету, факультетів / інституту. Питання організації та проходження практик, її хід і підсумки систематично обговорювалися на засіданнях кафедр, вчених рад факультетів / інституту, науково-методичної ради, ректорату та вченої ради університету.

1.5. Система внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті

Система внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті функціонує відповідно до «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості

вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини».

Робота, спрямована на забезпечення якості освіти в університеті, систематична і цілеспрямована, про що свідчить щорічне затвердження вченою радою університету «Заходів для забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (протокол № 10 від 29 січня 2021 року). Відповідно до зазначеного документа колективом університету було проведено низку заходів для забезпечення якості, періодичного перегляду та моніторингу освітніх програм; об'єктивного оцінювання здобувачів вищої освіти; якості професорсько-викладацького складу; наявності необхідних ресурсів та інформаційних систем для управління освітньою діяльністю; забезпечення публічності інформації, ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату тощо. Для удосконалення нормативних документів, спрямованих на забезпечення якості освітніх програм і якісної організації освітньої діяльності університету, оновлено «Положення про освітні програми в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», «Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», «Положення про систему рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних працівників Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини».

Заходами для забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в університеті передбачені процедури оцінювання здобувачів, зокрема щосеместрове проведення моніторингу рівня залишкових знань студентів шляхом організації ректорського комп'ютерного тестування (далі – РКТ). У 2021 р. відповідно до наказів ректора університету № 105 о/д від 05 лютого 2021 р. «Про проведення моніторингу результатів навчання ОНС «Доктор філософії»»; № 83 о/д від 02 лютого 2021 р. «Про організацію та проведення моніторингу якості результатів навчання здобувачів ОС «Молодший бакалавр» і «Бакалавр», №1289 о/д від 13 жовтня 2021 р. «Про організацію та проведення моніторингу якості освіти» було проведено РКТ. Узагальнені та проаналізовані результати РКТ здобувачів університету розміщено на сайті університету у вкладці «Якість освіти».

Питання «Про результати ректорського комп'ютерного тестування» заслухано і обговорено на засіданні ректорату 21 березня 2021 року (протокол № 4); підготовлено рекомендації для навчально-методичної ради університету, керівників структурних підрозділів, гарантів освітніх програм.

У період з 15 лютого до 1 березня 2021 року проводилося опитування «Студент про якість організації освітнього процесу», до якого було залучено 333 респонденти. Здобувачі ОС «Молодший бакалавр» та «Бакалавр» мали можливість оцінити якість освітнього процесу в університеті: зміст освітніх програм і навчальних дисциплін, рівень набуття навичок та вмінь, методи передачі інформації, кваліфікацію викладацького складу, організацію занять тощо (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/opytuvannia-steikkholderiv>).

З 27 вересня до 15 жовтня 2021 року проводилося опитування «Вільний вибір навчальних дисциплін» для здобувачів ОС «Молодший бакалавр», «Бакалавр», «Магістр»; опитування щодо якості освітнього процесу та освітньої діяльності для здобувачів ОС «Магістр»; опитування для студентів-першокурсників ОС «Молодший бакалавр» та «Бакалавр».

Узагальнені та проаналізовані результати опитування здобувачів університету розміщено на сайті університету за посиланням (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/rezultaty-monitorynhu#rezultaty-anketuvan>).

Для пропагування академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу залучено всі структурні підрозділи університету: факультети/інститут, кафедри, бібліотеку, відділи і центри, органи студентського самоврядування. Упродовж року забезпечено перевірку на плагіат випускних кваліфікаційних робіт здобувачів ОС «Бакалавр» і «Магістр»; дисертаційних досліджень здобувачів ОНС «Доктор філософії».

З метою перевірки результативності і якості роботи професорсько-викладацького складу в університеті у період з 1 червня до 1 липня 2021 року проведено рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників відповідно до «Положення про систему рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних працівників УДПУ імені Павла Тичини» та наказу «Про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників» № 654 о/д від 24 травня 2021 року. Узагальнені рейтинги науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів університету розміщено на університетському сайті (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/reitynhu#reitynh-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv>).

Для забезпечення прозорості та публічності інформації про університетську систему забезпечення якості на сайті університету на сторінці «Якість освіти» міститься інформація про нормативні документи для врегулювання системи внутрішнього забезпечення якості, рекомендації для підтримки академічної доброчесності, результати моніторингових досліджень, опитування стейкхолдерів, рейтинги науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів університету.

Отже, для забезпечення якісної освітньої діяльності, для функціонування в університеті системи інформування, стимулювання і мотивації якості вищої освіти залучено всіх учасників освітнього процесу. Кожний структурний підрозділ університету спрямовує свою роботу на постійну актуалізацію змісту навчання, на вдосконалення механізму достатнього та якісного ресурсного забезпечення освітньої діяльності, широке використання сучасних інтелектуальних інформаційних технологій навчання тощо.

Найголовнішими завданнями університету є: забезпечення культури якості на всіх рівнях організації і здійснення освітньої діяльності; спрямування роботи структурних підрозділів на розвиток університету; установлення чіткого, прозорого та обов'язкового для всіх порядку розроблення, затвердження і закриття освітніх програм; рейтингова оцінка діяльності науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів університету; постійний моніторинг якості і результатів навчання здобувачів вищої освіти за кожною освітньою програмою; представлення досягнень університету, пропонованих освітніх програм у світовому інформаційному просторі; розробка опитувальників для зацікавлених сторін у якості надання університетом освітніх послуг; удосконалення системи оцінювання здобувачів вищої освіти, перехід на якісно новий рівень інформаційного менеджменту із запровадженням максимально автоматичного формування звітів і самозвітів за окремими видами діяльності, а також максимальна автоматизація процесів розподілу і використання ресурсів.

1.6. Аналіз успішності здобувачів вищої освіти

В університеті проведення підсумкового контролю проводиться відповідно до вимог нормативно-правових актів про організацію освітнього процесу в університеті та на факультетах/в інституті, а саме: заліково-екзаменаційна сесія та випускна атестація для студентів денної та заочної форм навчання проводиться на засадах Європейської кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу відповідно до затверджених розкладів екзаменів та графіків ліквідації академічної заборгованості у терміни, визначені графіком освітнього процесу в університеті.

Відповідно до наказів «Про затвердження графіка освітнього процесу», № 1603 о/д від 8 грудня 2020 року «Про завершення першого семестру 2020/2021 н.р. і проведення зимової заліково-екзаменаційної сесії» та № 1680 о/д від 22 грудня 2020 року «Про організацію освітнього процесу в дистанційному режимі», «Про завершення навчального року», № 460 о/д від 08 квітня 2021 року «Про затвердження графіка освітнього процесу на 2021/2022 н.р.» та № 1710 о/д від 8 грудня 2021 року «Про завершення першого семестру 2021/2022 н.р. і проведення зимової заліково-екзаменаційної сесії» кафедрами, деканатами факультетів/дирекцією інституту здійснювалась робота, спрямована на підготовку до проведення підсумкового контролю, а саме: підготовлено та затверджено переліки заліків та екзаменів, розклади заліково-екзаменаційних сесій, графіки ліквідації академічної заборгованості, оновлено переліки питань до заліків та екзаменів, затвержені екзаменаційні білети з урахуванням чинних робочих навчальних програм, здійснено перевірку заповнення журналів академічних груп згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи навчання, підготовлено залікові книжки здобувачів і відомості обліку успішності по всіх навчальних дисциплінах; систематично здійснювався контроль за виконанням робочих програм навчальних дисциплін, читання яких заплановано навчальними та робочими навчальними планами підготовки фахівців.

Для підвищення відповідальності здобувачів вищої освіти за результати власної навчальної діяльності та мотивації їх до набуття знань та вмінь на всіх факультетах та в інституті проведено атестацію знань студентів денної форми навчання, а після завершення семестрів проведеться анкетування здобувачів з питань дотримання вимог організації освітнього процесу.

Питання про підготовку до заліково-екзаменаційної сесії слухалися на засіданнях кафедр, вчених рад факультетів/інституту та ректорату. До складання екзаменів допускалися студенти, які склали заліки, передбачені навчальним планом.

На факультетах/інституті створено умови щодо прозорості та відкритості проведення підсумкового контролю із залученням до цього процесу органів студентського самоврядування. З метою попередження проявів посадових зловживань та хабарництва на факультетах/інституті діють скриньки довіри, а також «телефон гарячої лінії 4-02-14».

На всіх факультетах/інституті зазначена документація підготовлена та оформлена згідно з нормативними документами та розміщена на дошках оголошень факультетів/інституту. Крім цього для кращої поінформованості як студентів, так і батьків, графік освітнього процесу, перелік заліків та екзаменів,

розклад екзаменів та графік ліквідації академічної заборгованості розміщені на офіційних web-сайтах факультетів/інституту та студентському порталі.

Особлива увага деканатів/дирекції спрямована на підготовку і проведення заліково-екзаменаційної сесії для студентів I курсів, для цього їх ознайомлено з чинними Положеннями університету, що регламентують організацію освітнього процесу, вимогами ЄКТС, критеріями оцінювання знань та вмінь та рекомендаціями МОН про необхідність дотримання карантинних обмежень для закладів освіти, «Тимчасовими рекомендаціями щодо організації освітнього процесу УДПУ в період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби».

Зимова заліково-екзаменаційна сесія I семестру 2020/2021 навчального року тривала з 28.12.2020 р. по 16.01.2021 р. (у т.ч. ліквідація академічної заборгованості) для студентів денної та заочної форм навчання усіх курсів ОС «Молодший бакалавр», «Бакалавр», «Магістр» згідно із затвердженим вченою радою університету графіком освітнього процесу, затвердженими першим проректором розкладами екзаменів та ліквідації академічної заборгованості. У період з 28 грудня до 6 січня сесія I семестру відбувалася у змішаному режимі, з 8 січня до 16 січня – виключно у дистанційному режимі (у зв'язку із забороною відвідування університету здобувачами вищої освіти). Сесія відбувалася з використанням платформи Moodle, Zoom, Google Class, через Messenger, Viber, електронну пошту, телефонний зв'язок чи поштовим листуванням.

Контингент студентів університету на початок екзаменаційної сесії становив 10204 особи: денна форма – 5909 осіб, заочна форма – 4295 осіб, в тому числі 222 студента – іноземні громадяни (денна – 214, заочна – 8). З них 19 осіб перебуває в академічній відпустці. Успішність студентів по університету становить 99,38%, що на 0,98 % більше ніж торік, а показник якості знань – 63,6 % (минулий рік – 64%).

До складання екзаменаційної сесії було допущено 10204 студенти. Загалом успішно та у встановлений термін склали сесію 10199 осіб (5904 – денна, 4295 – заочна).

Найбільше успішних у навчанні студентів, які вчасно і в повному обсязі здали сесію, навчається: на факультеті іноземних мов (100%), фізики, математики та інформатики (100%), української філології (100 %) (денна форма), на факультеті іноземних мов (100%), фізики, математики та інформатики (100%), української філології (99,7%) (заочна форма).

Відносна кількість студентів, які навчаються на «відмінно» і добре становить по університету 45,7% (4661 особа).

Кількість студентів, які за результатами екзаменаційної сесії мають бал «3,0», становить 6,98%. Найбільше таких студентів на денній формі – історичний факультет (21,9%), факультет дошкільної та спеціальної освіти (21,8%), факультет фізики, математики та інформатики (19,8%), на заочній формі – факультет іноземних мов (12,6%), історичний факультет (11%), факультет української філології (8,85%).

За результатами зимової екзаменаційної сесії в університеті навчається 746 осіб денної і заочної форм навчання, що склали всі іспити на «відмінно» (7,31 % від загальної кількості студентів). Принагідно зазначимо, що порівняно з минулим роком кількість студентів-відмінників зменшилася (910 студентів – 8,9% у минулому році).

Діапазон значень показника якості знань студентів у розрізі курсів знаходиться в межах від 15,4 % до 84 % на денній формі навчання, і від 45,2% до 99 % на заочній формі навчання.

Літня заліково-екзаменаційна сесія II семестру 2020/2021 навчального року тривала з 17.05.2021 р. по 29.06.2021 р. для студентів денної та заочної форм навчання усіх курсів ОС «Молодший бакалавр», «Бакалавр», «Магістр» згідно із затвердженим вченою радою університету графіком освітнього процесу, затвердженими першим проректором розкладами екзаменів та графіками ліквідації академічної заборгованості.

Контингент студентів на початок екзаменаційної сесії становив 8098 осіб: денна форма – 4127 осіб, заочна форма – 3751 осіб, в тому числі 220 студенти – іноземні громадяни (денна – 212, заочна – 8). З них 8 осіб перебуває в академічній відпустці.

Успішність студентів по університету становить 99,2%, а показник якості знань – 64,9%. До складання екзаменаційної сесії було допущено 8069 студентів. Загалом успішно та у встановлений термін склали сесію 7992 осіб (4261 – денна, 3731 – заочна).

Найбільше успішних у навчанні студентів навчається: на денній формі – в ННІЕБО (83,6%), на факультеті мистецтв (77,6%), на факультеті дошкільної та спеціальної освіти (68,9%); на заочній формі – на факультеті початкової освіти (84,9%), факультеті дошкільної та спеціальної освіти (81,8%), факультеті інженерно-педагогічної освіти (77, 7%).

Відносна кількість студентів, які навчаються на «відмінно» і добре становить по університету 65,6% (5243 особи). Кількість студентів, які за результатами екзаменаційної сесії мають бал «3,0» становить 6%. Найбільше таких студентів на денній формі – історичний факультет (24,7%), факультет фізики, математики та інформатики (18,5%), факультет іноземних мов (13,5%), на заочній формі – історичний факультет (10,8%), факультет іноземних мов (9,9%), факультет фізики, математики та інформатики (6,8%)

За результатами літньої екзаменаційної сесії в університеті навчається 611 осіб денної і заочної форм навчання, що склали всі іспити на «відмінно» (7,6% від загальної кількості студентів). Кількість відмінників порівняно з літньою сесією минулого року, зменшилась на 47 осіб (0,9%).

6 осіб не з'явилися на сесію з поважних причин – їм продовжено термін ліквідації академічної заборгованості. Академічну заборгованість після закінчення сесії мали 68 студентів. 35 студентів денної та заочної форм навчання було відраховано за невиконання навчального плану та графіка навчального процесу.

Діапазон значень показника якості знань студентів у розрізі курсів знаходить в межах від 51,7% до 83,6 % на денній формі навчання, і від 41,3% до 84,9% на заочній формі навчання.

Найвищий показник якості у студентів-магістрантів, які свідомо продовжують здобувати кваліфікацію за обраною спеціальністю, а найнижчі показники якості у студентів I і II курсів ОС «Бакалавр» (проблеми з адаптацією до навантаження). Значна кількість студентів-іноземців на деяких факультетах знижує показник якості навчання як по курсах, так і по факультету, університету в цілому.

Для здобувачів вищої освіти всіх курсів, які навчаються за освітніми програмами підготовки фахівців освітніх ступенів «Молодший бакалавр», «Бакалавр», «Магістр», зимова заліково-екзаменаційна сесія та ліквідація

академічної заборгованості у I семестрі 2021/2022 навчального року відбувається з 28 грудня 2021 року до 16 січня 2022 року у змішаному режимі (наказ ректора університету № 1610 о/д від 26 листопада 2021 року «Про організацію освітнього процесу в період із 01 до 31 грудня 2021 року») (очно – в аудиторіях за умов дотримання карантинних вимог та дистанційно за умови дотримання чіткої ідентифікації здобувачів – усно у режимі аудіо-відеозв'язку, у телефонному режимі безпосередньо під час проведення підсумкового контролю, он-лайн у формі письмового чи тестового контролю за допомогою технічних можливостей платформ Moodle, Zoom, Google Meet, шляхом надсилання відповідей, виконаних робіт на електронну пошту викладача, кафедри чи деканату/інституту, а разі відсутності мережі інтернет – надсилаються паперові варіанти транспортною поштою Укрпошта, Нова пошта).

Із метою забезпечення повноцінного доступу студентів до виконання завдань з дисциплін, які виносяться на заліково-екзаменаційну сесію, та об'єктивного і вчасного оцінювання результатів викладачі пропонують скористатися альтернативними засобами дистанційної освіти за умови дотримання чіткої ідентифікації здобувачів:

1.7. Військова підготовка студентів

На підставі договорів про військову підготовку студентів за програмою підготовки офіцерів запасу з Військовою академією (м. Одеса) та Сумським державним університетом підготовку студентів було сплановано на базі Одеської військової академії за спеціальностями командир мотострілецького взводу і командир аеромобільного взводу та військової кафедри Сумського державного університету за спеціальністю командир артилерійського взводу.

У зв'язку з карантинними заходами агітаційна робота проводилася шляхом розміщення на сайтах факультетів/інституту інформаційних матеріалів та індивідуально (з використанням засобів мобільного зв'язку). Опрацювання необхідних документів для вступу студентів на кафедру військової підготовки, у зв'язку з карантинними заходами, продовжено у Сумському державному університеті до 01.08.2022 року.

За обмежувальних умов консультації та вступні іспити не проводилися, студенти будуть зараховані на навчання після оформлення документів та на підставі відпрацьованих на веб-сайті Сумського університету завдань для бажаючих навчатись за програмою підготовки офіцерів запасу.

Таблиця 1.1

Слухачі, зараховані у 2021 році

Назва структурного підрозділу	Одеська в/академія	ВК СумДУ	Всього
Факультет іноземних мов	2	-	2
Історичний факультет	4	1	5
Факультет соціальної та психологічної освіти	1	1	2
Факультет фізичного виховання	13	2	15
Факультет фізики, математики та інформатики	2	-	2
Факультет інженерно-	2	1	3

педагогічної освіти			
Природно-географічний факультет	2	-	2
Факультет дошкільної та спеціальної освіти	1	-	1
Всього	27	5	32

Наказом Міністра оборони України (по особовому складу) №632 від 12 жовтня 2021 року студентам університету що закінчили курс підготовки за програмою підготовки офіцерів запасу присвоєні первинні офіцерські звання «молодший лейтенант запасу», з них:

- випускники військової академії (м. Одеса) – 25 осіб,
- випускники військової кафедри Сумського ДУ – 15 осіб.

Навчальні збори, зі студентами першого та другого років навчання на базі Військової академії (м. Одеса), заплановані на квітень-травень 2021 року, у зв'язку з епідеміологічною ситуацією в країні (COVID-19), проведено з 1.07.2021 до 19.07.2021 року.

У липні 2021 року студенти, які пройшли повний курс навчання за програмою підготовки офіцерів запасу, були призвані на навчальні збори для проходження військового стажування, наприкінці зборів прийняли військову присягу.

Станом на 24 грудня 2021 року навчання за програмою підготовки офіцерів запасу продовжують: у Військовій академії (м. Одеса) на I курсі – 27 осіб, на II курсі – 13 осіб; на військовій кафедрі Сумського державного університету на I курсі – 19 осіб, на II курсі – 23 особи.

1.8. Робота з іноземними студентами

У 2021 р. робота з іноземними студентами в університеті проводилася відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», Наказу Міністерства освіти і науки України від 01 листопада 2013 року № 1541 «Деякі питання організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства» (із змінами і доповненнями, внесеними наказами Міністерства освіти і науки України від 11 грудня 2015 року № 1272, від 11 серпня 2017 року № 1167, від 12 жовтня 2020 року № 1265), правил в'їзду та перебування в Україні; постанов Кабінету Міністрів України; постанов, розпоряджень, наказів МОН, МВС, МЗС та ДМС України; інших нормативно-правових актів України, що регулюють навчання і перебування іноземних громадян в Україні; Статуту УДПУ імені Павла Тичини, Стратегії розвитку УДПУ на 2021-2025 рр., Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти в УДПУ імені Павла Тичини, Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини; Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої освіти; нормативних документів, які регулюють навчальну діяльність в університеті; правил внутрішнього розпорядку; наказів, розпоряджень ректора університету; розпоряджень першого проректора університету; розпоряджень проректора з міжнародних зв'язків та стратегічного розвитку, Положення про відділ по роботі з іноземними студентами; інших нормативно-правових документів.

Робота з іноземними студентами багатовекторна й передбачає співпрацю з такими установами, як МОН України, Державним підприємством «Український державний центр міжнародної освіти», Державним підприємством «Інформаційно-іміджевий центр», МЗС України, СБ України, Головним управлінням національної поліції в Черкаській області, Управління міграційного контролю, протидії нелегальній міграції та реадмісії Центрального міжрегіонального управління ДМС у м. Києві та Київській області, а також Управління міграційного контролю, протидії нелегальній міграції та реадмісії в м. Умані та Черкаській області, УДМС України в Черкаській області, представництвами дипломатичних корпусів України за кордоном та посольств зарубіжних держав в Україні (Азербайджану, Бангладешу, Вірменії, Єгипту, Індії, Непалу, Тунісу, Туркменістану, Узбекистану); суб'єктами господарювання, які здійснюють свою діяльність з набору іноземців на навчання в Україні; іноземними громадянами; батьками іноземних студентів, які навчаються в університеті.

На рівні університету робота з іноземними студентами здійснювалася у тісній взаємодії між різними структурними підрозділами, зокрема: відділом по роботі з іноземними студентами, відділом міжнародних зв'язків, деканатами факультетів/дирекцією інституту, на яких навчаються іноземні студенти; приймальною комісією, навчально-методичним відділом, відділом ліцензування та моніторингу якості освіти, відділом обліку та військової підготовки студентів, бухгалтерською службою, юридичним відділом, культурно-освітніми центрами, а саме, Українсько-туркменським культурно-освітнім центром, культури і дозвілля «Гаудеамус» та ін.

Керуючись Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 листопада 2013 року № 1541 «Деякі питання організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства» (із змінами і доповненнями, внесеними наказами Міністерства освіти і науки України від 11 грудня 2015 року № 1272, від 11 серпня 2017 року № 1167, від 12 жовтня 2020 року № 1265) та листом Державного підприємства «Український державний центр міжнародної освіти» від 15.01.2020 р. № 2/5 «Щодо видачі запрошення абітурієнту», відділом по роботі з іноземними студентами та приймальною комісією були відпрацьовані механізми розгляду заяв та пакетів документів, які надходили в електронному вигляді від потенційних абітурієнтів з числа іноземних громадян, на предмет видачі запрошення на навчання, а саме: розгляд приймальною комісією пакетів документів іноземних абітурієнтів та формування витягів про рекомендації щодо їх вступу на основне навчання для здобуття ОС «Бакалавр», ОС «Магістр» чи проходження попередньої мовної підготовки, реєстрація іноземних абітурієнтів працівниками відділу по роботі з іноземними студентами в електронній системі «Журнал обліку запрошень на навчання в Україні», видача запрошень на навчання іноземним громадянам особисто чи за дорученням, суб'єктам господарювання з набору іноземних громадян на навчання в Україні, з якими укладено угоду про співпрацю.

Зокрема, у звітному 2021 році на запити іноземних громадян з Азербайджану, Бангладешу, Буркіна-Фасо, Гани, Ємену, Індії, Камеруну, Китаю, Непалу, Нігерії, Пакистану, Сполучених Штатів Америки, Тунісу, Туркменістану було видано 284 запрошення на навчання на підготовчому відділенні для іноземних громадян, здобуття ОС «Бакалавр» і ОС «Магістр» у 2021/2022 н.р..

Вступна кампанія для іноземних громадян в університеті тривала відповідно до встановлених МОН України термінів (Наказ Міністерства освіти і науки України від 01 листопада 2013 року № 1541 «Деякі питання організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства» (із змінами і доповненнями, внесеними Наказами Міністерства освіти і науки України від 11 грудня 2015 року № 1272, від 11 серпня 2017 року № 1167, від 12 жовтня 2020 року № 1265). Зарахування іноземних громадян і формування наказів на зарахування за ОС «Бакалавр», ОС «Магістр» в системі ЄДБО здійснювалося до 01 листопада 2021 р. Прийом документів та вступні випробування для іноземних громадян у 2021 р. організувалися приймальною комісією та відділом по роботі з іноземними студентами. Головним критерієм конкурсного відбору абітурієнтів стало знання мови навчання та фахових дисциплін.

У 2021 р. до УДПУ імені Павла Тичини було подано 50 заяв від іноземних громадян на здобуття ОС «Бакалавр» (33 особи) та ОС «Магістр» (17 осіб). За результатами роботи приймальної комісії на навчання за освітнім ступенем «Бакалавр» було зараховано 30 осіб на денну форму навчання на такі акредитовані освітні програми та спеціальності:

- 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини);
- 014.06 Середня освіта (Хімія);
- 014.11 Середня освіта (Фізична культура);
- 014.08 Середня освіта (Фізика);
- 072 Фінанси, банківська справа та страхування;
- 015.39 Професійна освіта. Цифрові технології;
- 014.04 Середня освіта (Математика).

На навчання за освітнім ступенем «Магістр» було зараховано 17 осіб за такими акредитованими освітніми програмами та спеціальностями:

- 035 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно);
- 014.03 Середня освіта (Історія);
- 014.04 Середня освіта (Математика);
- 014.09 Середня освіта (Інформатика);
- 014.07 Середня освіта (Географія);
- 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

У звітному році в університеті відраховано 19 осіб з числа іноземних громадян за власним бажанням, несплату за навчання, академічну заборгованість, невиконання навчального плану, у зв'язку з неатестацією ЕК.

Завершили навчання у 2020/2021 н.р. та здобули ОС «Бакалавр» – 76 осіб, ОС «Магістр» – 12 осіб на основі складання випускної атестації, захисту випускних кваліфікаційних робіт в очному/дистанційному режимах роботи. Навчання на підготовчому відділенні для іноземних громадян завершили 6 осіб.

Станом на 31.12.2021 року в університеті навчається 271 іноземний громадянин з Туркменістану, Азербайджану, Узбекистан, Вірменії, Єгипту, Російської Федерації, Тунісу, Індії, Непалу, Бангладешу, Конго, Нігерії, Сполучених Штатів Америки за ОС «Бакалавр», ОС «Магістр» та на підготовчому відділенні для іноземних громадян.

Зокрема, студенти з числа іноземних громадян навчаються на 8 факультетах (природничо-географічному факультеті; факультеті фізичного виховання; факультеті фізики, математики та інформатики; факультеті професійної та технологічної освіти; факультеті іноземних мов; факультеті початкової освіти;

історичному факультеті; соціальної та психологічної освіти), навчально-науковому інституті економіки та бізнес-освіти.

Підготовка іноземців та осіб без громадянства у 2021 р. здійснювалася за акредитованими спеціальностями та освітніми програмами відповідно до ліцензії МОН України (Наказ МОН України №1492л від 15.11.2016 р.).

Іноземні студенти здобувають освітній ступінь «Бакалавр» за такими освітніми програмами та спеціальностями:

- 013 Початкова освіта;
- 015.39 Професійна освіта. Цифрові технології;
- 014.11 Середня освіта (Фізична культура);
- 072 Фінанси, банківська справа та страхування;
- 051 Економіка;
- 053 Психологія;
- 032 Археологія;
- 014.03 Середня освіта (Історія);
- 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська));
- 014.06 Середня освіта (Хімія);
- 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини);
- 014.07 Середня освіта (Географія);
- 014.04 Середня освіта (Математика);
- 014.08 Середня освіта (Фізика).

Освітній ступінь «Магістр» іноземні студенти здобувають за наступними освітніми програмами та спеціальностями:

- 035 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно);
- 014.03 Середня освіта (Історія);
- 014.04 Середня освіта (Математика);
- 014.09 Середня освіта (Інформатика);
- 014.07 Середня освіта (Географія);
- 072 Фінанси, банківська справа та страхування.
- 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).

Організація роботи з іноземними студентами має свою специфіку. Відповідно до Наказу МОН України «Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту» № 504 від 05.05.2015 року здійснення процедури визнання документів іноземних громадян про попередню освіту, отриману за кордоном, в обов'язковому порядку має здійснюватися закладами вищої освіти України. Керуючись вищезазначеним Наказом, а також Листом МОН України 11/11-10336 від 28.09.2018 р., в УДПУ імені Павла Тичини у 2021 році в електронну систему Державного підприємства «Інформаційно-іміджевий центр» було підготовлено та завантажено пакети документів для проведення процедури визнання оригіналів освітніх документів іноземних студентів, зарахованих на навчання в університету у 2021 р.

У результаті розгляду справ Державним підприємством «Інформаційно-іміджевий центр» закордонні освітні документи 88 випускників були визнані в Україні, отримано свідоцтва про визнання освітніх документів, на основі чого в системі ЄДБО було сформовано дипломи бакалавра та магістра для випускників з числа іноземних громадян та громадян України.

Питання організації роботи з іноземними студентами у 2021/2022 н.р. виносилося на розгляд вченої ради університету у жовтні 2021 р..

Навчальна робота з іноземними студентами має свої особливості. Значна увага приділяється вивченню мови, оскільки основою їх якісної фахової підготовки є високий рівень мовної компетенції. У 2021 році навчання для студентів з числа іноземних громадян в університеті здійснювалося українською і англійською мовами. Велика увага приділялася підвищенню рівня володіння викладачів англійською мовою на рівні B2 та підвищенню рівня якості фахової підготовки іноземних студентів.

Керуючись наказами та листами МОН України щодо вивчення державної мови іноземними студентами (Наказ МОН України № 997 від 18 серпня 2016 року), укладено окремі навчальні плани для іноземних студентів, в яких за рахунок дисциплін гуманітарного циклу виділено 600 годин на вивчення мови навчання впродовж 4 років з виходом на випускний екзамен (розпорядження №58 від 13.07.2015 року «Щодо необхідності уніфікації планування навчальної дисципліни «Українська мова» для іноземних студентів»). Години для вивчення мови в такому обсязі виділялися за рахунок годин, передбачених типовими навчальними планами для вивчення дисциплін гуманітарного та соціально-економічного напрямку (іноземна мова, теорія і практика іноземної мови, українська мова, українська та зарубіжна культура).

Кафедрою практичного мовознавства модифіковано навчальні програми з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» і кардинально змінено підходи до викладання української мови як іноземної. Завідувач кафедри, к.ф.н., професор Цимбал Н.А., увійшла до складу робочої групи з розробки програм стандартизованого оцінювання іноземних студентів з мови навчання (української) з напрямку (гуманітарний) підкомісії 304 «Навчання іноземних громадян» при Міністерстві освіти і науки України.

Навчально-методичне забезпечення дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» (для іноземних студентів) представлено програмами, методичними розробками, посібниками, підручниками викладачів кафедри практичного мовознавства. З метою підвищення ефективності навчального процесу постійно відбувається пошук нових шляхів та механізмів, покликаних сприяти якісному засвоєнню іноземними студентами навчального матеріалу.

У контексті ініціатив МОН України на 2017-2019 рр. щодо запровадження проведення стандартизованого оцінювання іноземних студентів з мови навчання – української, англійської та російської (Наказ МОН № 859 від 14.06.2017 року «Щодо оцінювання іноземних студентів з мови навчання») кафедрою практичного мовознавства, відділом по роботі з іноземними студентами, фаховими кафедрами забезпечено роботу курсів підготовчого відділення для іноземних громадян з метою підвищення рівня володіння українською мовою та рівня фахової підготовки іноземних громадян для вступу за ОС «Бакалавр» та «Магістр».

Переважну більшість іноземних студентів приєднано до академічних груп, у яких навчаються українські студенти. Проте в контексті виробничої необхідності та з врахуванням особливостей підготовки іноземних громадян створено окремі академічні групи на факультеті фізики, математики та інформатики; іноземних мов; природничо-географічному факультеті; ННІ економіки та бізнес-освіти (англомовна група).

У зв'язку з поширенням коронавірусної інфекції, викликаній коронавірусом COVID-19, та дотриманням карантинних заходів, у 2021 році освітній процес в університеті для здобувачів вищої освіти організовувався як у дистанційному, так

і в змішаному режимах роботи. Дистанційне навчання для іноземних громадян в університеті у 2021 р. організовувалося з використанням освітніх платформ та сервісів, якими володіє університет або має право на їх безкоштовне використання (MOODLE, Googleworkspace, Office 365, Cisco Networking Academy та ін.). За роботою іноземних студентів в вищезазначених освітніх платформах та сервісах здійснювався систематичний контроль. З метою належної організації навчальної роботи з іноземними студентами систематично проводились індивідуальні консультації для іноземних студентів відповідно до затверджених на кафедрах графіків в очному і дистанційному режимах роботи.

Проблема адаптації іноземних студентів до умов та особливостей навчання в університеті – одна з ключових. У 2021 році відділ по роботі з іноземними студентами, на факультетах / в інституті – заступники деканів / директора по роботі з іноземними студентами, інститут кураторів у тісній взаємодії спрямовували свою роботу на вирішення питань адаптації та соціалізації іноземних громадян в український соціум та університетську спільноту, вирішення побутових, організаційних питань та питань легалізації іноземних громадян на території України на період навчання в університеті.

Роз'яснювальна робота з іноземними студентами з питань дотримання чинного законодавства України, особливо міграційного законодавства, правил внутрішнього розпорядку університету, дотримання правил карантину та правил гігієни з метою запобігання коронавірусу COVID-19, вакцинації систематично проводилася як в очному, так і в дистанційному режимах.

У звітному 2021 р. структурні підрозділи університету, дотичні до роботи з іноземними студентами, а саме, факультети/інститут, на яких навчаються іноземні студенти, відділ по роботі з іноземними студентами, Українсько-туркменський культурно-освітній центр, а також інші структурні підрозділи, приділяли значну увагу підготовці іноземних громадян, спрямовуючи свою діяльність на створення позитивного іміджу університету за кордоном як закладу вищої освіти, який готує фахівців педагогічної та економічної сфер діяльності.

II. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

2.1. Науково-організаційна структура університету

Відповідно до пріоритетних напрямів розвитку наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності в Україні, перед університетом постають виключно нові завдання, орієнтовані на досягнення Цілей сталого розвитку, на забезпечення певних конкурентних переваг і стійких позицій закладу вищої освіти на ринку освітніх та наукових послуг.

Університет є закладом вищої освіти майбутнього з високим рівнем академічної репутації, корпоративної культури, сучасним іміджем, який спрямовує свою діяльність на реалізацію державної політики у сферах наукової і науково-технічної діяльності.

Структурні підрозділи, на базі яких проводиться наукова та науково-технічна діяльність в університеті, розподілені за трьома науковими напрямками: «Суспільні науки», «Гуманітарні науки та мистецтво», «Математичні науки та природничі науки», діяльність яких спрямована на розвиток пошукових, фундаментальних та прикладних досліджень; виконання госпдоговірних робіт; надання наукових послуг, виконання ліцензійних угод; науково-виробничу діяльність; впровадження наукових розробок; отримання та виконання грантів, проєктів міжнародного та всеукраїнського рівнів.

Науково-дослідну роботу в університеті здійснюють 39 кафедр, які залучають до цієї діяльності професорсько-викладацький склад, до якого входять 60 докторів наук і 334 кандидати наук, докторанти, аспіранти та студенти.

У межах вищезазначених наукових напрямів науково-педагогічними працівниками університету у 2021 році проводилися дослідження, що мають наукову новизну та практичну цінність для суспільства й економіки.

Так, протягом звітнього періоду науково-педагогічні працівники університету брали активну участь у виконанні:

– 2 фундаментальних наукових проєктів відповідно до тематичного плану наукових досліджень університету, що виконуються за рахунок коштів державного бюджету:

1) «Соціально-психологічна реабілітація дітей та молоді з особливими освітніми потребами засобами інклюзивного туризму» (керівник: Кравченко Оксана Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор).

2) «Фольклористичні дослідження хорового виконавства та народного танцю Центральної України» (керівник: Пиж'янова Наталія Володимирівна – кандидат мистецтвознавства, доцент).

У звітному році відповідно до наказу МОН України «Про проведення конкурсного відбору проєктів фундаментальних та прикладних наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок у 2021 році» від 29.09.21 року № 1028 розроблено та подано від університету для участі у Конкурсному відборі 3 проєкти:

1. «Теорія і методика реалізації експериментально-практичної частини змісту шкільної природничо-математичної освіти в контексті міждисциплінарного діалогу» (керівник: Мартинюк Михайло Тадейович – доктор педагогічних, професор, академік НАПН України).

2. «Жорсткість і міцність залізобетонних елементів з нормальними тріщинами при крученні та її вплив на просторову роботу складних залізобетонних систем» (керівник: Азізов Талат Нуредінович – доктор технічних наук, професор).

3. «Технологічні основи оптимізації збереження біорізноманіття напівприродних територій агроландшафтів середньої частини басейну річки Південний Буг» (керівник: Совгіра Світлана Василівна – доктор педагогічних наук, професор).

Відповідно до наказу МОН України «Про проведення конкурсного відбору проєктів фундаментальних та прикладних наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок молодих учених» № 1027 від 29.09.2021 року, на Конкурс від університету розроблено та подано проєкт «Методична система проектування та використання віртуального STEM – орієнтованого середовища підготовки майбутніх учителів математики та інформатики» (керівник: Ткачук Галина Володимирівна – доктор педагогічних наук, доцент).

Відповідно до оголошеного Національним фондом досліджень України конкурсу «Наука для безпеки та сталого розвитку України» від університету розроблено та подано проєкт «Стратигічне проектування інноваційного бізнес-середовища як фактор забезпечення людської безпеки в умовах довготривалого воєнного конфлікту» (керівник: Слатвінський Максим Анатолійович – кандидат економічних наук, доцент).

– 44 наукових досліджень у рамках кафедральних науково-дослідних тем, що виконуються в межах робочого часу викладачів.

– грантів, міжнародних наукових проєктів та програм:

1) проєкт «Модернізація педагогічної вищої освіти з використанням інноваційних технологій викладання – MoPED» (586098-EPP-1-2017-1-UA-EPPKA2-SVNE-JP), що діє в межах програми ЄС Еразмус + KA2 – Розвиток потенціалу вищої освіти;

2) програма Британської ради в Україні для молоді в галузі міжкультурного діалогу і соціального розвитку;

3) програма Британської ради в Україні «Активні громадяни»: реалізація проєкту «Вчимось разом чути та долати соціальну ізоляцію»;

4) проєкт «ADAM.PL (Akademia Doskonalenia Adekwatności Mowy Polskiej)»;

5) «Student Action: Програма розвитку лідерських компетенцій студентів»;

6) проєкт «Академічна доброчесність як складова якості освітнього процесу»;

7) міждисциплінарна Європейська студія у рамках Програми ЄС Еразмус+ Жана Моне «Кращі Європейські практики з безпеки водних ресурсів задля досягнення цілей сталого розвитку».

Науково-організаційна частина університету налічує:

4 науково-дослідних центри подвійного підпорядкування НАПН та МОН України:

1. Науково-дослідний центр інформаційно-комунікаційних технологій навчання фізики й астрономії подвійного підпорядкування Міністерству освіти і науки України та Академії педагогічних наук України (керівник – д-р. пед. наук, доц. Терещук С. І.).

2. Науково-методичний центр по вивченню художніх ремесел у школі

подвійного підпорядкування Міністерству освіти і науки України та Академії педагогічних наук України та його лабораторією трудової підготовки і політехнічної творчості (керівник – викладач Потапкін В. С.).

3. Науково-дослідний центр педагогічного краєзнавства подвійного підпорядкування Міністерству освіти і науки України та Академії педагогічних наук України (керівник – д-р пед. наук, проф. Коляда Н. М.).

4. Міжвідомчий центр прикладної лінгвістики подвійного підпорядкування Міністерству освіти і науки України з Українським мовно-інформаційним фондом Національної академії наук України (керівник – канд. філол. наук, проф. Цимбал Н. А.).

3 міжнародні культурно-освітні центри:

1. Польський культурно-освітній центр (керівник – канд. іст. наук, професор Кривошея І. І.)

2. Українсько-ізраїльський центр освіти, науки і культури (керівник – канд. філол. наук, професор Цимбал Н. А.).

3. Українсько-туркменський культурно-освітній центр (керівник – канд. пед. наук Ільніцька К. С.).

14 регіональних науково-методичних центрів:

1. Науково-методичний центр цифрової педагогіки у дошкільній та спеціальній освіті (керівник – д-р пед. наук, проф. Семчук С. І.).

2. Регіональний центр Малої академії наук України (керівник – канд. філол. наук, доц. Тищенко Т. М.).

3. Регіональний центр навчання іноземних мов (керівник – канд. пед. наук, проф. Бріт Н. М.).

4. Східноподільський лінгвокраєзнавчий науково-координаційний центр (керівник – канд. філол. наук, доц. Тищенко Т. М.).

5. Науково-практичний центр родинного виховання (керівник – канд. пед. наук, доц. Полехіна В. М.).

6. Гендерний центр (керівник – д-р пед. наук, проф. Кравченко О. О.).

7. Молодіжний центр «START» (керівник – канд. пед. наук, доц. Левченко Н. В.).

8. Центр соціальної та освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів» (керівник – викладач Чупіна К. О.).

9. Центр тренінгових технологій «INSAYT» (керівник – викладач Поліщук О. Р.).

10. Науково-методичний центр інноваційних освітніх технологій (керівник – канд. пед. наук, проф. Коберник Г. І.).

11. Науково-методичний центр психологічного і дидактичного супроводу Нової української школи (керівник – канд. пед. наук, старший викладач Рябошапка О. В.).

12. Регіональний центр розвитку дитини «Дивосвіт» (керівник – Вознюк Н. Д.).

13. Регіональний науково-творчий центр мистецької освіти і художньої майстерності. (керівник – канд. пед. наук, проф. Пічкур М. О.).

14. Інформаційно-консультаційний центр підтримки технологій та інновацій (керівник – канд. пед. наук, доц. Мелентьєв О. Б.).

26 науково-дослідних лабораторій, які співпрацюють із галузевими лабораторіями науково-дослідних інститутів НАПН України та НАН України:

1. Науково-дослідна лабораторія «Проблеми дидактики фізики в основній школі» (керівник д-р пед. наук, проф. Мартинюк М. Т.).

2. Науково-дослідна лабораторія «Актуальні проблеми професійної та технологічної освіти» (керівник – д-р пед. наук, доцент Ящук С. М.).

3. Науково-дослідна лабораторія «Археологія Уманщини» (керівник – д-р іст. наук, проф. Біляєва С. О.).

4. Науково-дослідна лабораторія «В. О. Сухомлинський і школа ХХІ століття» (координатор – д-р пед. наук, проф. Кушнір В. М.).

5. Науково-дослідна лабораторія «Удосконалення майстерності майбутнього психолога імені Анни Іванівни Кагальняк» (керівник – канд. психол. наук, доц. Діхтяренко С. Ю.).

6. Науково-дослідна лабораторія «Екологія і освіта» (керівник – д-р пед. наук, проф. Совгіра С. В.).

7. Науково-дослідна лабораторія «Проблеми підготовки студентів-філологів до українознавчої роботи в школі» (керівник – канд. пед. наук, проф. Сивачук Н. П.). До складу лабораторії входять:

- Науково-методичний центр «Дослідження вишивки Східного Поділля»;
- Науково-методичний центр художньо-педагогічної творчості учителя імені Степана Павленка;

- Театр Слова;

- Науково-методичний центр дослідження фольклору.

8. Наукова лабораторія інноваційних технологій навчання біології (керівник – канд. пед. наук, доц. Люленко С. О.).

9. Науково-дослідна лабораторія «Історичне краєзнавство Уманщини» (керівник – д-р іст. наук, проф. Кузнець Т. В.).

10. Науково-дослідна лабораторія лінгвокультурології та зіставної лінгвістики (керівник – д-р пед. наук, проф. Білецька І. О.).

11. Науково-дослідна лабораторія навчання іноземних мов (керівник – канд. пед. наук, доц. Гембарук А. С.).

12. Науково-дослідна лабораторія педагогічної компетентності (керівник – канд. пед. наук, доц. Бойченко В. В.).

13. Науково-дослідна лабораторія інклюзивної педагогіки (керівник – д-р пед. наук, доц. Малишевська І. А.).

14. Науково-дослідна лабораторія соціально-економічного розвитку України (керівник – канд. екон. наук, доц. Стойка В. О.).

15. Наукова лабораторія модернізації початкової освіти (керівник – д-р пед. наук, проф. Комар О. А.).

16. Науково-дослідна лабораторія «Педагогічне краєзнавство Черкащини» (керівник – д-р пед. наук, проф. Коляда Н. М.).

17. Науково-дослідна лабораторія педагогічної компаративістики (керівник – д-р пед. наук, проф. Заболотна О. А.).

18. Наукова лабораторія з проблем оптимізації родючості ґрунту (керівник – д-р с.-г. наук, проф. Миколайко В. П.).

19. Науково-дослідна лабораторія маркетингу та управління бізнесом

(керівник – д-р екон. наук, проф. Чирва О. Г.).

20. «Польсько-українська науково-дослідницька лабораторія психодидактики імені Я. А. Коменського» (керівник – д-р пед. наук, проф. Осадченко І. І.).

21. Науково-дослідна лабораторія управління фінансами (керівник – канд. екон. наук, доц. Слатвінський М. А.).

22. Науково-дослідна лабораторія «Дошкільна освіта: історія, перспективи розвитку в ХХІ столітті» (керівник – д-р пед. наук, проф. Іщенко Л. В.).

23. Науково-дослідна лабораторія розвитку інноваційного підприємництва (керівник – д-р екон. наук, проф. Чирва О. Г.).

24. Науково-дослідна лабораторія «Соціовимір» (керівник – канд. політ. наук, доц. Балановський Я. М.).

25. Науково-дослідна ландшафтознавча лабораторія (керівник – канд. географ. наук, доц. Кравцова І. В.).

26. Науково-дослідна лабораторія «Індустрія туризму та гостинності» (керівник – кан. екон. наук, доц. Нещадим Л. М.).

Відокремлені структурні підрозділи: агробіостанція (керівник Красноштан І. В.); освітньо-просвітницький центр «Людина і Всесвіт». (керівник – д-р пед. наук, доц. Ткаченко І. А.).

2.2. Наукові школи

В університеті успішно діють наукові школи як неформальні інтелектуальні об'єднання декількох поколінь учених-педагогів, що характеризуються тематично спільними науковими доробками як лідера, так і членів підрозділу.

У звітному році функціонувало 13 наукових шкіл:

1. Актуальні проблеми дидактики фізики і астрономії у загальноосвітній школі та фахової підготовки майбутніх вчителів у вищих навчальних закладах (керівник – академік НАПН України, професор Мартинюк М. Т.).

За звітний період:

- завершено обґрунтування методології реалізації інтегративної функції сучасних фізичних знань у процесі формування змісту шкільної природничої освіти в контексті Концепції Нової української школи;

- встановлено, що джерелом-чинником відбору та конструювання оновленого змісту шкільної природничої освіти є уявлення про сучасне природознавство як цілісну систему наук про будову і розвиток матеріального світу. В цій системі наук провідною є роль фізичних знань про будову та розвиток живої та неживої природи. Аналогічною має бути роль основ сучасних фізичних знань у конструюванні оновленого змісту шкільної природничої освіти незалежно від усталених підходів: предметного чи інтегративного.

З'ясовано, що основою сучасних фізичних знань як інтегративного чинника формування нового змісту шкільної природничої освіти складають наукові уявлення про:

- подільність матеріального світу і структурність його будови на всіх рівнях від рівня найелементарніших частинок і далі у напрямку матеріальних структур мікро-, макро- і мегасвітів;

- простір і час як найзагальніші властивості світу живої і неживої матерії на будь-якому рівні їх організації;
- фундаментальні взаємодії матеріальних структур будь-якого природнього процесу що в них відбувається;
- концепції походження і еволюції реальних структур живої і неживої природи;
- енергію і ентропію та їх динаміку тих чи тих природних процесах;
- фізичні основи вивільнення і використання енергії з метою життєзабезпечення людини і суспільства;
- наукові уявлення про самоорганізацію живої і неживої матерії.

Здійснено аналіз науково-методичної літератури щодо формування в майбутніх учителів природничих наук цілісних уявлень про наукову картину світу у процесі навчання фізики і астрономії.

З'ясовано сутність цілісних уявлень про сучасну наукову картину світу, охарактеризовано її склад і структуру та визначено роль у змісті шкільної природничої освіти.

2. Актуальні проблеми освіти і виховання: історія, сучасність, перспективи (керівник – професор Кочубей Т. Д.).

За звітний період:

- виконувалися 4 дисертаційних дослідження на здобуття наукового ступеня доктора філософії Штурба А., Рябініна М. А., Ткачук Ю., Васильєв Г. А. (науковий керівник: Кочубей Т. Д.), 1 дисертаційне дослідження на здобуття ступеня кандидата наук (Люльченко В.), 1 на здобуття наукового ступеня доктора наук (Мельникова О. М.) на тему «Теорія і практика превентивної педагогічної роботи з дітьми старшого дошкільного віку в закладах дошкільної освіти» на здобуття наукового ступеня доктора наук зі спеціальностей 011 – Освітні, педагогічні науки (спеціалізація 13.00.07 – теорія і методика виховання);

- захищено дисертаційне дослідження Люльченко В. Г. на тему «Підготовка майбутніх інженерів-педагогів харчового профілю до формування санітарно-гігієнічної культури учнів закладів професійно-технічної освіти», спеціальність 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, 21 квітень 2021 р.

Членами наукової школи «Актуальні проблеми освіти і виховання: історія, сучасність, перспективи» у 2021 році досліджувалися проблеми:

- педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до формування основ етнокультури у дітей старшого дошкільного віку (Сопіна Юлія Федорівна);

- підготовка майбутніх інженерів-педагогів харчового профілю до формування санітарно-гігієнічної культури учнів закладів професійно-технічної освіти (Люльченко Вячеслав Григорович);

- підготовка майбутніх соціальних працівників до організації дозвіллевої діяльності студентської молоді (Чекаленко Вікторія Тарасівна).

- уперше визначено педагогічні умови підготовки майбутніх інженерів-педагогів харчового профілю до формування санітарно-гігієнічної культури учнів закладів професійно-технічної освіти (мотивація студентів до формування санітарно-гігієнічної культури; оновлення змісту й методики підготовки студентів; активізація підготовки інженера-педагога харчового профілю до формування санітарно-гігієнічної культури; активізація пізнавальної діяльності майбутніх

інженерів-педагогів харчового профілю завдяки наповненню дисциплін фахової підготовки санітарно-гігієнічним змістом); розроблено модель підготовки майбутніх інженерів-педагогів харчового профілю до формування санітарно-гігієнічної культури учнів закладів професійно-технічної освіти, що охоплює: мету; зміст підготовки (передбачає психолого-педагогічну, методичну підготовку); форми проведення занять; засоби контролю, самоконтролю й корекції знань, умінь і навичок студентів; компоненти, критерії, показники та рівні готовності; педагогічні умови;

- уточнено сутність понять «підготовка майбутніх інженерів-педагогів харчового профілю до формування санітарно-гігієнічної культури учнів закладів професійно-технічної освіти»; структурні компоненти (мотиваційний, змістовний, діяльнісний), показники (мотивація студентів до педагогічної діяльності в цілому та до діяльності, яка пов'язана з формуванням санітарно-гігієнічної культури, якісні систематизовані знання санітарно-гігієнічної культури, сформованість у студентів розуміння збереження власного здоров'я та життя) та рівні (високий, достатній, середній, низький) готовності майбутніх інженерів-педагогів харчового профілю до формування санітарно-гігієнічної культури учнів закладів професійно-технічної освіти.

3. Теорія, історія і практика застосування проєктної технології у середній та вищій школі (керівник – професор Коберник О. М.).

На сьогодні членами наукової школи є 41 особа. Із них: 8 докторів наук, 27 кандидатів наук, 2 докторанти, 1 аспірант, 3 здобувачі.

За звітний період науково-дослідна група школи професора Коберника О. М. продовжувала працювати над обґрунтуванням теоретико-методологічних засад проєктування виховної системи школи, застосування проєктної технології в освітньому процесі, під час професійної підготовки майбутніх педагогів. Обґрунтовано сутність та структуру проєкту виховної системи школи, виокремлено чинники, які впливають на процес проєктування виховної системи, обґрунтовано процедуру проєктування виховної системи закладу загальної середньої освіти, розроблено методику діагностування готовності керівного складу школи до проєктування виховної системи, охарактеризовано теорію і методику проєктування змісту освітньої програми, навчального плану та навчальної дисципліни у вищій школі.

Член наукової школи Гагарін М. І. захистив докторську дисертацію на тему «Теорія і методика проєктування виховної системи закладу загальноосвітнього навчального закладу» із спеціальності 13.00.07 – теорія і методика виховання; аспірант Свиридчук В. В. захистив кандидатську дисертацію на тему «Формування професійної компетентності майбутніх електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування у процесі фахової підготовки в закладах професійно-технічної освіти», спеціальність 011 – Освітні, педагогічні науки.

У звітному році опубліковано 2 монографії, 4 посібники, 34 статті членів наукової школи.

4. Майбутній практичний психолог як активний суб'єкт психологічної практики (керівник – професор Сафін О. Д.).

На сьогодні членами наукової школи є 10 осіб. Із них: 1 доктор наук, 1 кандидат психологічних наук, 6 здобувачів PhD, 2 здобувачі.

Учасники наукової школи поєднують педагогічну роботу з науково-дослідною та практичною діяльністю, що сприяє підвищенню ефективності

навчального процесу, удосконаленню змісту навчання з урахуванням сучасного стану розвитку теорії та практики психологічної науки, впровадженню в практику роботи вищих навчальних закладів інноваційних методів підготовки майбутніх психологів.

Науково-дослідна група школи професора О. Д. Сафіна працює у таких основних напрямках:

- розвиток у майбутніх психологів психологічної готовності до здійснення професійної кар'єри;
- розвиток емоційного інтелекту практичних психологів в процесі навчання;
- психологічні основи стратегії подолання соціальних та психологічних бар'єрів до інноваційної діяльності суб'єктів педагогічної праці;
- соціально-психологічна реабілітація студентів з обмеженнями життєдіяльності засобами інклюзивного туризму;
- гендерні особливості формування готовності студентів-психологів до здійснення майбутньої професійної кар'єри;
- психологічна корекція особистісного типу реагування на хворобу у пацієнтів з ішемією серця;
- розвиток емоційної стійкості майбутніх вчителів;
- формування мотиваційної готовності майбутніх учителів до професійної діяльності.

За звітний період Сафін О.Д. здійснював наукове керівництво 6 здобувачами PhD та 2 здобувачами:

Горенко Мар'яна Вячеславівна – здобувачка PhD кафедри психології. Тема дисертаційного дослідження «Гендерні особливості формування готовності майбутніх психологів до здійснення професійної кар'єри».

Чупіна Катерина Олександрівна – здобувачка PhD кафедри психології. Тема дисертаційного дослідження «Соціально-психологічна реабілітація студентів з обмеженнями життєдіяльності засобами інклюзивного туризму».

Андрусик Олена Олександрівна - здобувачка PhD кафедри психології. Тема дисертаційного дослідження «Розвиток емоційної стійкості майбутніх вчителів».

Калишенко Кароліна Михайлівна – здобувачка PhD. Тема дисертаційного дослідження «Психологічна корекція особистісного типу реагування на хворобу у пацієнтів з ішемією серця».

Столярова Олена Михайлівна – здобувачка PhD. Тема дисертаційного дослідження «Формування мотиваційної готовності майбутніх учителів до професійної діяльності».

Джулай Анастасія Ігорівна – здобувачка PhD. Тема дисертаційного дослідження «Розвиток емоційного інтелекту практичних психологів в процесі навчання».

Козак Ольга Юріївна – здобувачка. Тема дисертаційного дослідження «Психологічні чинники адаптації майбутніх педагогів до професійної діяльності».

Чамлай Інна Василівна – здобувачка. Науково-дослідницька робота «Соціально-психологічна реабілітація комбатантів з ПТСР методом каністерапії».

За звітний період опубліковано 2 монографії, 2 статті у виданнях, які включені до міжнародної наукометричної бази даних Scopus, 2 статті у закордонних виданнях, 10 фахових статей, 18 тез.

Наукові стажування за кордоном здійснили здобувачі PhD Чупіна К.О. та Андрусик О.О.(проходили стажування у Польщі).

5. Підготовка майбутнього вчителя до інноваційної діяльності у початковій школі (керівник – професор Комар О. А.).

За звітний період членами наукової школи здійснювалося:

– наукове керівництво 3 аспірантами (Пісняк В. С. та Гаращук Є. М., Котяш І. В.), здобувачами наукового ступеня доктора філософії спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки (спеціалізація 13.00.04 – теорія і методика) (науковий керівник д-р пед. наук, проф. Комар О. А.);

– дослідження проблем:

1. *Пісняк Валентина Степанівна* «Підготовка майбутніх учителів початкової школи до формування трудових компетенцій молодших школярів в умовах освітньої інклюзії» на здобуття наукового ступеня доктор філософії зі спеціальності 011 Освітні педагогічні науки;

2. *Гаращук Євгеній Михайлович* «Підготовка майбутніх учителів початкової школи до вивчення учнями графічного редактора»;

3. *Котяш Ірина Сергіївна* «Підготовка майбутніх учителів початкової школи до формування природничо-екологічної компетентності молодших школярів»;

– участь у наукових заходах різних рівнів:

всеукраїнських науково-практичних конференціях та симпозіумах, відеомарафоні «Арт-терапія в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами».

Гаращук Є. М. читав курс «Інформаційні технології в освітньому процесі початкової школи» на курсах підвищення кваліфікації вчителів.

– впровадження інноваційного педагогічного досвіду європейських країн в досвід роботи української науки і практики. Узагальнений матеріал представлено у колективній монографії «Професійна підготовка вчителя початкової школи в контексті євроінтеграційних змін».

– членами школи здійснювалося керівництво студентськими науковими гуртками:

– Комар О. А. «Застосування інноваційних технологій в освітньому процесі»;

– Шевчук І. В. «Застосування технології розвитку творчого математичного мислення учнів початкової школи»;

– Торчинська Т. А. «Актуальні проблеми навчання української мови»;

– Грітченко Т. Я. «Сучасні підходи до природничої освіти молодших школярів»;

– Кравчук О. В. «Методичні засади управління закладами освіти І ступеня»;

– Роєнко Л. М. «Реалізація компетентнісного підходу у навчанні мовно-літературної галузі»;

– Лоюк О. В. «Формування предметних компетентностей учнів в освітньому процесі початкової школи»;

– Чучаліна Ю. М. «Фінансова грамотність у початковій школі».

Члени наукової школи активно друкуються у наукових виданнях, які проіндексовані у міжнародних наукометричних базах даних Scopus (3 статті) та Web of Science (1 стаття).

Комар О. А. та Пісняк В. С. досліджено питання інклюзивної освіти і надруковано статтю у збірнику категорії Б (Комар О. А., Пісняк В. С. Інклюзія як інноваційний шлях розвитку освіти. *Наукові записки*. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький, 2021. Вип. 194. С. 24–28.; Пісняк В. С. Теоретичні основи підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування трудових компетентностей молодших школярів в умовах освітньої інклюзії. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія: збірник наукових праць/М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Київ, 2021. Випуск 4. С.25–37.).

У результаті наукових пошуків Комар О. А. та Гаращука Є. М. вийшла стаття у журналі категорії Б (Комар О., Гаращук Є. Підготовка майбутніх вчителів початкової школи до формування в учнів умінь роботи з графічним редактором. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. Вип 2 / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; [голов. ред. О.І. Безлюдний]. Умань : Візаві, 2021. С 197–204.).

Спільну наукову роботу викладачів і студентів представлено у студентських збірниках наукових праць «Перші кроки на ниві наукових досліджень» (28 учасників) та «Здобутки молодих науковців» (90 учасників).

6. Педагогічна компаративістика (керівник – професор Заболотна О. А.).

Предметом дослідження наукової школи є теоретичні і практичні засади та тенденції розвитку освітньої галузі у компаративній перспективі, а об'єкт дослідження – освіта у зарубіжжі як джерело впровадження інновацій в українському освітньому полі.

Мета науково-дослідної роботи наукової школи полягає в тому, щоб на основі системного підходу обґрунтувати теоретичні засади розвитку освіти в окремих країнах, узагальнити практику діяльності навчальних закладів різного рівня та визначити перспективи використання їхнього конструктивного досвіду в організації освіти України.

Основні завдання:

- обґрунтувати теоретичні засади порівняльно-педагогічних досліджень середньої, вищої, професійної та альтернативної освіти;
- розробити методологію здійснення ретроспективного аналізу становлення і розвитку окремих освітніх аспектів у зарубіжжі та розроблення періодизації їхнього розвитку;
- запропонувати механізми узагальнення і типізації структурних, функціональних, змістових та методичних засад функціонування окремих навчальних закладів, що складають освітні системи зарубіжжя.
- визначити особливості і тенденції розвитку окремих освітніх явищ зарубіжжя та окреслити можливості творчого застосування в Україні конструктивного зарубіжного досвіду.

За час роботи наукової школи захищено одну дисертацію доктора педагогічних наук (Скальські Даріуш: «Концепції фізкультурної освіти у країнах Європейського Союзу» на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук, 11 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук.

Ведеться розробка індивідуальних тем, зокрема:

1. Палагута І.В. «Педагогічна підтримка майбутніх учителів у Великій Британії».

2. Кравчук І.О. «Розвиток жіночої освіти у Великій Британії у ХІХ столітті».

3. Комар О.С. «Підготовка майбутнього вчителя англійської мови до використання комунікативного підходу у професійній діяльності».

У звітному році члени наукової школи взяли участь у міжнародних наукових проєктах «Ефективність впровадження діяльнісних та ігрових методів навчання в освітній процес Нової української школи» (Learning through Play at School) (2020 – 2021) (Australian Council for Educational Research, LEGO Foundation), Модуль Жана Моне "Європейська якість навчання для кращої успішності учнів" (620287-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE) в Інституті педагогіки НАПН України (2020 – 2023).

Заболотна О.А. є членом спеціалізованої вченої ради в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка (13.00.01) (Д55.053.01) і разової спеціалізованої вченої ради: ДФ 27.053.003 – із захисту дисертації Бабченко Н. В. (2021), а також членом експертної групи для проведення оцінювання ефективності діяльності закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності за науковим напрямом «Гуманітарні науки та мистецтво» (наказ № 1111 від 07 вересня 2020 р.)

Керівник наукової школи є головним редактором журналу «Studies in Comparative Education» («Порівняльно-педагогічні студії») (Категорія Б) і членом редакційної колегії журналів «Advanced Education» (Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут») (Web of Science Core Collection) і «Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології» (Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка) (Категорія Б).

Заболотна О. А. є президентом Української асоціації дослідників освіти.

Отримано акти про впровадження методики дистанційного синхронного оцінювання в рамках проєкту «Міжнародна олімпіада з англійської мови «Умань – Гнезно – Брно – Сібію» (International English Language Contest Uman – Gniezno – Brno – Sibiu 2021»).

Вийшли друком: 1 монографія за кордоном, 6 частин монографій, 4 статті у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз даних Web of Science, 4 статті у закордонних виданнях, 6 фахових статей у виданнях категорії Б, 1 навчальний посібник.

7. Екологія, охорона навколишнього середовища: освіта, наука, практика (керівник – професор Совгіра С. В.).

За звітний період:

1. Розроблено та впроваджено чинники формування правової культури майбутніх учителів історії та правознавства у фаховій підготовці, серед яких виокремлено екологічні.

2. Обґрунтовано та реалізовано чинники підготовки майбутніх учителів фізичної культури до формування в учнів ціннісного ставлення до власного здоров'я, зокрема розкрито вплив екологічних чинників на стан здоров'я молоді.

3. Розроблено та впроваджено в освітній процес закладів вищої освіти методики діагностування рівнів сформованості правової культури майбутніх учителів історії та правознавства, оновленні змісту дисциплін «Теорія держави і права», «Історія держави і права України», проведенні спецсеінарів «Правова

культура майбутнього вчителя історії і правознавства», «Створення, оновлення та захист інформації відповідно до змін в законодавстві», рефлексивний спецсеминар; використанні тренінгів, активізації самостійної роботи майбутніх учителів історії та правознавства для забезпечення ефективності процесу формування правової культури.

4. Розроблено та впроваджено у освітній процес методики діагностування рівнів готовності майбутнього вчителя фізичної культури до формування в учнів ціннісного ставлення до власного здоров'я, авторських навчальних програм та навчально-методичного забезпечення: оновлення змісту дисциплін «Здоровий спосіб життя та профілактика ВІЛ/СНІДу», «Основи медичних знань», «Основи екології», «Охорона праці та безпека життєдіяльності» та програми педпрактики; проведенні інтегративних занять, психолого-педагогічного практикуму «Теоретичні основи формування в учнів ціннісного ставлення до власного здоров'я», спецсеминарів: «Формування ціннісного ставлення учнів до власного здоров'я», «Формування здорового способу життя учнів засобами фізичних вправ», «Здоров'я людини як предмет комплексного міждисциплінарного дослідження», тренінгу «Фізичне самовиховання».

У межах діяльності наукової школи за 2021 рік захищено дві дисертації на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії:

Коваль Д. С. «Формування правової культури майбутніх учителів історії та правознавства у фаховій підготовці». Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 01 освіта/педагогіка за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки, спеціалізація – теорія і методика професійної освіти. Умань, 2021. 469 с. (захист 14 травня 2021 року);

Танасійчук Ю. М. «Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до формування в учнів ціннісного ставлення до власного здоров'я». Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки, спеціалізація – теорія і методика професійної освіти. Умань, 2021. 342 с. (захист 13 травня 2021 року).

Членами наукової школи опубліковано: 1 монографію у вітчизняних видавництвах, 2 монографії у закордонних видавництвах, 7 статей у наукометричній базі даних Scopus та Web of Science, 6 статей у фахових виданнях України.

Керівник наукової школи отримав орден і почесні грамоти «За активну громадську позицію, вагомий внесок у забезпеченні розвитку і процвітання держави, сумлінну працю, високий професіоналізм, незламний патріотизм, любов до України та створення її позитивного іміджу» та «За активну життєву позицію та сумлінну працю в ім'я розвитку української держави» за підписами першого Президента України Леоніда Кравчука та очільника держави у 2005–2010 роках Віктора Ющенка.

Наукова школа УДПУ імені Павла Тичини «Екологія, охорона навколишнього середовища: освіта, наука, практика» (керівник – доктор педагогічних наук, професор Світлана Совгіра) ввійшла до переліку успішних наукових шкіл України. Активна наукова, громадська та культурно-просвітницька діяльність структурного підрозділу нашого університету висвітлена на сторінках книги «Наукові школи, авторські системи і концепції».

8. Регіональні проблеми української історії (керівник – професор Кузнець Т. В.).

Завдання наукової школи у 2021 р. полягало в тому, щоб якомога ширше деталізувати магістральні напрями наукових досліджень, розширити джерельну базу регіональної історії, вводити у науковий обіг відомості про регіональні особливості історичного процесу, популяризувати регіональну історію України.

У 2021 році до складу наукової школи входило 14 осіб.

Досліджувані наукові проблеми висвітлювались у монографіях, дисертаціях, наукових статтях, у виступах на конференціях.

У 2021 р. захищені 2 дисертації:

– Перепелюк О. М. «Церковні хори в Київській єпархії ХІХ – початку ХХ ст.» (5 січня 2021 р.).

– Джагунова О. І. «Уманський державний педагогічний університет у системі вищої педагогічної освіти в Україні (1930 – 2019 рр.)» (14 квітня 2021 р.).

Опубліковано 3 монографії:

– Перепелюк О. М. «Церковний спів: навчання та хорове виконавство в Київській єпархії (ХІХ – початок ХХ століття)».

– Джагунова О. І. «Уманський педагогічний інститут – університет: історія поступу».

– Тацієнко Н. Л. «Селянство Правобережної України в імперський період: Уманський повіт».

У 2021 р. за результатами досліджень регіональних проблем української історії опубліковано 26 наукових статей, 2 з яких у Web of Science.

На 6 статей членів наукової школи отримано свідоцтва про авторське право (Кузнець Т. В., Скус О. В., Тацієнко В. С., Тацієнко Н. Л., Опацький І. Ю., Перепелюк О. М.).

9. Проблеми українознавства в освітньому просторі України (керівник – професор Сивачук Н. П.). У 2021 р. члени наукової школи працювали над здійсненням досліджень із актуальних проблем українознавства в освітньому просторі України у ХХІ ст.; організацією та проведенням наукових і науково-практичних заходів для здійснення апробації наукових досліджень і впровадження їх результатів у теорію і практику професійної підготовки майбутніх учителів-філологів.

Було здійснено:

– розробку дослідницьких (моніторингових) програм, наукових гіпотез, концепцій розвитку професіоналізму вчителів-українознавців, нових педагогічних теорій і практик, методів і прийомів, освітніх технологій, спрямованих на досягнення найвищого рівня професіоналізму, забезпечення професійно-особистісного росту учителів-українознавців;

– осмислення і обґрунтування наукових підходів щодо аналізу українознавчих проблем педагогічної думки в класичній парадигмі ХІХ століття;

– аналіз педагогічного досвіду вчителів-українознавців, вивчення динаміки їх професійно-особистісного росту;

– аналіз досягнень і прорахунків у введенні українознавства в навчальні плани шкіл кінця ХХ ст. – початку ХХІ ст.;

– обґрунтування перспектив розвитку українознавства в освітньому просторі України.

Упродовж 2021 року членами наукової школи:

– видано: монографій – 1, навчальних посібників – 4; статей, проіндексованих у міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science – 1; статей у закордонних виданнях – 1; наукових виданнях України (категорія Б) – 8; статей у інших виданнях України – 3; тез доповідей на міжнародних конференціях – 5 (в межах України – 3, за кордоном – 2); тез на всеукраїнських конференціях – 1;

– організовано та проведено: 1 всеукраїнську науково-практичну конференцію, 4 регіональних науково-методичних і науково-практичних семінари;

– отримано 2 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір.

10. Актуальні проблеми педагогічного краєзнавства (керівник – професор Коляда Н. М.).

Упродовж звітнього періоду (2021 р.) членами наукової школи розроблялися такі тематичні напрями:

1) Підготовка докторів філософії із соціальної роботи в Україні (обґрунтування теоретико-методологічних основ підготовки здобувачів наукового ступеня «доктор філософії»: проф. Н. М. Коляда, проф. О. О. Кравченко, доц. І. В. Албул, доц. Н. В. Левченко, доц. І. О. Карпич, доктор філософії Л. А. Моргай).

Здійснено аналіз освітньо-наукових програм (2019, 2020, 2021) зі спеціальності 231 – Соціальна робота третього (освітньо-наукового) рівня, розміщених на офіційних сайтах 11 закладів вищої освіти та 1 наукової установи державної та приватної форм власності. На основі узагальнення результатів науково-теоретичного аналізу з проблеми дослідження виокремлено основні шляхи удосконалення теорії і практики підготовки докторів філософії, окреслено перспективи розвитку соціальної роботи як науки і практичної діяльності;

2) «Соціально-психологічна реабілітація дітей та молоді з особливими освітніми потребами», д-р пед. наук, проф. Кравченко О. О. (розробка держбюджетної теми, державний реєстраційний номер – 0119U103979; іменна стипендія Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук; реалізація проекту «Культурно-рекреаційно-туристична Черкащина: інклюзивно-соціальна 3D-карта» (серпень – жовтень 2021 р.));

3) «Теоретико-методичні основи підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи», канд. пед. наук Левченко Н. В. (організатор та координатор базового тренінгу програми Молодіжний працівник в м. Умань (липень 2021 р.); учасник круглого столу «Ефективний менеджмент молодіжний центрів» Асоціація молодіжних центрів України; член ініціативної групи підготовки заявки для участі в національному конкурсі «Молодіжна столиця України» м. Умань);

4) «Формування соціально-психологічної готовності старшокласників до вступу до закладів вищої освіти», здобувач ОС «доктор філософії» спеціальності «Соціальна робота» О. Р. Поліщук (узагальнення та систематизація дослідницьких матеріалів. Попереднє обговорення результатів дисертаційного дослідження на здобуття ступеня «доктор філософії» зі спеціальності 231 – Соціальна робота, 15 вересня 2021 р. Захист заплановано у СВР ДФ 74.053.020, 21.12.21 р.);

Видано: навчальних посібників – 10; статей у виданнях Web of Science та Scopus – 8; статей у фахових виданнях – 32; статей у інших виданнях – 38. Отримано 6 свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір.

З напрямку діяльності наукової школи здійснюється підготовка докторів філософії та докторів наук зі спеціальностей 231 Соціальна робота (Н. В. Левченко, О. Р. Поліщук, О. М. Таран, В. І. Бояр, Н. Т. Салата); 011 Освітні, педагогічні науки (Н. М. Поліщук).

11. «Інноваційна стратегія в системі управління національною економікою» (керівник – професор Чирва О. Г.).

Основними цілями діяльності в звітному періоді є: дослідити вплив мотиваційного менеджменту на ефективну роботу підприємства; проаналізувати сучасний стан та обґрунтувати перспективи зернового ринку в Україні та намітити шляхи удосконалення управління формуванням доданої вартості в агропромисловому виробництві; напрацювати рекомендації щодо створення умов для максимізації доданої вартості шляхом нарощення виробництва та реалізації зернових продуктів із високою доданою вартістю.

За звітний період: з'ясовано, що у сучасному менеджменті персонал є одним із найскладніших видів ресурсів, який вимагає забезпечення керівництвом відповідних умов праці, підтримки постійного розвитку та удосконалення своїх умінь та навичок. Обґрунтовано, що за допомогою мотиваційного менеджменту вдасться забезпечити сумлінне, якісне виконання всіма членами організації покладених на них обов'язків. Доведено важливість формування системи взаємозалежності між цілями організації, цілями структурних підрозділів та цілями кожного окремого працівника, а також встановлено справедливе взаємовідношення розміру винагороди персоналу організації від їх результативної роботи. Доведено, що запорукою ефективної діяльності організації є реалізований людський потенціал.

Значимість. В умовах конкуренції людський потенціал є визначальним фактором розвитку організації. Мотивація стає важливим елементом в системі роботи з трудовим потенціалом і ефективної діяльності організації. Однак переважна більшість керівників використовують лише матеріальну мотивацію, а це в умовах кризи, за браком коштів на оплату праці, знецінює орієнтацію персоналу на підвищення продуктивності праці.

Практичне застосування. Запропоновано заходи для удосконалення системи мотивації, що дозволять організації втримати конкурентні позиції в умовах невизначеності.

12. Несуча здатність та деформативність конструкцій будівель і мостів (керівник – професор Азізов Т. Н.).

Науковці школи досліджують проблеми: напружено-деформований стан композитних матеріалів з тріщинами при крученні; розроблення теорії апроксимаційних скінчених елементів для рішення задач механіки деформованого твердого тіла; ефективні конструкції мостів та перекриттів; просторова робота мостів та перекриттів; сейсмічно безпечні конструкції будівель і споруд.

Результати досліджень наукової школи впроваджені на багатьох реальних об'єктах при їх проектуванні та реконструкції. Результати робіт використані при розробці національного стандарту України ДСТУ Б В.2.6-156:2010 «Бетонні та залізобетонні конструкції з важкого бетону «правила проектування» в частині врахування впливу кручення на несучу здатність залізобетонних елементів.

Науковцями школи розроблені нові конструкції будівель та споруд. Вперше у світовій практиці запропоновані конструкції сейсмічно стійких підвісних будівель та споруд. Розроблені пропозиції, що дозволяють більш економічно та

надійно проектувати залізобетонні конструкції будівель, мостів та інших споруд. Налагоджено співпрацю з відділом науки м. Вейхай, Китай, з університетом «Краківська політехніка», м. Краків, Польща

За звітний період з січня 2021 р. член наукової школи (Орлова О. М.) захистила дисертацію зі спеціальності 05.23.01 – Будівельні конструкції, будівлі та споруди на тему «Жорсткість залізобетонних елементів двотаврового перерізу з нормальними тріщинами при крученні») на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук.

Членами школи підготовлено та опубліковано 3 роботи у виданнях, які індексуються у Scopus, опубліковано 1 роботу у виданні, яке індексуються у Web of Science; опубліковано 3 наукові роботи в зарубіжних виданнях; опубліковано 4 наукові роботи у фахових виданнях категорії Б; підготовлено до публікації та відправлено в редакції 3 наукові роботи до видань, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science; підготовлено до публікації 2 роботи в фахових виданнях України; підготовлено 3 статті для публікації в інших виданнях.

13. Наукова школа «Підготовка майбутніх учителів в умовах розвитку вищої освіти» (керівник: д-р пед. наук, проф. Безлюдна В. В.)

Завданнями наукової школи є:

- проведення теоретичних та експериментальних досліджень з актуальних проблем розвитку вищої освіти; забезпечення підвищення якості підготовки майбутніх учителів та студентської молоді університету;
- залучення до наукової діяльності за напрямом школи студентів, магістрантів, аспірантів;
- організація наукових досліджень у партнерстві з іншими ЗВО, науковими установами та інших держав шляхом організації спільних наукових досліджень, проведення конференцій, семінарів, вебінарів тощо;
- здійснення видавничої діяльності (випуск інформаційно-методичної літератури, брошур, посібників, бібліографічних покажчиків, періодичних видань з питань підготовки майбутніх учителів в умовах розвитку вищої освіти тощо);
- організація та співорганізація міжнародних, всеукраїнських, міжрегіональних науково-практичних і науково-теоретичних конференцій, семінарів, конкурсів тощо.

Напрями досліджень наукової школи:

- дослідження теоретичних засад вищої освіти; вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду з питань підготовки майбутніх учителів в умовах розвитку вищої освіти;
- підвищення якості підготовки спеціалістів для школи та вдосконалення наукової кваліфікації професорсько-викладацького складу університету;
- розвиток вищої освіти, підготовка майбутніх учителів в Україні і закордоном;
- проблеми професійної підготовки вчителів в системі вищої освіти;
- вивчення і узагальнення зарубіжного досвіду підготовки майбутніх учителів у закладах вищої освіти.

Ведеться розробка індивідуальних тематик, спрямованих на дослідження проблем підготовки майбутніх учителів у закладах вищої освіти, методики викладання іноземних мов у вищій школі та психолого-педагогічних проблем.

Зокрема, написанням дисертаційних досліджень займаються:

1. Мартинюк В.В. «Педагогічні умови формування національної ідентичності студентської молоді в закладах вищої педагогічної освіти у позааудиторній роботі», спеціальність – 011 – Освітні, педагогічні науки; спеціалізація – теорія і методика професійної освіти.

2. Коломієць О. С. «Тенденції розвитку міжнародної діяльності педагогічних університетів України (кінець ХХ – початок ХХІ століття)». Спеціальність 011 – Освітні, педагогічні науки. Спеціалізація 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки.

3. Казак Ю. Ю. «Підготовка майбутніх учителів німецької мови в закладах вищої освіти на основі акмеологічного підходу». Спеціальність 011 – Освітні, педагогічні науки; спеціалізація 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

4. Музика Я. В. «Професійна підготовка майбутніх педагогів до викладання іноземних мов у закладах дошкільної освіти США». Спеціальність 011 – Освітні, педагогічні науки; спеціалізація 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Безлюдна В. В. є членом спеціалізованих вчених рад: К 74. 053. 02. Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини; К 74. 053. 01. Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини; є членом Міжнародної асоціації IATEFL (International Association of Teachers of English as a Foreign Language – Міжнародній асоціації вчителів англійської мови як іноземної мови), УАДО – Українська Асоціація Дослідників Освіти.

За результатами дослідження видано: 2 монографії, 2 статті у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз даних Web of Science, 2 статті у закордонних виданнях, 5 фахових статей у виданнях категорії Б; 1 навчальний посібник.

2.3. Наукові видання університету

Інтелектуальна цінність закладу вищої освіти передбачає насамперед всебічне удосконалення наукової діяльності, зокрема завдяки високоякісному публікаційному продукту. Успішне функціонування на базі ЗВО наукових видань дає змогу оприлюднювати й розповсюджувати результати досліджень науково-педагогічних працівників університету серед вітчизняних та світових наукових спільнот, що є необхідним аспектом в умовах інформатизації суспільства.

Нині Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини є засновником 7 наукових фахових видань (категорії «Б») з економічної («Економічні горизонти». Свідоцтво КВ № 22865-12765ПР від 02.08.2017 р. URL: <http://eh.udpu.edu.ua/> Галузь знань – економічні науки, наказ Міністерства освіти і науки України № 1218 від 07.11.2018 р. (головний редактор – професор Чирва О. Г.); педагогічної («Порівняльно-педагогічні студії». Свідоцтво КВ № 15216-3788Р URL: <http://pps.udpu.edu.ua/> Галузь знань – педагогічні науки, наказ Міністерства освіти і науки України № 612 від 07.05.2019 р. (спільно з НАПН України), (головний редактор – професор Заболотна О. А.); «Збірник наукових

праць Уманського державного педагогічного університету». Свідоцтво KB № 7095 від 21.03.2003 р. URL: <http://znp.udpu.edu.ua/> Галузь знань – педагогічні науки, наказ Міністерства освіти і науки України № 1301 від 15.10.2019 р. (головний редактор – професор Безлюдний О. І.); «Проблеми підготовки сучасного вчителя». Свідоцтво KB № 17132-5902P від 08.10.2010 р. URL: <http://journals.uran.ua/index.php/2307-4914/> Галузь знань – педагогічні науки, наказ Міністерства освіти і науки України № 1301 від 15.10.2019 р. (головний редактор – професор Демченко І. І.); «Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи». Свідоцтво KB № 24000-13840 PP від 28.05.2019 р. URL: <http://journals.uran.ua/index.php/2307-4922/> Галузь знань – педагогічні науки, наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019 р. (головний редактор – професор Совгіра С. В.); «Соціальна робота і соціальна освіта». Свідоцтво KB № 23260-13100P від 04.04.2018 р. URL: <http://srso.udpu.edu.ua/> Галузь знань – педагогічні науки, наказ Міністерства освіти і науки України № 1471 від 16.11.2020 р. (головний редактор – професор Коляда Н. М.); філологічної («Філологічний часопис». Свідоцтво KB № 21683-1583P від 24.11.2015 р. URL: <http://fch.udpu.edu.ua/> Галузь знань – філологічні науки, наказ Міністерства освіти і науки України № 1471 від 16.11.2020 р. (головний редактор – професор Шуляк С. А.)) галузей знань.

Фахові видання університету постійно підвищують свій імпакт-фактор та індексуються у наукометричних базах даних, пошукових системах та репозитаріях (Index Copernicus; Google Scholar; CrossRef; ISSN International Centre (Франція); WorldCat (США); Bielefeld Academic Search Engine (BASE); Українська науково-освітня мережа УРАН; Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського; Реферативна база даних «Україніка наукова» тощо).

Завдяки зарахуванню видань університету до наукометричного каталогу Google Scholar забезпечено їхню доступність, прозорість та відкритість. Це дає змогу оприлюднювати результати досліджень науковців для їхнього подальшого обговорення, тим самим підвищуючи цитованість публікацій.

Для підвищення якості публікацій університет співпрацює з:

- товариством «Антиплагіат», яке забезпечує доступ до використання онлайн-сервісу (інформаційної системи) під назвою “Unicheck”, що дозволяє здійснювати виявлення збігів/ідентичності/схожості в текстах наукових та інших робіт;

- асоціацією Crossref, що дає змогу виданням присвоїти індекс DOI (Digital Object Identifier). Його наявність дозволяє професійним пошуковим системам відстежувати наукові публікації та фіксувати їхнє цитування;

- Державною науковою установою «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації». Завдяки співпраці створено персональні електронні кабінети фахових видань, у яких представлено всю інформацію про видання.

За звітний період редакційним відділом розроблено «Положення про наукові фахові видання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини», яке затверджене вченою радою університету (протокол № 6 від 23 листопада 2021 року). Це положення спрямоване на реалізацію в університеті простору якісної публічної комунікації наукових та науково-педагогічних працівників. Його метою є визначення порядку функціонування наукових фахових видань університету.

Окрім фахових видань, в університеті функціонують 4 наукові видання

різного спрямування:

- «Уманська старовина». Свідоцтво КВ № 21635-11535Р від 13.10.2015 р. (головний редактор – професор Кузнець Т. В.);
- «Вісник лабораторії дидактики імені Я. А. Коменського». Свідоцтво КВ № 19704-9504Р від 21.12.2012 р. (головний редактор – професор Осадченко І. І.);
- «Психологічний журнал». Свідоцтво КВ № 23377-13217Р від 24.05.2018 р. (головний редактор – доцент Перепелюк Т. Д.);
- «Наука. Освіта. Молодь». Свідоцтво КВ № 24770-14710Р від 31.03.2021 р., (головний редактор – професор Безлюдний О. І.). Видання містить матеріали щорічної Всеукраїнської наукової конференції студентів та молодих науковців «Наука. Освіта. Молодь». Робота конференції проходить у межах Днів науки за такими напрямками: педагогічні науки, історичні науки, природничі науки, сільськогосподарські науки, технологічні науки, фізико-математичні науки, філологічні науки, економічні науки, соціальна робота, психологія, мистецтвознавство та фізкультура і спорт.

2.4. Публікації співробітників університету

Оскільки сучасні тенденції представлення наукових досліджень вимагають від науковця висвітлення результатів у світових періодичних виданнях, що входять до різних наукометричних баз даних, серед пріоритетних завдань провадження науки в університетах є підвищення наукометричних показників, за якими здійснюється кількісний вимір і порівняльний аналіз публікаційної активності науково-педагогічних працівників та ЗВО.

Невіддільною складовою наукометричних показників є бібліометричні дані ЗВО у системах Scopus, Web of Science, Publons, Google Scholar тощо. У кожній з цих систем університет має профіль з офіційною назвою Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

На сьогодні профіль університету в Scopus налічує **211 документів**, Web of Science – **263**.

Спостерігаємо тенденцію зростання кількості авторів, які мають у персональному профілі понад три документи (Web of Science – 38 авторів, Scopus – 35 авторів).

Таблиця 2.1. Показники університету у системах Scopus, Web of Science

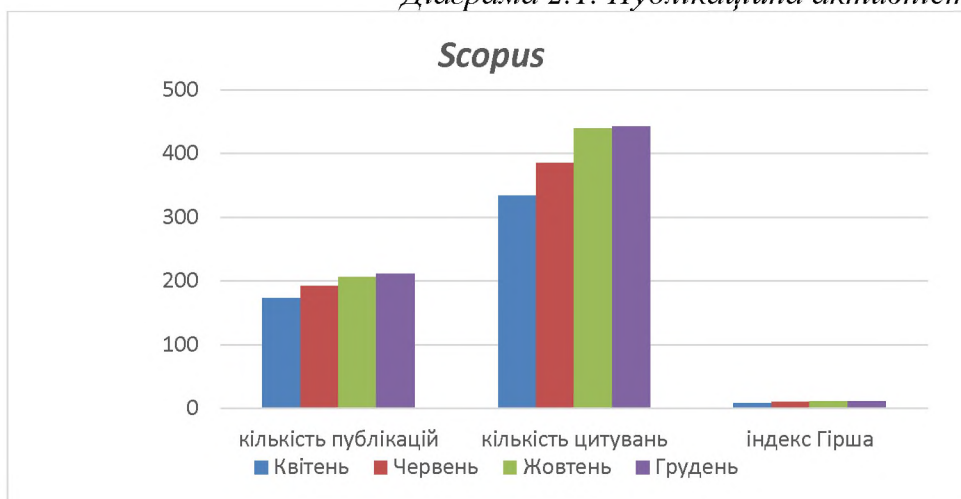
Бібліометрична система	Індекс Гірша	Цитованість	Кількість статей у профілі	Кількість статей у 2021 році
Web of Science	9	356	263	52
Scopus	11	443	211	31

Публікаційну активність у профілях Scopus та Web of Science станом на 01 грудня 2021 року представлено у порівняльних таблицях та унаочнено у графіках нижче:

Таблиця 2.2. Публікаційна активність у Scopus

Scopus	Квітень	Червень	Жовтень	Грудень
кількість публікацій	173	192	206	211
кількість цитувань	334	385	440	443
індекс Гірша	8	10	11	11

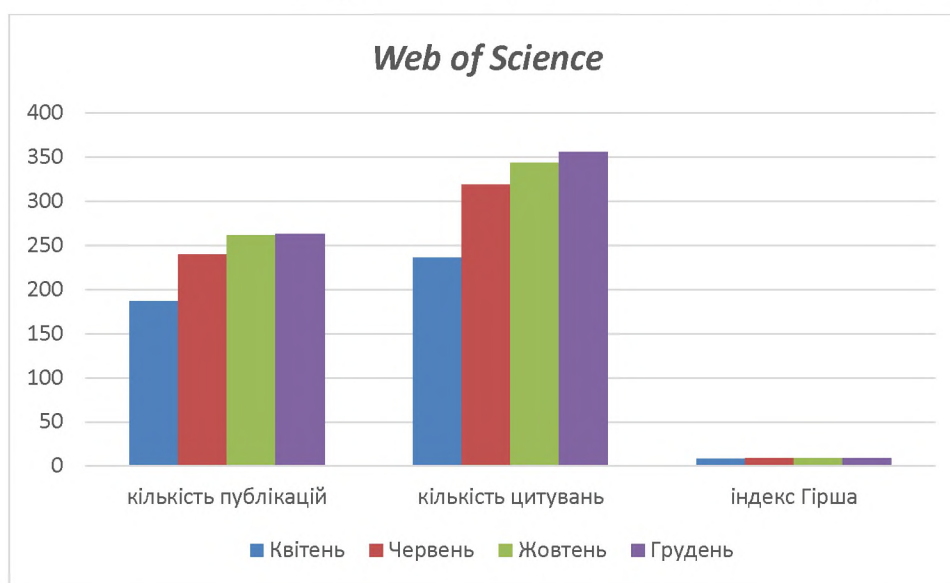
Діаграма 2.1. Публікаційна активність у Scopus

Таблиця 2.3. Публікаційна активність у Web of Science

Web of Science	Квітень	Червень	Жовтень	Грудень
кількість публікацій	187	240	262	263
кількість цитувань	236	319	344	356
індекс Гірша	8	9	9	9

Діаграма 2.2. Публікаційна активність у Web of Science

Профіль університету в Google Академії розміщено за посиланням <https://scholar.google.com.ua/citations?user=UgMcPaIAAAAJ>. Показник індексу Гірша в зазначеному каталозі становить 51.

Завдяки тому, що нині профіль університету в Publons налічує 328 публікацій та 397 авторів, університет на зазначеному сайті посідає 98 місце по Україні за кількістю публікацій та 28 місце за кількістю авторів. Статистична інформація представлена за посиланням: https://publons.com/researcher/?institution=627993&is_core_collection=1&order_by=num_publications

До значущих показників публікаційної активності науково-педагогічних працівників університету, окрім наукометричних публікацій, належать також наукові та навчально-методичні видання; статті, що публікуються у виданнях, які включено до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б»); статті в

інших виданнях України та закордону. За звітний період викладачами університету видано: 91 монографію, 189 посібників, 788 статей (з них у категорії «Б» – 403).

Зазначені показники дають змогу не лише визначити та оцінити ефективність наукової діяльності окремого науково-педагогічного працівника, колективу чи закладу вищої освіти загалом, а й окреслити перспективні напрями розвитку науки в університеті.

Отож результати цього річної наукової діяльності, зокрема видавничої, є загальним успішним показником колективної роботи університету.

2.5. Підготовка наукових, науково-педагогічних кадрів

Поповнення інтелектуального потенціалу закладу освіти і країни в цілому через підготовку наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації є основним завданням відділу аспірантури та докторантури університету.

Формами підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації є аспірантура і докторантура, які діють в університеті.

Відділ аспірантури та докторантури університету забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти за III освітньо-науковим рівнем (доктор філософії) та науковим рівнем (доктор наук) за такими спеціальностями:

- 011 – Освітні, педагогічні науки;
- 032 – Історія та археологія;
- 053 – Психологія;
- 073 – Менеджмент;
- 231 – Соціальна робота.

Станом на 31 грудня 2021 року в аспірантурі університету успішно навчається 72 здобувачі вищої освіти ОС «Доктор філософії» (серед них: 36 – з відривом від виробництва та 36 – без відриву від виробництва, з них 8 – здобувачів вищої освіти поза аспірантурою) за спеціальностями, що подані у табл. 2.4:

Таблиця 2.4. Кількість здобувачів ОС «Доктор філософії»

№ з/п	Шифр спеціальності	Назва спеціальності	Кількість осіб за формами навчання	
			Денна	Вечірня /Заочна
1	011	Освітні, педагогічні науки	15	21
2	032	Історія та археологія	4	5
3	053	Психологія	7	4
4	073	Менеджмент	2	3
5	231	Соціальна робота	8	3
Всього:			36	36

Станом на 31 грудня 2021 року в докторантурі університету навчаються 5 докторантів за спеціальностями, що подані у табл.2.5:

Таблиця 2.5. Кількість докторантів

№ з/п	Шифр спеціальності	Назва спеціальності	Кількість осіб за формами навчання	
			Денна	Вечірня /Заочна
1	011	Освітні, педагогічні науки	4	-
2	231	Соціальна робота	1	-

Всього:	5	-
----------------	----------	----------

За 2021 рік науково-педагогічними працівниками університету було захищено 24 дисертаційних дослідження, на здобуття таких наукових ступенів (табл. 2.6):

Таблиця 2.6. кількість захищених дисертаційних досліджень

№ з/п	Назва наукового ступеня	Кількість захистів
1	Доктор наук	5
2	Кандидат наук	11
3	Доктор філософії	8
Всього:		24

Важливою складовою у підготовці наукових та науково-педагогічних кадрів є запровадження процедури захистів дисертаційних досліджень на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» № 167 від 6 березня 2019 року (зі змінами).

Так, за звітний період було проведено 13 захистів дисертаційних досліджень у разових спеціалізованих вчених радах університету на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальностей поданих у табл. 2.7:

Таблиця 2.7. Дисертаційні дослідження на здобуття ступеня доктора філософії

№ з/п	Шифр спеціальності	Назва спеціальності	Кількість захистів
1	011	Освітні, педагогічні науки	5
2	032	Історія та археологія	3
3	231	Соціальна робота	1
4	053	Психологія	2
Всього:			13

За результатами піврічної та річної звітності аспірантів варто відзначити активну роботу у дослідницькій та навчальній діяльності. Докторанти ж у свою чергу досягли значних успіхів у науковому спрямуванні.

Результати роботи спеціалізованих вчених рад університету

У звітному році в університеті функціонувало дві спеціалізовані вчені ради:

Спеціалізована вчена рада Д 74.053.01 в університеті створена наказом Міністерства освіти і науки України № 642 від 26.05.2014 р. з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата педагогічних наук за спеціальностями: 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» та 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти».

Далі п'ять разів поспіль Спеціалізована вчена рада Д 74.053.01 продовжувала свою діяльність: наказом МОН від 10.05.2017 № 693 до 31 грудня 2019 р.; наказом МОН від 28.12.2019 року № 1643) 31 грудня 2020 р.; наказом МОН від 22.07.2020 № 946 до 15 травня 2021 р.; наказом МОН від 23.04.2021 р. № 462 до 01 жовтня 2021 р.; наказом МОН від 22 вересня 2021 р. № 1012 до 31 грудня 2021 р.

За звітний період проведено 5 засідань спеціалізованої вченої ради, на яких здійснено захист 5 дисертацій (5 зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти (із них 1 докторська).

Співробітниками університету захищено 3 дисертації (1 – докторська, 2 – кандидатських).

Спеціалізована вчена рада Д 74.053.02 (наказ Міністерства освіти і науки України від 15.11.2019 № 1428) з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) педагогічних наук за спеціальністю 13.00.07 «Теорія і методика виховання» терміном до 31.12.2020 року. Наказом Міністерства освіти і науки України від 22.07.2020 р. № 964 діяльність ради продовжена до 15 травня 2021 року, наказом Міністерства освіти і науки України від 22.09.2021 р. № 1012 діяльність ради продовжена до 31 грудня 2021 року.

За звітний період спеціалізована вчена рада Д 74.053.02 провела 3 засідання, на яких захищено 3 дисертації: 2 – на здобуття наукового ступеня кандидата наук та 1 – на здобуття наукового ступеня доктора наук.

У загальному захищено 2 дисертації на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук та 6 – на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук.

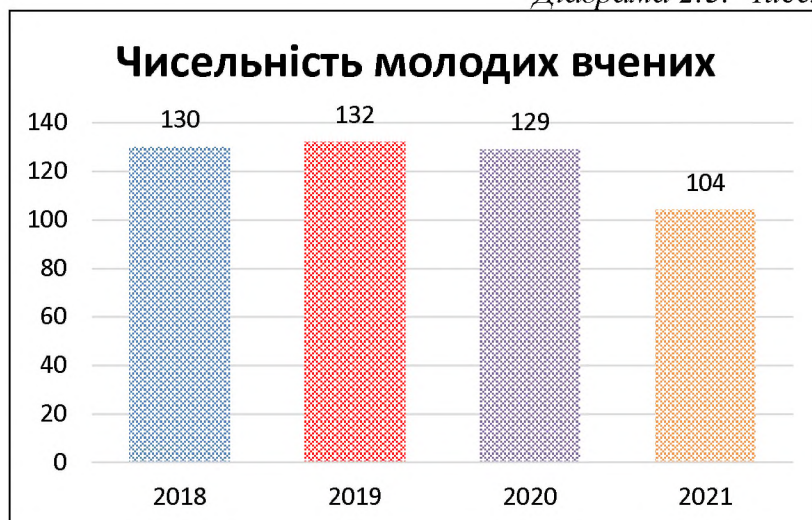
Перспективою роботи відділу аспірантури та докторантури університету безумовно є збільшення кількості вступників за всіма представленими спеціальностями з подальшим працевлаштуванням наших випускників, а також створення комфортельних умов для здобуття освіти та підвищення якості освітньо-наукових послуг, що надаються здобувачам. Для реалізації зазначених завдань було розроблено положення, що адаптують роботу відділу до сучасних реалій підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук та доктора філософії.

Ще одним важливим орієнтиром роботи відділу на 2022 рік є підготовка та проходження акредитації спеціальностей, що наразі діють в аспірантурі.

2.6. Науково-дослідна та інноваційна діяльність молодих учених

У науковій інфраструктурі університету активно займаються науково-дослідною роботою 104 молодих учених, серед яких 5 – докторів наук, 49 – кандидатів наук. Простежується позитивна динаміка чисельності молодих учених, збільшується кількість викладачів, які здобули науковий ступінь доктора наук, кандидата наук (доктора філософії) та вступили до аспірантури чи докторантури. Зокрема, за звітний період 8 представників Ради молодих науковців захистили дисертаційні дослідження та здобули ступінь доктора філософії, ще 5 молодих вчених подали документи до спеціалізованих вчених рад на здобуття ступеня доктора філософії.

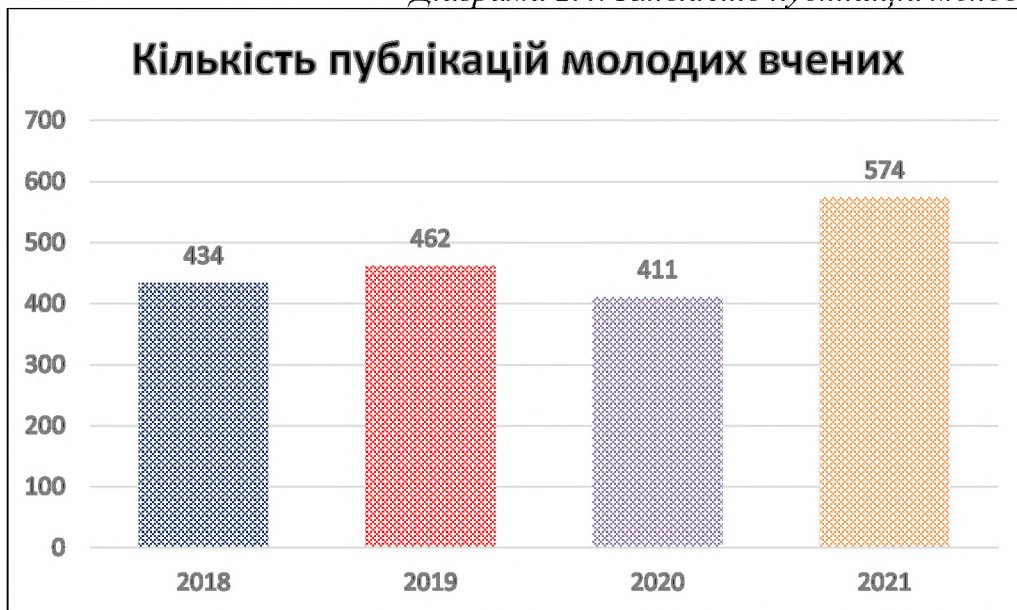
Діаграма 2.3. Чисельність молодих вчених

Робота молодих науковців на факультетах/в інституті спрямована на підвищення їхньої ініціативності, збільшення кількості публікацій, зокрема в наукових виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз та участь у міжнародних науково-практичних конференціях.

У звітному році молодими науковцями було опубліковано: 28 монографій, з них 7 – за кордоном; 44 посібники; 195 статей, з яких 27 статей у зарубіжних виданнях, 39 – у журналах, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science; 116 статей – у наукових виданнях України (категорія Б), 13 статей у інших виданнях України; та 307 тез представлених на міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференціях.

Діаграма 2.4. Кількість публікацій молодих вчених

Професор Кравченко Оксана Олексіївна є стипендіатом Верховної Ради України для молодих учених-докторів наук.

На конкурс «Молодий вчений року», що проводився за ініціативи Міністерства освіти і науки України, була представлена монографія Моргай Лілії Анатоліївни, доктора філософії, доцента кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи «Григорій Никифор Якович (1883-1953 рр.): нариси з педагогічної та науково-просвітницької діяльності». За результатами конкурсного відбору Моргай Лілія Анатоліївна стала переможцем у номінації «Молодий вчений року» в галузі «Краща монографія».

Лауреатами обласної премії молодих науковців Черкащини стали Кравченко Оксана Олексіївна, Міщенко Марина Сергіївна, Поліщук Олена Романівна, Чупіна Катерина Олександрівна.

Міщенко Марині Сергіївні присуджено обласну премію для молоді за особливі заслуги у розбудові молодіжної політики в області та звання «Лауреат обласної премії для молоді за особливі заслуги у розбудові молодіжної політики в області».

Молоді науковці постійно підвищують кваліфікацію у різних наукових та освітніх установах. У звітному році молоді вчені університету пройшли стажування у Польщі, Латвії, Туреччині та Фінляндії.

Викладач кафедри іноземних мов, канд. пед. наук Панченко Є.А. є учасником проекту УАДО «Діяльнісний підхід у школі» (Навчання через гру) (LegoFoundation, Австралійська рада дослідників освіти) (2020–2021) –

координатор дослідження (<http://www.uea.org.ua/uk/node/169>) та проєкта Модуля Жана Моне в Інституті педагогіки НАПУ України «Європейська якість навчання для кращої успішності учнів».

Представники факультету соціальної та психологічної освіти за підтримки Британської ради в Україні брали участь у реалізації проєкту «Вчимося разом чути та долати соціальну ізоляцію». Молодими науковцями факультету Кравченко О.О., Міщенко М.С., Скочко М.О., Поліщук О.Р. виконується проєкт «Культурно-рекреаційно-туристична Черкащина: інклюзивно-соціальна 3D -карта» за фінансової підтримки Українського культурного фонду.

Тягай І. М., Дубовик В. В. брали активну участь у виконанні проєкту «Модернізація педагогічної вищої освіти засобом використання інноваційних інструментів викладання – MoPED» (у межах реалізації міжнародного проєкту програми ЄС Еразмус + КА2 №586098-EPP-1-2017-1-UA-EPPKA2-SBHE-JP).

Зокрема, молоді вчені були співorganizаторами: XI Всеукраїнської студентської наукової Інтернет-конференції «Сучасні інформаційні технології в освіті і науці» (22–23 квітня 2021 р., м. Умань), XIV Всеукраїнської заочної наукової конференції студентів та молодих науковців «Наука. Освіта. Молодь» (28 квітня 2021 р., м. Умань), Всеукраїнської науково-практичної конференції «Профорієнтація серед учнівської молоді в умовах інклюзивної освіти» (14 квітня 2021 р.), Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Соціально-економічний і політичний розвиток країн Східної Європи (XVII – XXI ст.)» (12 листопада 2021 р.); IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Просоціальна особистість у гендерному вимірі: теоретико-методологічні та прикладні аспекти» (31 травня 2021 року) спільно з Національною академією педагогічних наук України, Національною Радою жінок України, Рівненським державним гуманітарним університетом, Харківською гуманітарно-педагогічною академією та ін.

Молоді науковці є членами Міжнародної асоціації вчителів англійської мови як іноземної мови в Україні, Української асоціації дослідників освіти (УАДО), Асоціації молодіжних працівників України та Міжнародної асоціації сучасної освіти, науки та культури.

Щорічно беруть участь та залучають здобувачів освіти до різних природоохоронних заходах, зокрема, таких як: «За чисте довкілля», «Година Землі», до концертних програм.

Молоді вчені університету систематично долучалися до організаційних комітетів конференцій, семінарів, олімпіад та конкурсів різних рівнів, що проводилися за ініціативи Міністерства освіти і науки України, міської та районних рад та готували студентів до II туру Всеукраїнських конкурсів наукових робіт.

Молоді науковці постійно беруть участь у рецензуванні та опонуванні дисертацій, є членами спеціалізованих вчених рад, редакційних колегій різного рівня журналів, отримують патенти на корисні моделі та впроваджують їх у виробництво, здійснюють керівництво студентською науковою роботою.

2.7. Науково-дослідна робота студентів

Науково-дослідна робота студентів, як складова професійної підготовки, передбачає навчання студентів методології та методики дослідження, а також систематичну участь у дослідницько-пошуковій діяльності, озброєння технологіями і вмінням творчого підходу до розв'язання певних наукових проблем.

Особлива увага приділяється підготовці майбутньої генерації науковців. Талановита молодь університету закріплена за досвідченими викладачами та об'єднана у 316 наукових гуртків та проблемних груп. Студентські наукові гуртки є традиційною формою організації студентської наукової роботи, що широко використовується для залучення студентів до вивчення спеціальних, загальнонаукових та суспільних дисциплін в університеті.

Характер і зміст науково-дослідної роботи студентів університету визначається проблематикою науково-дослідної та науково-методичної діяльності кафедр, факультетів / інституту.

Члени студентського наукового товариства стали учасниками різних наукових заходів: 198 міжнародних, 75 всеукраїнських конференцій, 138 науково-методичних семінарів та 59 круглих столів.

Важливим напрямом виявлення та розвитку в обдарованій молоді творчого мислення є проведення предметних олімпіад та конкурсів студентських наукових робіт. Так, у звітний період студенти університету брали участь та здобули перемогу у конкурсах різних рівнів:

- Всеукраїнський конкурс наукових есе, присвячений 100-річчю Угоди співпраці між УНР та Річчю Посполитою: диплом I ступеня (Балабай А.);

- XI Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка (обласний етап): диплом II ступеня (Даниленко Д.);

- Міжнародний відкритий конкурс з вебдизайну та комп'ютерної графіки: диплом I ступеня (Завідняк Ю.);

- Міжнародний відкритий конкурс з вебдизайну та комп'ютерної графіки: диплом III ступеня (Чернега А., Бурлаков Я., Хитрук Є., Рожанський А.);

- Міжнародний конкурс студентських наукових робіт зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за напрямом «Туристичний бізнес»: диплом III ступеня (Букатинська А.);

- Міжнародний інклюзивний конкурс для школярів та студентів «Точки дотику» – 2021: диплом I ступеня (Глушко А.);

- I тур Студентської першості світу з програмування ICPC 2021: вихід у II тур (Лопатко І., Шестак С., Базима В., Кляхін М.);

- Відкритий конкурс на кращий патент у сфері цивільного захисту: III місце (Кордун С.).

У 2021 році за результатами II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт переможцями стали 19 студентів університету:

- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: диплом I ступеня (Руденко Т.) зі спеціальності «Страхування»;

- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: диплом III ступеня (Остапенко А.) зі спеціальності «Управління персоналом і економіка праці»;

- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: III місце (Присяжнюк Ю.) зі спеціальності «Історія та археологія»;

- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: I місце (Урвант А.) зі спеціальності «Методика навчання природничо-математичних дисциплін»;

- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: диплом III ступеня (Жовнір Я.) зі спеціальності «Географія»;

- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: III місце (Бурлик Д.), II місце (Мельник І.) із галузі знань 01 – Освіта, педагогіка;
- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: III місце (Різник Ю.) зі спеціальності «Професійна освіта»;
- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: диплом III ступеня (Лабунець М.) зі спеціальності «Цивільна оборона та пожежна безпека»;
- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: II місце (Богдан М.) зі спеціальності «Технологічна освіта»;
- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: III місце (Біленко А.) зі спеціальності «Менеджмент освіти»;
- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: I місце (Солтусенко І., Гребінченко Д.) зі спеціальності «Методика навчання природничо-математичних дисциплін (методика навчання природничих наук)»;
- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: II місце (Доценко М.) зі спеціальності «Політологія»;
- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: II місце (Пивовар Л.) зі спеціальності «Українська мова»;
- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: II місце (Юрченко Н.) зі спеціальності «Методика навчання природничо-математичних дисциплін (методика навчання математики)»;
- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: II місце (Кифорук І.) зі спеціальності «Методика навчання природничо-математичних дисциплін (методика навчання фізики)»;
- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: III місце (Коломієць О.) зі спеціальності «Методика навчання природничо-математичних дисциплін»;
- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: III місце (Кравченко Н.) зі спеціальності «Методика навчання природничо-математичних дисциплін»;
- II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: III місце (Кохно Я.) зі спеціальності «Середня освіта (Інформатика)».

У 2021 році університет був базовим для проведення II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з «Методики навчання природничо-математичних дисциплін» та «Політології» та II етапу Всеукраїнських студентських олімпіад з 3-х спеціальностей: «Фізика», «Трудове навчання та технології» та «Соціальна робота».

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України №1/9-98 від 25.02.2021 року «Щодо студентських інтелектуальних змагань» з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-2019, студентські олімпіади, турніри у 2021 році під час оголошення загальнонаціонального карантину не проводилися.

Отже, науково-дослідна робота студентів є невід’ємною складовою наукової діяльності університету і першим етапом у підготовці наукових кадрів. Вона є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки фахівців з вищою освітою, сприяє розширенню загального та професійного світогляду.

Досвід організації науково-дослідної роботи студентів в університеті засвідчив, що сучасні умови й економічна ситуація в країні вимагають модернізації та динамічного вдосконалення науково-пошукової діяльності здобувачів,

відповідно в університеті використовувалися нові методичні підходи, організаційні форми та позитивні стимули обов'язкового аналізу й упровадження передового досвіду в практику роботи з обдарованою молоддю.

Слід зазначити, що в університеті відбувається перебудова системи організації науково-дослідної роботи студентів, яка здійснюється відповідно до нових умов управління та розвитку закладів вищої освіти, базується на використанні багаторічного вітчизняного та зарубіжного досвіду і спрямована на забезпечення високого рівня підготовки фахівців за світовими стандартами педагогічної освіти.

2.8. Інформаційне забезпечення наукової діяльності

Бібліотека університету є важливою ланкою наукового і освітнього процесів, творчою лабораторією, від ресурсів і послуг якої багато в чому залежить якість і зміст освіти студентів. Однією з основних функцій бібліотеки у 2021 році було забезпечення доступності документів, інформації, знань для ефективного розвитку освітньої та наукової діяльності закладу вищої освіти на основі максимально повного задоволення інформаційних потреб.

Працівники бібліотеки протягом року проводили індивідуальні консультації змішаного типу з питань роботи з базами даних для професорсько-викладацького складу університету. Також, неодноразово для всієї наукової громади університету організовували доступ для участі у вебінарах від компаній Clarivate Analytics та Scopus з питань представлення наукових праць учених у світовій системі наукових комунікацій. Забезпеченню надання якісних бібліотечно-бібліографічних послуг сприяє взаємодія структурних підрозділів (факультетів/інституту, кафедр) університету та бібліотеки, спрямована на вдосконалення формування та використання бібліотечних ресурсів, створення інтелектуальних продуктів (електронної бібліотеки, системи електронних баз даних, вторинних інформаційно-бібліографічних ресурсів).

Систематично оновлюються інформаційні списки «Нові надходження до фондів бібліотеки УДПУ імені Павла Тичини» та щоквартальний інформаційний бюлетень «Праці вчених УДПУ імені Павла Тичини». Укладено бібліографічний покажчик з книжкової колекції відомої літературознавиці – «Особисте зібрання книг Тетяни Маєвської у фондах бібліотеки УДПУ».

Придбання наукової літератури за державні кошти, доукомплектування бібліотечного ресурсу видавничою продукцією професорсько-викладацького складу університету – стали пріоритетними напрямками у роботі осередку інтелектуальної власності.

Для покращення інформаційного забезпечення освітньо-наукового процесу бібліотека оновила власний сайт, який налічує тисячі звернень і є з'єднувальною ланкою між бібліотекарем та читачем.

Бібліотечний фонд університету в 2021 році становить 423 295 примірників. Активно здійснюється ретрокаталогізація фонду. На сьогодні електронний каталог нараховує 108 673 бібліографічних записів та 176 238 примірники документів. Колекція рідкісних та цінних видань нараховує понад 1 711 примірників – це зібрання друкованих книг, найдавнішою з яких є книга 1818 року видання і до 1945 року включно. Особлива увага приділяється передплаті періодичних видань. Детально вивчалися каталоги періодичних видань України і зарубіжних країн та

враховувалися всі напрями педагогічної діяльності університету, професійні потреби студентів та викладачів.

Книгозбірня університету у 2021 році продовжила роботу у корпоративній діяльності, що здійснює ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з мережею освітянських бібліотек МОН України щодо поповнення галузевого сегменту у загальнодержавній електронній реферативній базі даних. Прореферовано 12 статей з наукового видання університету, зареєстрованого у ВАКу – «Порівняльно-педагогічні студії».

Упродовж звітнього року надано 1 500 тематичних, фактографічних, уточнюючих, адресних бібліографічних довідок, із залученням електронних ресурсів віддаленого доступу. Проіндексовано більше 750 документів та надано класифікаційний індекс до наукових публікацій за системою УДК. Окрім цього, бібліотекарі провели культурно-просвітницькі заходи у дистанційному режимі, адже у зв'язку із запровадженням карантину суттєво трансформувались традиційні бібліотечні процеси. У рамках співпраці з факультетами організовано онлайн-заняття «Академічна доброчесність: оформлення списку літератури за ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація». Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» для здобувачів другого та третього рівня вищої освіти.

Співробітниками підготовлено бібліографічні огляди, зокрема «Інформаційні технології в освіті», «Фізика вчора сьогодні і завтра», «Лунає величне наше слово» та ін.; рекомендаційні списки літератури, наприклад: «130 років від дня народження Павла Тичини», «Європа без кордонів»; віртуальні виставки – «Михайло Слабошпицький – грані таланту», «Український фольклор та його місце в сучасній культурі» тощо.

У книгозбірні функціонує міжбібліотечний абонент, завдяки якому читачі мають можливість отримати у тимчасове користування вітчизняні та іноземні книги в оригіналах.

У бібліотеці Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини все більшої популярності, крім традиційних, набувають дистанційні форми роботи. Книгозбірня активно співпрацює зі студентами та науково-педагогічним персоналом, тому з метою кращого інформаційно-просторового забезпечення наукової діяльності спрямовує роботу на систематизацію, накопичення та поширення інформації відповідно до запитів; ініціює інновації, спрямовані на впровадження актуальних форм і методів бібліотечно-інформаційного обслуговування.

2.9. Патентно-ліцензійна діяльність

З-поміж важливих завдань, на виконання яких спрямовано зусилля університету, варто зазначити такі, як:

- підвищення рівня знань науково-педагогічних працівників та студентів стосовно академічного підприємництва та створення нових форм інноваційної інфраструктури, сприяння підготовці фахівців для забезпечення діяльності інноваційної інфраструктури;

- активізація патентно-ліцензійної діяльності викладачів та студентів університету в межах угоди з Державним підприємством «Український інститут інтелектуальної власності».

Відповідно невід'ємною частиною науково-дослідної роботи науково-педагогічних працівників є патентно-ліцензійна і винахідницька робота спрямована на охорону прав інтелектуальної власності, вдосконалення існуючих і створення нових зразків, пошук нових технологічних (технічних) рішень для створення нових об'єктів з урахуванням останніх досягнень винахідницької думки, здійснення ліцензійних операцій, а також із захисту державних інтересів у галузі винахідництва.

Університет є власником понад 50 патентів. Щорічно університет подає заявки на отримання патентів на винаходи та корисні моделі, що підвищує імідж ЗВО.

Так, протягом звітного періоду подано 14 заявок на винаходи:

1. Адаптивна силіконова рідинна лінза з п'єзоелектричним управлінням та адаптивною діафрагмою. Автори: О. Б. Мелентьєв, В. В. Бербец, Т. М. Бербец; заявник Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; № у 2021 02309, дата подання: 30.04.2021.

2. Парашут із змінною плавучістю для спуску марсоходу у атмосфері Марсу (Марсіанський парашут). Автори: О. Б. Мелентьєв, Я. О. Мелентьєв; заявник Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; № у 2021 02207, дата подання: 26.04.2021.

3. Адаптивна силіконова рідинна лінза з п'єзоелектричним управлінням. Автори: О. Б. Мелентьєв, Т. Л. Годованюк, Т. М. Махомета, І. М. Тягай; заявник Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; № у 2021 02309, дата подання: 30.04.2021.

4. Годинник лабораторний піщого типу із змінними каліброваними жикльорами для виміру багатоступеневого дискретного часу. Автори: О. Б. Мелентьєв, М. О. Медведєва, В. П. Стеценко, О. В. Жмуд, В. О. Колмакова, С. В. Паршуков; заявник Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; № у 2021 03482, дата подання: 18.06.2021.

5. Киснево-водневий електролізер. Автори: О. Б. Мелентьєв, Ю. М. Краснобокий, К. А. Кравченко, Т. В. Кравченко; заявник Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; № у 2021 03486; заявл. 18.06.2021.

6. Сферичний дзеркальний космічний рефлектор. Автори: О. Б. Мелентьєв, М. О. Медведєва, В. П. Стеценко, О. В. Жмуд, В. О. Колмакова, С. В. Паршуков; заявник Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; № у 2021 03484; заявл. 18.06.2021.

7. Оприскувач напівпричіпний універсальний ОПУ-3,0-24. Автори: О. Б. Мелентьєв, С. М. Трухін; заявник Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; № у 2021 04078; заявл. 13.07.2021

8. Модуль технологічний МТ - 6.0. Автори: О. Б. Мелентьєв, С. М. Трухін; заявник Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; № у 2021 04079; заявл. 13.07.2021.

9. Портативний сонячний дистилятор води із пневматичним сферичним рефлектором. Автори: О. Б. Мелентьєв, М. О. Медведєва, В. П. Стеценко, О. В. Жмуд, В. О. Колмакова, С. В. Паршуков; заявник Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; № у 2021 04412; заявл. 29.07.2021.

10. Генератор термоелектричний вихлопного колектора двигуна внутрішнього згоряння. Автори: О. Б. Мелентьєв, М. О. Медведєва, В. П. Стеценко,

О. В. Жмуд, В. О. Колмакова, С. В. Паршуков; заявник Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини № у 2021 04405; заявл. 29.07.2021.

11. Плівковий сферичний вакуумний рефлектор великого діаметру із змінною кривизною поверхні та двохвіськовою системою відслідковування. Автори: О.Б. Мелентьєв, М. О. Медведєва, В. П. Стеценко, О. В. Жмуд, В. О. Колмакова, С.В. Паршуков; заявник Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини № у 202104410; заявл. 29.07.2021.

12. Опрыскувач напівпричіпний універсальний ОПУ-3,0-24. Автори: О. Б. Мелентьєв, С. М. Трухін; заявник Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; № у 202104078; заявл. 13.07.2021.

13. Піч для термообробки із полиневими відкритими термоелементами. Автори: О. Б. Мелентьєв, В. П. Лопушан; заявник Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; № у 202104129; заявл. 15.07.2021.

14. Патрон для збивання розвідувальних дронів з реактивною розривною кулею під мисливські гладкоствольні рушниці. Автори: О. Б. Мелентьєв, С. І. Ткачук, А. І. Терещук; заявник Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; № у 2021 04130; заявл. 15.07.2021.

Отримано 7 патентів на винаходи (корисну модель):

1. Установа для лазерної термообробки тонкостінних сталевих деталей обертання ґрунтообробних машин з утворенням структури типу «дамаська сталь» : пат. 146449 Україна : МПК А01С7/20. № у 2020 05210; заявл.12.08.2020 ; опубл. 02.2021, Бюл. № 8. Автори: Мелентьєв О.Б., Пушка О.С., Войтік А.В.

2. Адаптивна силіконова рідинна лінза з п'єзоелектричним управлінням та адаптивною діафрагмою : пат. 148905 Україна : МПК G02В3/14. № у 2020 2309 ; заявл. 30.04.2021 ; опубл., 29.09.2021, Бюл. № 39. Автори: Мелентьєв О. Б., Бербец В. В., Бербец Т. М.;

3. Термометр-глибиномір із пристроями для взяття проб ґрунту та придонної води : пат. 147460 Україна : МПК G01N 1/04. № у 2020 05682 ; заявл. 03.09.2020 ; опубл., 12.05.2021, Бюл. № 19. Автори: Мелентьєв О. Б., Вдовенко Н. М., Ситник О. І.

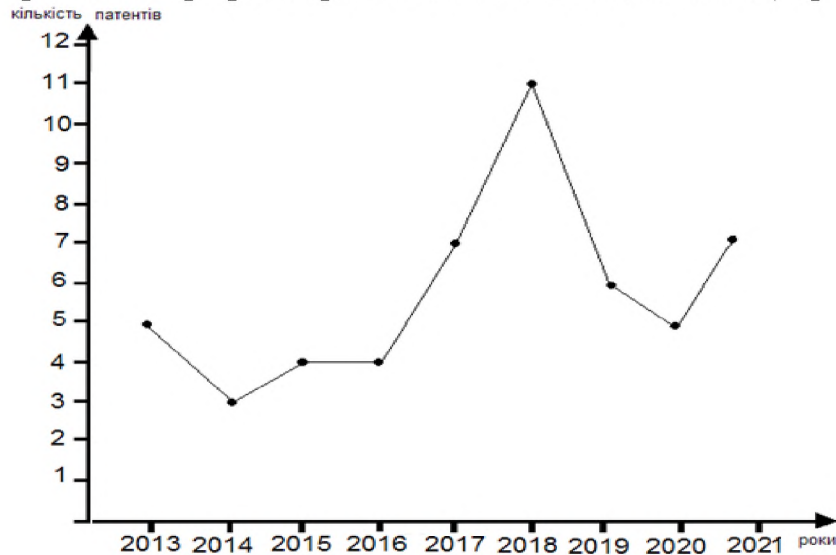
4. Адаптивна силіконова рідинна лінза з п'єзоелектричним управлінням : пат. 148910 Україна : МПК G02В 3/14. № у 2021 02403 ; заявл. 06.05.2021, опубл. 29.09.2021. Бюл. № 39. Автори: Мелентьєв О. Б., Годованюк Т. Л., Махомета Т. М.

5. Киснево-водневий електролізер : пат. 149181 Україна : МПК С25В 1/04; № у 2021 03486 ; заявл. 18.06.2021 ; опубл., 20.10.2021, Бюл. № 42. Автори: Мелентьєв О. Б., Краснобокий Ю. М., Кравченко К. А., Кравченко Т. В.

6. Парашут із змінною плавучістю для спуску марсоходу у атмосфері Марсу (Марсіанський парашут) : пат. 148910 Україна : МПК G02В 3/14; № у 2021 02207 ; заявл. 26.04.2021, опубл., 29.09.2021. Бюл. № 39. Автори: Мелентьєв О.Б., Мелентьєв Я О.

7. Годинник лабораторний піскового типу із змінними каліброваними жикльорами для виміру багатоступеневого дискретного часу : пат. 149606 Україна : МПК G04F 1/06 ; заявл.: 18.06.2021 ; опубл. 24.11.2021, Бюл. № 47/2021. Автори: Мелентьєв О.Б., Медведєва М. О., Стеценко В. П., Жмуд О. В., Колмакова В. О., Паршуков С. В.

Діаграма 2.5. Графік отримання патентів на винахід (корисну модель)

Ліцензійні угоди:

1. Ліцензійний договір № 14 м. Умань 12 травня 2021 р. за патентом 144441 «Ліхтар проблискового поліцейського маячка-антикрила» на території України між Уманським державним педагогічним університетом імені Павла Тичини (надалі – Ліцензіар), в особі ректора Безлюдного О.І., що діє на підставі Статуту, з однієї сторони, та ПрАТ «Уманьферммаш» (надалі – Ліцензіат) в особі генерального директора А.В. Ліпкана, що діє на підставі Статуту, з другої сторони.

2. Ліцензійний договір № 13 м. Умань 12 травня 2021 р. за патентом 129042 «Бур ґрунтовий для лабораторних аналізів» на території України між Уманським державним педагогічним університетом імені Павла Тичини (надалі – Ліцензіар), в особі ректора Безлюдного О. І., що діє на підставі Статуту, з однієї сторони, та ПрАТ «Уманьферммаш» (надалі – Ліцензіат) в особі генерального директора А. В. Ліпкана, що діє на підставі Статуту, з другої сторони.

Важливе місце в діяльності викладачів та студентів університету відіграє розвиток інноваційної та виробничої інфраструктури університету, до складу якої входить Інформаційно-консультаційний центр підтримки технологій та інновацій, який створено у 2021 році наказом ректора № 1720 від 10.12.2021 р. (керівник – кандидат педагогічних наук, доцент, відповідальний за патентно-ліцензійну діяльність Мелентьєв Олег Борисович). Метою діяльності центру є консультаційна допомога із створення об'єктів промислової власності у вигляді патентів на винаходи, корисних моделей, товарних знаків, промислових зразків, ліцензійних угод, та їх оформлення для подальшого трансферу.

Оформлено 83 заявки для отримання свідоцтв про реєстрацію авторського права, з них 65 свідоцтв отримано, очікуємо 18.

2.10. Наукове співробітництво із закордонними організаціями

Університет займає активну позицію у встановленні та розширенні зв'язків із закордонними закладами освіти, науки та культури, керуючись нормативними документами та приписами (Стратегією інтеграції України до Європейського Союзу, Законом «Про вищу освіту» (2015 р.), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність (2015 р.), програмою міжнародних досліджень та інновацій «Горизонт Європа» (2020 р.), Статутом університету. На основі зазначених нормативних документів та програм в університеті розроблено

«Положення про академічну мобільність педагогічних і науково-педагогічних працівників Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини» та «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачами вищої освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини», на яких базується міжнародне освітнє та наукове співробітництво університету.

Для поліпшення розвитку міжнародного співробітництва у звітному році було введено посаду проректора з міжнародних зв'язків та стратегічного розвитку та створено новий структурний підрозділ – відділ міжнародних зв'язків.

Міжнародна співпраця університету здійснюється комплексно та системно на рівні ректорату, відділу міжнародних зв'язків, культурно-освітніх центрів, факультетів/інституту, кафедр.

У 2021 році університет взяв участь у реалізації міжнародних грантів, програм і проєктів. Також науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти були учасниками: круглого столу в рамках Програми ЄС Еразмус+ Жан Моне; модулю в рамках Програми ЄС Еразмус+ Жан Моне «Європейські індикатори якості освітніх досліджень для розширення можливостей освітян в Україні»; проєктів з соціальної роботи програм Британської ради; реалізації проєкта ERASMUS+ KA107, в межах якого в м. Ченстахово (Республіка Польща) було проведено декілька лекцій на тему «Польські сторінки історії в місті Умані»; реалізації онлайн-проєкта «Вчимо польську в Україні!» в межах програми популяризації польської мови Національної агенції академічних обмінів (Республіка Польща);

Слід зазначити, що науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти також брали участь у проєкті від програми Еразмус + «Дні для молоді України: ZOOM Edition – Kyiv»; програмі дослідження формування фразеологічного фонду української мови XVII ст. за підтримки Варшавського університету (Республіка Польща); проєкті УАДО «Коли наука – жінка» (When Science is a Woman) (у партнерстві з Познанським університетом імені Адама Міцкевича, грант Université Paris Dauphine); міжнародних спортивних турнірах.

Азізов Талят Нуредінович став членом міжнародної наукової організації International Association for Bridge and Structural Engineering (IABSE) «Жорсткість залізобетонних елементів».

Станом на грудень 2021 року діє 53 угоди про співпрацю із зарубіжними освітніми закладами, організаціями та товариствами, 20 з яких укладено у звітному році. Партнерами освітнього та наукового обміну університету стали: Таджикиський державний педагогічний університет імені Садридїна Айні (Таджикистан), Таджикиський інститут фізичної культури імені Саїдмуміна Рахімова (Таджикистан), Таджикиський аграрний університет імені Шіріншо Шотемур (Таджикистан), Атирауський нафтогазовий університет імені Сафі Утебаєва (Казахстан), Ханчжоу Дін'їн закордонні освітні послуги КО; ЛТД (Китай), Британська рада в Україні, Вища Школа Лінгвістична (Республіка Польща), 3 готелі (стажування студентів) (Болгарія), Міжнародна федерація хороших диригентів-ICCF тощо.

Відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачами вищої освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини» у 2021 році 34 студенти університету ОС «Бакалавр» та «Магістр» долучилися до програм академічної мобільності: 22 особи (65%) – за програмами ступеневої академічної мобільності (програми

подвійного диплому), 12 осіб (35%) – за програмами кредитної академічної мобільності.

Здобувачі вищої освіти реалізують право на академічну мобільність на підставі міжнародних програм та проєктів, договорів про співробітництво в галузі освіти та науки між університетом та закордонними вищими навчальними закладами, та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією університету на основі індивідуальних запрошень. Таким чином студенти навчаються у таких закладах освіти, як: Будапештський університет технологій та економіки (м. Будапешт, Угорщина), Університет Корвіна (м. Будапешт, Угорщина), Університет Панонії (м. Весперм, Угорщина), Вища школа імені Іполіта Цегельського (м. Гнезно, Польща), Пряшівський Університет (м. Пряшів, Словаччина), Інститут Європейської культури (м. Гнезно, Польща), Університет імені Адама Міцкевича (м. Познань, Польща), Гуманітарно-природничий університет імені Яна Лугоша (м. Ченстохов, Польща), Пекінський педагогічний університет (м. Пекін, Китай) та ін.

У зв'язку з карантинними обмеженнями міжнародна академічна мобільність науково-педагогічних працівників відбувалася як очно, так і дистанційно, також актуальною минулого року стала змішана форма академічної мобільності.

Так, в очній формі відбулося стажування 5 викладачів у Республіці Польща (що становить 4% від загального обсягу).

У змішаній формі відбулося стажування 36 науково-педагогічних працівників (31% від загального обсягу), зокрема, 34 викладачі стали учасниками виїзного семінару, що проходив в межах міжнародного стажування «Розвиток м'яких навичок у професійній підготовці викладачів»/«Soft skills development in teaching professional training» (Туреччина); 2 особи підвищили кваліфікацію у Західно-Фінляндському коледжі (Фінляндія).

75 викладачів (65% від загального обсягу) взяли участь у різних міжнародних програмах та проєктах, які відбувалися у 22 країнах світу, зокрема, країнах ЄС, Великобританії, США, Канаді, Аргентині тощо, дистанційно.

Незважаючи на складну ситуацію, зумовлену COVID-19, у 2021 році університету вдалося утримати позиції за напрямом міжнародна академічна мобільність науково-педагогічних працівників та збільшити цей показник у 4 рази (порівняно з 2020 роком). Одним із чинників збільшення активності науково-педагогічних працівників у міжнародній діяльності є переформатування підходів до організації академічної мобільності в університеті і виведення її у віртуальний простір.

Упродовж звітного року університет відвідали іноземні делегації. Зокрема, важливою подією стала робоча зустріч з Головою представництва Євросоюзу в Україні Матті Маасікас в реалізації проєкту «Модернізація педагогічної вищої освіти з використання інноваційних інструментів викладання», що діє в межах програми ЄС Еразмус + КА2 - Розвиток потенціалу вищої освіти. Також відбулися зустрічі з делегацією Китаю з метою підписання договору про співробітництво, що сприятиме академічній мобільності серед студентського та професорсько-викладацького складу; адміністрацією університету Вищої школи внутрішньої безпеки м. Лодзь (Республіка Польща) стосовно перспектив науково-освітнього співробітництва; американською делегацією від Університету Безеля в Мінесоті на чолі з директором центру доступності та інтеграції Кейт Бонавіц, Люком Бонавіц MBA та керівником україно-американської громадської організації «Табір

Максимум» Віталієм Собко. Також восени Кейт Бонавіц провела лекцію для студентів та працівників університету на тему інклюзії.

Із робочим візитом в університеті перебував Міхал Ярнецький, професор університету імені Адама Міцкевича (м. Познань, Республіка Польща). Під час візиту було розглянуто напрями співробітництва з мистецько-педагогічним факультетом університету-партнера (м. Каліш).

Проректор з міжнародних зв'язків та стратегічного розвитку у складі делегації МОН України з робочим візитом відвідав Республіку Таджикистан, де презентував університет та уклав 3 угоди про співпрацю.

Делегація університету відвідала педагогічний факультет Університету імені Адама Міцкевича в м. Каліш (Республіка Польща) в межах угоди з Познанським університетом імені Адама Міцкевича, на якій обговорювали перспективи науково-освітнього співробітництва.

Уперше цього року за рішенням конкурсної комісії Euroquiz університет увійшов до списку переможців та постійних партнерів у конкурсі заявок «Дні кар'єри ЄС» та став співорганізатором «Днів кар'єри ЄС 2021, м. Умань». У зв'язку з пандемією захід проходив у дистанційному режимі.

На базі університету було відкрито Регіональний центр міжнародних мовних іспитів ECL ESOL, що дає можливість проводити тестування та забезпечувати їх підготовку з можливістю отримати сертифікати міжнародного зразка ECL ESOL (A2-C1).

Університет став учасником-підписантом Magna Charta Universitatum. Участь в асоціації сприяє забезпеченню цілісності інтелектуальної та наукової діяльності, тим самим зміцнюючи довіру між світовими університетами. Керівництвом Black Sea University Network було прийнято рішення про включення УДПУ до складу університетів Чорного моря. Ця ініціатива спрямована на розвиток співробітництва в освітній, науковій і культурній сферах між університетами Чорноморського регіону.

У звітному році університет офіційно увійшов до рейтингу U-Multirank, у грудні 2021 р. університет також було проіндексовано та включено до світового рейтингу навчальних закладів QS WORLD UNIVERSITY RANKINGS.

Зацікавленість закордонних партнерів у діяльності університету свідчить про ефективну роботу, спрямовану на забезпечення якісної підготовки студентів, розширення освітніх, наукових та культурних зв'язків та позиціонування університету у країнах-партнерах як перспективного та авторитетного закладу вищої освіти, що динамічно розвивається.

Євроінтеграційні процеси в Україні, впровадження нових стандартів наукової та освітньої діяльності вимагають активної інтернаціоналізації університету. А це, у свою чергу, ставить завдання наповнити змістом партнерські зв'язки за рахунок їх спільної науково-дослідної і проєктної діяльності; здійснення системної підготовки науковців університету до участі у міжнародній науково-дослідній діяльності та проєктах; покращення системи організації міжнародного співробітництва на факультетах/в інституті; впровадження новітніх маркетингових технологій у позиціонуванні університету на міжнародній арені та в профорієнтаційній роботі університету; публікації результатів наукових досліджень у виданнях, що входять до наукометричних баз даних.

Розділ III. ВИХОВНА РОБОТА

3.1. Організація виховної роботи в університеті

Виховна робота зі студентами в університеті є складовою освітнього процесу, спрямованого на підготовку конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях. Зміст освітньо-виховної діяльності базується на Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та ін.), Статуту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини та Положень, які регламентують діяльність суб'єктів освітнього процесу.

Метою виховної роботи є здобуття особою високого рівня творчих, мистецьких професійних і загальних компетентностей, які необхідні для діяльності за певною спеціальністю чи в певній галузі знань, її організація базується на таких пріоритетах:

- сприяння органам студентського самоврядування, підвищення соціальної активності студентів, їх самостійності та відповідальності;
- підтримки творчих молодіжних ініціатив;
- виховання активної громадянської позиції, патріотичної свідомості, толерантності, правової і політичної культури;
- формування та розвиток духовно-моральних якостей, культури спілкування й поведінки, сприятливого морально-психологічного клімату;
- формування культури здорового і безпечного способу життя.

Вирішення окреслених завдань можливе за умови конструктивно організованої виховної роботи, продуманого вибору форм, методів її реалізації та скоординованої взаємодія всіх суб'єктів педагогічного процесу.

Реалізація зазначених пріоритетів забезпечується відповідними структурними підрозділами університету, зокрема: Центром культури і дозвілля «Гаудеамус»; спортивним клубом; первинною студентською профспілковою організацією у безпосередній взаємодії зі студентськими самоврядними організаціями та професорсько-викладацьким колективом.

Суб'єктами виховної роботи в університеті є: ректорат; керівники управлінських структур закладу освіти; колективи всіх без винятку кафедр; куратори академічних груп факультетів/інституту; студентські академічні групи, об'єднання студентів за інтересами; профспілковий комітет і профспілкове бюро факультетів/інституту; усі співробітники закладу; директор студмістечка; керівники творчих колективів, органи студентського самоврядування, батьки та всі студенти (факультетів, курсів; академічних груп; групи чи окремі студенти підвищеного ризику; групи й окремі студенти за соціальним станом; групи студентів за сімейним станом; іноземні студенти).

Протягом року на засіданнях вчених радах університету, факультетів /інституту, ректораті та науково-методичній раді заслуховувались питання про стан організації виховної діяльності, реалізації концепції національно-патріотичного виховання молоді, результати діяльності органів студентського самоврядування, стан та перспективи інформаційної політики університету тощо.

Із заступниками деканів факультетів/директора інституту з виховної роботи проводилися методичні засідання, щодо комплексного планування системи

виховної роботи викладачів через конкретизацію їх індивідуальних планів, планів роботи кафедр, планів виховної роботи кураторів, організації освітнього процесу, виховної діяльності зокрема, питання нормативно-правового забезпечення роботи кураторів, соціально-психологічної роботи зі студентами, обговорювались форми і методи виховної роботи тощо.

З метою підготовки до 2021/2022 н.р. та належної організації протиепідемічних заходів в університеті в період карантину в зв'язку поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) керівників структурних підрозділів університету та студентів ознайомлено з постановами Головного державного санітарного лікаря України.

Викладачі, керівники структурних підрозділів, співробітники університету ознайомилися з алгоритмом дій у разі виявлення у здобувача вищої освіти, викладача та/або працівника ЗВО ознак гострого респіраторного захворювання. Розроблені Міністерством освіти і науки України рекомендації враховувалися в роботі та забезпечили створення безпечних умов організації освітнього процесу у 2021/2022 навчальному році.

В університеті також були розроблені рекомендації щодо організації освітнього процесу, спортивних заходів, проживання в гуртожитку та харчування у їдальнях.

У 2021 році у зв'язку із продовженням змішаної форми здійснення освітнього процесу та з метою дотримання протиепідемічних заходів активно застосовувалися різні форми організації виховної роботи, зокрема такі як: гостьова лекція, онлайн-тренінг, віртуальні екскурсії, кінолекторій та ін.

Окремим напрямком в організації виховної роботи в університеті є створення належних соціально-психологічних умов для всіх суб'єктів освітнього процесу. Психологом університету здійснювалася психологічна підтримка і захист у важких життєвих ситуаціях, надавалися рекомендації.

Дуже важливим питанням в освітньому процесі є проблема адаптації першокурсників до нових умов життя. З цією метою практичним психологом Центру культури та дозвілля «Гаудеамус» на всіх факультетах/інституті були проведені заняття з елементами тренінгових технологій «Адаптація I курсу».

Результати дослідження дозволили виділити проблемні зони, а також наявність ресурсів (конкретної особистості або групи в цілому) для подолання труднощів. За необхідності (або особистим бажанням студентів) можуть бути проведені індивідуальні (групові) заняття / консультації.

Протягом 2021 року постійно здійснювався психологічний супровід студентів з інвалідністю. Проведено заняття з елементами тренінгу на різноманітну тематику з метою розкриття внутрішнього потенціалу студентів, їх здатності до свідомої саморегуляції, ефективного використання внутрішніх ресурсів для успішного саморозвитку, самовдосконалення та самореалізації їх як особистості.

Психологом університету розроблено серію онлайн-занять, спрямованих на підвищення стресостійкості, асертивності, освоєння навичок еко-спілкування, формування позитивних життєвих установок, відточення вміння коректного вираження негативних почуттів, актуалізація зовнішніх і внутрішніх ресурсів. Крім цього, серія занять присвячена проблемі карантину та дистанційного навчання надає інформацію про те, як правильно організовувати та раціонально використовувати свій робочий і вільний час в умовах карантину, дозволить переорієнтуватись на досягнення життєвих цілей в умовах ізоляції, розширить

усвідомлення своєї зони комфорту, допоможе розвинути креативність та бажання самовиражатись.

Групові форми роботи передбачали проведення занять з елементами тренінгових технологій, бесіди, заняття (з використанням) на платформі Online Test Pad. Інформацію про кожне заняття здобувачі освіти отримували у блоці «Заходи та зустрічі» особистого блогу психолога (<https://psychoicez.blogspot.com>), створеного для ефективної роботи із студентами (викладачами, іншими працівниками університету та батьками).

З метою соціальної та освітньої інтеграції студентської молоді з інвалідністю в університеті продовжували діяти Центр соціальної та освітньої інтеграції «Без бар'єрів», який впроваджував нові технології соціально-психологічної реабілітації в контексті розширення життєвого простору студентів з інвалідністю, зокрема засобами інклюзивного соціально-реабілітаційного туризму, волонтерства, соціально-виховної практики та ін.

Центром «Без бар'єрів» проведено анонімне опитування на виявлення потреб та запитів серед студентства університету, яке показало такі результати. Так, серед осіб з інвалідністю 14,3% оцінюють своє здоров'я як відмінне, 42,9% - добре, 37,1% - задовільне та 5,7% як незадовільне. Той факт, що майже 60% респондентів з інвалідністю позитивно оцінили стан свого здоров'я, може засвідчити достатньо високий рівень створених в університеті умов та можливостей для осіб з інвалідністю для задоволення їхніх потреб і реалізації здібностей, тобто вони не відчували труднощів з огляду на свою особливість.

У травні 2021 року відбувся II Всеукраїнський науково-практичний онлайн-симпозіум з інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму з міжнародною участю. Триває реалізація проекту «Вчимося разом чути та долати соціальну ізоляцію» за підтримки Британської ради в Україні. Метою цього проекту є створення платформи для вивчення та спілкування українською жестовою мовою, та створення он-лайн ресурсу «Черкащина туристична» для людей з вадами слуху.

У 2021 році факультет соціальної та психологічної освіти за результатами конкурсного відбору отримав фінансування від Українського культурного фонду на реалізацію проекту «Культурно-рекреаційно-туристична Черкащина: інклюзивно-соціальна 3D-карта». Реалізація цього проекту сприяла забезпеченню рівних можливостей для людей з інвалідністю щодо туристичної діяльності, тим самим дозволить їм отримати статус активних суб'єктів соціокультурної діяльності.

У 2021 році університет отримав подяку за участь у конкурсі історій про кращі спільні проекти (практики співпраці) організацій громадянського суспільства та влади, організованого ініціативою секторальної підтримки громадянського суспільства України в рамках інформаційної кампанії «Громадське суспільство і влада – кращі практики співпраці». Проект гендерної рівності та соціалізації молодих матерів із дітьми «Без обмежень» (керівник проекту: кандидат політичних наук, завідувач кафедри, професор соціальних і правових дисциплін Любов Шачковська; організатори з реалізації проекту кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізики та інтегративних технологій навчання природничих наук, голова ГО «Світ компетенцій» Оксана Гнатюк та кандидат фізико-математичних наук, завідувач, доцент кафедри вищої математики та методики навчання математики Тетяна Полішук) пройшов конкурсний відбір як такий, що має значний позитивний вплив на добробут громади. Громадська організація «Світ компетенцій»

реалізувала проєкт у партнерстві з УДПУ імені Павла Тичини та Відділом у справах сім'ї та молоді Уманської міської ради.

У 2021 році в університеті продовжив свою діяльність новий структурний підрозділ – Молодіжний центр «START», який функціонує на базі факультету соціальної та психологічної освіти та діє спільно з відділом у справах сім'ї та молоді Уманської міської ради. У 2021 році він увійшов до Асоціації молодіжних центрів України. Центр облаштовано як молодіжний простір для всебічного розвитку і самореалізації студентської молоді усіх факультетів/інституту в різних сферах суспільного життя, розкриття її потенціалу, захисту інтересів та прав, сприяння соціальному становленню, організації змістовного дозвілля. На базі центру створено Skills Hub для учнівської та студентської молоді. Молодіжний центр також є експериментальною базою для підготовки магістрів за освітньою програмою «Соціальна робота. Молодіжна робота», тому що наш університет – єдиний в Україні ЗВО, який готує молодіжних працівників.

Загалом організація виховної роботи в університеті забезпечує інтегровану діяльність усіх суб'єктів виховної роботи: студентів, органів студентського самоврядування, заступників деканів / директора інституту, кураторів та спрямовується на пошук нових педагогічних технологій, методів (інноваційних та традиційних) і форм (індивідуальних, групових та масових), а також на визнання пріоритету самовиховання студентів, індивідуальної діяльності, спрямованої на розвиток їхнього особистісного потенціалу.

Всіма підрозділами університету було організовано та проведено у різному форматі (у більшості випадків онлайн) різноманітні організаційні, культурно-просвітницькі заходи, спрямовані на формування національної свідомості та громадсько-політичної активності та національно-патріотичного виховання; з естетичного, морального, громадянсько-правового, трудового та екологічного виховання; фізичного виховання та формування здорового способу життя. Організовано та проведено заходи у контексті виховної роботи у студмістечку; тематичні виставки у бібліотеці; благодійні заходи.

3.2. Студентське самоврядування

Першочерговим завданням в університеті є створення освітньо-виховного середовища професійної підготовки майбутніх фахівців. Невід'ємною частиною цього середовища є студентське самоврядування, як засіб формування громадянської компетентності студентської молоді і важливий фактор розвитку і модернізації освітнього середовища ЗВО, виявлення потенційних лідерів, вироблення у них навичок управлінської та організаторської роботи з колективом. Його діяльність цілком відповідає вимогам чинного законодавства та передбачає скоординовану взаємодію з ректоратом та первинною профспівковою організацією.

Переважає більшість студентів намагається обрати активну позицію у навчанні і в суспільному житті. Вони охоче беруть участь у діяльності органів студентського самоврядування.

Органи студентського самоврядування в університеті діють на рівні університету, факультету / інституту, академічної групи, гуртожитків, охоплюючи діяльність всього студентства університету, що дає можливість гармонізувати життєдіяльність студентів на засадах демократії і самоорганізації.

Відповідно до статті 40 Закону України «Про вищу освіту» та «Положенням про студентське самоврядування» в університеті діє студентська рада, яка має

навчальний, культурно-просвітницький, соціально-правовий, спортивно-оздоровчий, волонтерський сектори та прес-центр. Не зважаючи на карантинні обмеження і змішаний формат навчання, студенти змогли самоорганізуватися та шляхом прямих таємних виборів на усіх факультетах та інституті були обрані голови та члени студентських рад. До студентської ради університету увійшли представники всіх факультетів/інституту.

Ключовою умовою підвищення якості освіти майбутніх фахівців є взаємодія учасників освітнього процесу. Під час карантину на факультетах/інституті створене таке середовище, яке забезпечує можливості для саморозвитку студентів через інтеграцію діяльності кураторів, керівників творчих колективів, органів студентського самоврядування, студентів, громадських організацій.

Університет вважає студентів повноправними та конструктивними партнерами в управлінні та забезпеченні якості вищої освіти, які можуть і безпосередньо беруть участь та впливають на організацію, зміст та результати освітньої діяльності. Співробітництво адміністрації та студентського самоврядування університету відбувається на засадах партнерства, відкритості та взаєморозуміння, виходячи з тези: «Студенти створюють майбутнє».

Керівництвом університету забезпечено належні умови для діяльності органів студентського самоврядування. Традиційними є зустрічі студентської ради з адміністрацією університету. Члени студради є членами Вченої ради університету (факультетів / інституту), ректорату, ради трудового колективу, стипендіальної комісії. У контексті дистанційного навчання саме органи студентського самоврядування активно залучалися до ефективного його забезпечення, дотримання прозорості та відкритості. Студенти є учасниками стипендіальної комісії, без погодження із студрадою не проводиться відрахування, переведення студентів з закладу вищої освіти та їх поновлення на навчання; поселення осіб, які навчаються в університеті, у гуртожиток і виселення їх із гуртожитку.

Протягом всього періоду карантину студенти самостійно та з допомогою професорсько-викладацького складу організували різноманітні акції та онлайн заходи за своїми уподобаннями та активно користувалися всіма можливостями дистанційного спілкування.

Особливе місце серед них займають благодійні заходи. Студенти та професорсько-викладацький склад університету завжди долучаються до благодійних акцій усіх рівнів: студенти та викладачі університету систематично допомагають уманському міському волонтерському штабу «Разом»; долучилися до акції «Монетки дітям!».

Студентська рада факультету мистецтв організувала онлайн-флешмоб #з_Тарасом_в_серці., щоб кожен міг згадати могутнє слово «пророка», геніального поета, драматурга, прозаїка, мислителя, історика, етнографа, фольклориста, який залишив велику письмєнну та образотворчу спадщину в понад тисячу творів.

В університеті декілька років успішно працює студентської соціально-психологічна служба. Студенти-волонтери беруть участь у різних акціях як на рівні міста, так і на рівні університету, співпрацюють з дитячими будинками та реабілітаційними центрами м. Умань. Цього року викладачі та студенти взяли активну участь у благодійній акції «Від серця до серця».

Студрада постійно висвітлює життя студентів нашого університету в соцмережах. Протягом року на офіційній сторінці університету в Instagram

проведено низку онлайн-конкурсів, в яких взяли участь студенти на всіх факультетах/інституті.

Для фінансового забезпечення діяльності студради та проведення освітньо-виховних заходів затверджено кошторис студради, гроші з якого були витрачені за цільовим призначенням – виключно на потреби студентства університету: придбано костюми для кількох студентських творчих колективів, спортінвентар та спортивна форма для збірної команди, призи для фестивалів, конкурсів, загальноуніверситетських заходів, всеукраїнських конференцій та олімпіад. Це підтверджено членами контрольно-ревізійної комісії та зафіксовано протоколом.

Важливим чинником розвитку студента в процесі його участі в самоврядуванні є розширення зовнішніх і внутрішніх зв'язків – встановлення ділових, творчих і професійних зв'язків зі різними громадськими об'єднаннями у вищому закладі освіти й поза ним, участі об'єднань у різних конкурсних програмах різних рівнів тощо.

Під час навчання студенти активно інтегрують з громадським середовищем міста Умань: вони є активними учасниками «Академії молодіжного лідера» при Уманській міській раді, членами Молодіжної ради міста Умань, студради при Міністерстві інформаційної політики в Україні. Студенти університету стали активними учасниками програми особистісного та професійного розвитку особистості «Державотворець»; Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства».

У червні 2021 р. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини виступив партнером фестивалю фарб Holiday Fest Uman, на якому викладачі та студенти факультетів/інституту організували рекламу Університету та провели різні розважальні заходи для дітей та молоді.

Студрада університету також долучилася до проєкту «Підвищення обізнаності молоді Житомирської, Черкаської та Чернігівської областей щодо безпечної міграції та працевлаштування», який ініціював Всеукраїнський громадський центр «Волонтер» за підтримки Представництва Міжнародної організації з міграції ООН в Україні (МОМ).

Університет став співорганізатором проведення круглого столу «Актуальні питання розвитку освітньої галузі територіальних громад Уманського району».

Отже, створення такого середовища, в якому студенти можуть і активно реалізують свої самоврядні функції є важливим завданням для керівників закладів вищої освіти. Таке середовище є комплексом сприятливих умов, які стимулюють студентів до активної діяльності, які одночасно є її учасниками, ініціаторами, організаторами.

3.3. Заходи, спрямовані на формування національної свідомості та громадсько-політичної активності

Основним завданням сучасної системи національного виховання є формування громадянина, спроможного взяти участь у розбудові держави, зміцненні її незалежності, збереженні та примноженні національної культури.

У складний для нашої держави час, для всього українського народу – студентська молодь відіграє значну роль у становленні нових прав і свобод, демократичного і вільного суспільства, у боротьбі за територіальну цілісність, ціною власного життя зокрема. Активна громадянська позиція молодих людей свідчить про те, що рівень патріотизму та культу нації у молоді значно зріс.

З метою виховання громадянськості та патріотизму, формування національної свідомості та громадсько-політичної активності студентської молоді в університеті запроваджена низка як традиційних, так і нових форм виховної роботи: святкування загальнодержавних свят, проведення тематичних вечорів, онлайн екскурсій-подорожей історичними місцями, організували віртуальні виставки художньої творчості, влаштовували календарно-обрядові та тематичні свята тощо.

Студенти та викладачі університету із дотриманням протиепідемічних заходів взяли активну участь у заходах з нагоди: Дня державного прапора та Дня Незалежності України, Дня пам'яті та примирення, Дня Соборності України, Дня Гідності і Свободи, Дня захисника України, Дня Збройних сил України тощо.

Необхідною складовою патріотичного та громадянського виховання є заходи, що проводяться в університеті, щодо вшанування подвигу українського народу, увічнення пам'яті про загиблих та жертв Другої світової війни, жертв Голокосту, Голодомору, Героїв небесної сотні. В рамках карантинних обмежень ці заходи проходили у форматі онлайн спілкування.

Потужну інформаційну та виховну функції несуть тематичні виставки, кіноперегляди, акції, інформаційні стенди, виховні години, вечори пам'яті, перфоменси, тематичні заходи, круглі столи, історичні години, флешмоби, зустрічі: «Україна гідна свободи», «Голодомор: Пам'ять в ім'я Майбуття», «Не маємо права забути...», «Герої та антигерої в українському суспільстві ХХІ ст.», «Тайм-менеджмент як невід'ємна складова діяльності майбутнього педагога» та ін.

Студенти та викладачі університету активно долучились до флешмобу #з_Тарасом_в_серці. Студенти вшанували пам'ять Великого Кобзаря не лише декламуванням віршів, а й монтуванням відеороликів про видатного українця, написанням картин-ілюстрацій до творів Т. Г. Шевченка.

Протягом року відбулися зустрічі з: учасниками бойових дій, випускниками історичного факультету – Сергієм Бузиновським та Станіславом Блащук; онлайн-зустріч з дослідником родоводів населення та історії шляхти Правобережної України Євгеном Чернецьким.

Студенти, аспіранти й викладачі історичного факультету впродовж вересня-грудня 2021 року брали участь в онлайн-проекті «Замкові бесіди. Польські королівські резиденції», який реалізується Посольством Республіки Польща у Києві.

Студенти історичного факультету та навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти мали можливість прослухати лекцію професора Університету імені Адама Міцкевича, доктора габілітованого Міхала Ярнецького на тему: «Світ очима історика і мандрівника».

Студенти та викладачі університету є ініціаторами та активними учасниками святкових заходів з нагоди: Міжнародного дня Миру, Міжнародного дня рідної мови, Дня слов'янської писемності та культури, Дня української вишиванки, Дня українського козацтва, організовуючи різноманітні акції, флешмоби, ярмарки, виставки художньої творчості, майстер-класи, конкурси плакатів, конкурси на краще написання та виконання віршованих творів, конкурси есе, тематичні заходи та свята. Цього року університет став активним учасником акції «16 днів проти насильства».

В день української писемності та мови викладачі, студенти, працівники структурних підрозділів університету в університеті писали 21-ий радіодиктант

національної єдності, з метою дотримання карантинних вимог дистанційно у своїх робочих кабінетах та вдома. Цьогоріч вперше до написання радіодиктанту приєдналися студенти-іноземці.

Освітня спільнота історичного факультету ініціювала проєкт «Умань з мого вікна». Він спрямований на розвиток ідентичності міської громади та популяризацію історико-культурної спадщини м. Умані. Особливістю проєкту є звернення не до відомих туристичних об'єктів, а до показу щоденного вигляду міста Умані очима його мешканців.

На факультеті української філології спільно з Уманським медичним коледжем проведено III Регіональний науково-практичний семінар «Народне ремесництво Східного Поділля як дієвий засіб духовного і фізичного оздоровлення нації за умов сьогодення».

В університеті проведено I етап XII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка та I етап XXII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика.

На формування національної свідомості та громадсько-політичної активності студентів спрямовується діяльність бібліотеки університету. У читальних залах та бібліотеці обладнані тематичні полиці, книжкові виставки, відкриті перегляди літератури та інші заходи, приурочені знаменним і пам'ятним датам, подіям у педагогічному, культурному та громадсько-політичному житті країни, ювілейним датам науковців та визначних педагогів. Загалом за рік було організовано низку тематичних виставок, постійно діючих та віртуальних, відкритих переглядів літератури.

3.4. Природоохоронна діяльність

Природоохоронна діяльність та екологічна освіта в університеті передбачає формування екологічної культури особистості, організацію та проведення природоохоронних заходів. Центром організації і управління екологічною освітою та природоохоронною діяльністю в університеті є науково-дослідна лабораторія «Екологія і освіта».

У 2021 році екологічна діяльність університету здійснювалась на основі розробленої технології створення природоохоронних територій та методики проведення природоохоронних заходів.

За ініціативи співробітників екологічної лабораторії УДПУ створено геологічну пам'ятку природи «Липовецька астроблема».

У 2021 році викладачі та студенти університету взяли участь у Національному форумі «Поводження з відходами в Україні: законодавство, економіка, технології».

У доповіді «Актуальність прибирання несанкціонованих сміттєзвалищ» представлено роботу здобувачів та викладачів природничо-географічного факультету університету про організацію заходів із благоустрою міста Умань та прилеглих територій, очищення акваторій, збереження природоохоронних територій, заповідних та інших особливо цінних об'єктів, здійснення екологічного виховання та, зокрема, формування у молоді таких якостей, як почуття соціальної відповідальності, небайдужості, прагнення до активних дій з впорядкування і оздоровлення довкілля.

В університеті підтримали акцію «World Cleanup Day». З нагоди Всесвітнього дня прибирання студенти із кураторами та співробітниками вийшли на впорядкування прилеглих до університету територій.

3.5. Культурно-просвітницькі заходи

Культурно-просвітницькі заходи в університеті, як і вся виховна робота, зорієнтовані на реалізацію основних положень Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді. Тож більшість із них носить національно-патріотичний характер.

Центр культури і дозвілля «Гаудеамус» працює у напрямку виявлення, розкриття та розвитку загальноосвітнього і культурного потенціалу студентів, усвідомлення ними людської, національної та професійної гідності.

Серед завдань Центру культури та мистецтв, які ставляться у контексті формування студентів як майбутніх педагогів, головним є забезпечення оволодіння знаннями про найкращі здобутки у галузях світового класичного та національного народного мистецтва – музиці, фольклорі, театральній, пісенній і танцювальній культурі. Також робота зосереджувалася на розвитку у студентів почуття прекрасного, формуванні у них здатності розуміти та цінувати твори мистецтва, на створенні сприятливих умов для самореалізації у аматорській мистецькій діяльності.

В університеті створені умови для організації дозвілля студентів, формування у них естетичних смаків, розвиток творчих здібностей та обдарувань. На факультетах / інституті університету діють близько 70 різних гуртків, клубів за інтересами, студій дозвілля, творчих колективів тощо, кількість яких поступово збільшується. 13 колективів університету мають звання народного самодіяльного колективу (український хор «Кобзар», ансамбль танцю «Яворина», ансамбль сучасного танцю «Візаві», ансамбль «Музичні візерунки», жіночий академічний хор «Юність», Молодіжний камерний хор, жіночий вокальний ансамбль «Софія», інструментальний ансамбль «Акварелі», вокальний чоловічий гурт «Гонта», студентський театр драми і комедії, хореографічний ансамбль «Inspiration», дует гітаристів «Містерія», інструментальний дует «Ренесанс».

З нагоди відзначення 20-річчя кафедри образотворчого мистецтва факультету мистецтв університету відбулося відкриття виставки художніх творів.

Варто зазначити, що карантин – не перепона для творчості, не зважаючи на обмеження проведення масових заходів, творчі колективи університету брали активну участь в різних дистанційних конкурсах:

– Молодіжний камерний хор УДПУ імені Павла Тичини, Лауреат I ступеня Міжнародного онлайн-конкурсу «Talents of the 21st century» (Варна, Болгарія);

– Молодіжний камерний хор УДПУ імені Павла Тичини, Лауреат II ступеня Міжнародного Різдвяного хорового форуму-фестивалю;

– студенти факультету мистецтв здобули перемоги на V Всеукраїнському фестивалі-конкурсі дитячого, юнацького, та молодіжного мистецтва «Планета мрій», мистецького проекту «SPLASH OF ART», Міжнародному фестивалі-конкурсі «GOLDEN TIME TALENT»; Всеукраїнському багатожанровому дистанційному фестивалі-конкурсі мистецтв, під егідою Міністерства культури та інформаційної політики України «Україна Єдина»; XIII Міжнародному дистанційному фестивалі-конкурсі «Golden Fest»; VIII фестивалі-конкурсі «Сходинки до майстерності», Міжнародному фестивалі-конкурсі «Kyiv art fest»,

Міжнародному фестивалі-конкурсі «Зірка української сцени 2021», Міжнародному фестивалі-конкурсі «Золота соната»;

– Студентський народний театр драми і комедії став Лауреатом II премії Міжнародного фестивалю-конкурсу «Україна єднає світ» у номінації «Театри»;

– начальник Центру культури і дозвілля «Гаудеамус», художній керівник та режисер-постановник, сценарист Студентського народного театру драми і комедії, член національної спілки театральних діячів України, Заслужений працівник культури України отримала Диплом Лауреата I Премії XXVII Міжнародного багатожанрового фестивалю-конкурсу мистецтв «Vір Покоління» Номінація: Оригінальний жанр, читці, проза.

Начальник Центру культури і дозвілля «Гаудеамус» Наталія Дмитрівна Алексеєва та режисер Центру Наталія Вікторівна Алексеєва були запрошені ведучими XIII-го Всеукраїнського фестивалю-конкурсу аматорської творчості «Пісенні візерунки», який проходив в межах проекту «Відродження починається з духовності».

Культурно-просвітницькі заходи в університеті спрямовуються на реалізацію мистецьких талантів студентів. Цього року студенти факультетів/інституту активно організували онлайн заходи, фото-флешмоби та відеопривітання з нагоди Дня працівника освіти, Дня студента.

3.6. Спортивно-масова робота

Спортивно-масова робота це система заходів з масового спорту та фізичного виховання, спрямованих на створення умов для забезпечення оптимальної рухової активності кожної людини за місцем навчання, роботи, проживання та відпочинку для зміцнення здоров'я й профілактики захворювань, активного дозвілля.

Кожен студент та співробітник нашого університету має змогу реалізувати право на поліпшення фізичного стану та досягнення належного рівня спортивних успіхів відповідно до фізичних здібностей.

Відповідно до статті 21 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» в університеті діє громадська організація фізкультурно-спортивної спрямованості студентів – спортивний клуб, основним завданням якого є залучення студентів у позанавчальний час до фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності:

- організація і проведення спортивних змагань серед студентів;
- забезпечення участі студентів у змаганнях різного рівня: міжнародних, всеукраїнських та регіональних.

В університеті було активізовано роботу керівництва спортивного клубу та факультетів, щодо координації їх діяльності в напрямку посилення спортивно-масової роботи.

З метою залучення студентської молоді до систематичних занять фізичною культурою і спортом, при спортивному клубі функціонує 14 спортивно-оздоровчих секцій. Найчисельнішими є секції з легкої атлетики, боксу, волейболу і футболу. В кожній секції є основний склад, який представляє університет на змаганнях та студенти, які займаються в секції в позанавчальний час для свого фізичного розвитку.

У 2021 році за умови дотримання протиепідемічних заходів організовано та проведено різноманітні квести, конкурси та спортивні змагання, естафети; проводяться різноманітні акції з популяризації здорового способу життя.

Студенти, викладачі та співробітники університету доєдналися до Всеукраїнського забігу «Шаную воїнів, біжу за героїв України» та вшанували загиблих воїнів, героїв АТО.

До Міжнародного дня студентського спорту в університеті відбулись низка заходів на свіжому повітрі із дотриманням протиепідемічних застережень, на яких були підведені підсумки та визначення кращих спортсменів університету. Студентська молодь була завзятою у змаганнях з різних видів спорту: перетягування канату, армреслінгу, кросфіту, виконанні вправи «Підйом з переверотом на перекладині».

До Дня фізичної культури і спорту студентка-випускниця факультету фізичного виховання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, учасниця XXXII Олімпіади у Токіо Юлія Юрійчук провела для студентів факультету Олімпійський урок. Традиційно в університеті проведено спортивно-оздоровчу руханку до Дня фізичної культури та спорту і Олімпійського тижня та спартакіаду першокурсника з легкої атлетики.

З метою пропагування здорового способу життя серед студентської молоді, набуття майбутніми педагогами практичних навичок проведення спортивно-масових заходів в університеті проходив челендж до Дня здоров'я «Я люблю спорт», де студенти-учасники проекту демонстрували рухову активність під час карантину, і пропагували здоровий спосіб життя, акцентуючи увагу на організації повноцінного питного режиму.

Викладачі та студенти факультету фізичного виховання університету в дендропарку «Софіївка» взяли участь у легкоатлетичному забігу, присвяченому пам'яті Заслуженого працівника фізичної культури України, колишнього доцента УДПУ Ткаченка Віктора Тимофійовича. Забіг проводився з метою популяризації та пропаганди здорового способу життя серед молоді. Співорганізаторами заходу був також наш університет.

У 2021 році спортсмени університету взяли участь у змаганнях різного рівня. Серед них: молодіжні спортивні ігри міста Умань, Універсіада Черкаської області серед закладів вищої освіти, чемпіонати та кубки України, Європи та Світу, міжнародні змагання з різних видів спорту:

Студент факультету фізичного виховання Микола Виходцев взяв участь в Чемпіонаті Італії з греблі на байдарках і каное та завоював перше місце серед спортсменів до 23 років, а також став чемпіоном світу з греблі на байдарках і каное (Португалія). Студентка факультету фізичного виховання Марія Шаманська здобула нове спортивне звання – Майстер спорту України з веслування на байдарках і каное.

Тетяна Марочкіна, викладач-стажист природничого-географічного факультету, виборола I місце у ваговій категорії до 70 кг та II місце у ваговій категорії до 63 кг на змаганнях Кубку України з універсального бою серед жінок.

Студент факультету фізичного виховання Валерій Рябов брав участь у Чемпіонаті Світу з веслувального спорту, який проходив в місті Басков (Румунія). Студент II курсу факультету фізичного виховання Лука Нетяга у складі національної дефлімпійської збірної здобув дві золоті нагороди Чемпіонату світу з дзюдо.

Збірна команда університету посіла третє загальнокомандне місце на Чемпіонаті України серед студентів з боксу, а також вибороли нагороди міжнародного турніру з боксу на призи Віталіуса Карпачаускіса в місті Паневежіс (Литва).

Тріумфальною перемогою для футболісток університету закінчився Кубок України серед студентських жіночих команд. Збірна УДПУ стала володарем Кубка України 2021 з футболу серед студентських жіночих команд.

Веніамін Щербак, студент IV курсу ІЕБО, став переможцем в обласних змаганнях з швидкубіngu серед учнівської та студентської молоді.

Студент факультету фізичного виховання Владислав Рибак в складі футбольного клубу «Зоря» (Луганськ) став бронзовим призером Чемпіонату України з футболу сезону 2020/2021 серед команд Прем'єр-Ліги.

Також студентки факультету фізичного виховання: Вороніна Анастасія в складі ЖФК «Житлобуд-1» здобула золоті нагороди; Янчук Поліна виборола бронзові нагороди в складі ЖФК «Восход», Чемпіонату України з футболу сезону 2020/2021 серед жіночих команд Вищої – Ліги.

У 2021 році в спортивній залі університету проведений професійний турнір з боксу. Ця знакова подія, яка вперше в історії нашого міста, відбувається в університеті, зібрала велику кількість учасників, шанувальників та любителів боксу. Відбулося 14 професійних боїв. Учасниками боксерських поєдинків стали 9 уманчан, 7 з яких дебютували вперше. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини представляли студенти факультету фізичного виховання Анастасія Ковальчук, Андрій Скакун, Сергій Швець, Євгеній Овсянніков та студент факультету інженерно-педагогічної освіти Костянтин Момот. Всі боксери отримали перемогу, чотири поєдинки завершилися достроково.

З метою пропаганди здорового способу життя та на підтримку міста-побратима Гнезно «Велосипедна столиця Польщі» на території Національного дендрологічного парку «Софіївка» представники закладів освіти міста, в тому числі і УДПУ, взяли участь у велопробізі.

В місті Дніпро пройшов особистий Чемпіонат України пам'яті заслуженого тренера В'ячеслава Сорокіна з веслування на байдарках і каное. Студент факультету фізичного виховання Валерій Рябов у змаганнях в підсумку виборов три нагороди на різних дистанціях: К-4 1000м – II місце; К-4 500м – III місце; К-4 200м. – III місце. Також на цих змаганнях студентка факультету фізичного виховання Марія Шаманська виконала норматив Майстра спорту України.

Легкоатлети університету взяли участь в особистому чемпіонаті з легкої атлетики міста Умань. Нашу команду представляли студенти факультету фізичного виховання: Кравчук Юрій, Затулівітер Артем, Затулівітер Сергій, Лісовий Василь, Шульгіна Анастасія, Ободовська Ірина, та показали гарні результати: I місце посіли 7 спортсменів, II місце – 3 спортсменів та III місце – 1 спортсмен.

Університет є осередком розвитку спорту та спортивно-масової роботи в нашому місті та регіоні. У спортивній залі проходять змагання різного рівня, в яких активну участь беруть спортсмени нашого університету. Проведені заходи не лише підвищують рівень майстерності наших спортсменів, але і стимулюють інших займатися спортом та підтримувати свій фізичний стан.

У 2021 році в університеті пройшов другий міжуніверситетський форум «Спортивно-пізнавальні зустрічі для дружби» між делегаціями УДПУ та Національного університету біоресурсів і природокористування України.

До програми зустрічей увійшли обговорення освітньо-наукових питань, екскурсії Університетом, відвідування історичних пам'яток та туристичних об'єктів міста Умань, спортивні змагання із волейболу, настільного тенісу.

Розділ IV. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ

4.1. Організація профорієнтаційної роботи

Для забезпечення інформаційного насичення вступної кампанії, організації та проведення профорієнтаційної роботи у 2021 році, відділом профорієнтаційної роботи та доуніверситетської підготовки *розроблено*: маркетингову стратегію проведення профорієнтаційної роботи у закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти; стратегічний план проведення профорієнтаційної роботи в умовах карантинних обмежень; для ефективної організації інформаційної та профорієнтаційної роботи розроблено «освітню карту» закладів освіти; оновлено інформацію в покажчику опорних закладів загальної середньої освіти; відповідно до моніторингових потоків вступників та статистичних даних аналітичних центрів проведено розподіл території профорієнтаційного опрацювання; розроблено алгоритми дистанційного та очного інформаційного покриття; відповідно до території профорієнтаційного опрацювання для формування планів профорієнтаційної роботи факультетів/інституту означено основні стратегічні завдання; *організовано*: навчання та інструктажі мобільних та моніторингових груп для максимального інформаційного насичення підготовчих етапів вступної кампанії 2022 року (особливості проведення реєстрації на зовнішнє незалежне оцінювання та на єдиний вступний іспит з іноземної мови, новації вступної кампанії, організація роботи приймальної комісії); роботу з наповнення груп слухачів підготовки громадян України до вступу у заклади вищої освіти; роботу центру реєстрації на ЗНО (пробна та основна сесії) та на ЄВІ з іноземної мови; інформаційну співпрацю з відділами освіти, службами зайнятості, закладами загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти; роботу онлайн консультації та персональної екскурсії для вступників; *проведено*: наради-тренінги та інструктажі з координаторами факультетів/інституту щодо особливостей проведення вступної кампанії; спеціалізовані тренінги, експрес-курси підготовки до ЗНО із предметів, що виносяться на конкурс; моніторинг заяв вступників для визначення ефективних профорієнтаційних методів роботи та побудови груп міграційних потоків; моніторинг навчальних закладів, охоплених профорієнтаційною роботою; участь у батьківських зборах, лекторіях, конференціях, форумах щодо популяризації освітніх програм університету та особливостей вступної кампанії; розроблено та оновлено буклетизовані інформаційні проспекти та тематичне оновлення сторінки «Вступникам» на сайті університету.

Для ефективного проведення профорієнтаційної роботи враховано міграційні потоки вступників, територією профорієнтаційного опрацювання означено 7 областей України: Черкаську, Вінницьку, Кіровоградську, Київську, Одеську, Миколаївську, Житомирську. Для оптимізації проведення профорієнтаційної роботи відділом було створено покажчик опорних шкіл України та розроблено алгоритм дистанційного профорієнтаційного опрацювання закладів освіти.

Профорієнтаційна робота проводилась у двох напрямках: упровадження алгоритмізації дистанційного сегменту профорієнтаційної роботи та використання традиційного (очного) опрацювання інформаційно-роз'яснювальної траєкторії закладів освіти.

Однією із найдієвіших форм проведення профорієнтаційної роботи залишається проведення батьківських зборів та лекторіїв. Для інформаційного насичення вступної кампанії та популяризації освітніх програм університету відділом та факультетами/інститутом було проведено тренінги, лекторії, семінари: «Успішний вступник», «Особливості вступної кампанії», «Вибір освітньої траєкторії», «ПТ – регламент роботи», «Особливості сертифікаційних робіт. Вага мінімально підготовленого учасника», «ЗНО: права та обов'язки вступника». Було опрацьовано 428 закладів загальної середньої освіти, 65 закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти. Організовано створення тематично-профорієнтаційних груп у месенджерах для кожної категорії вступників: вступна кампанія, ДПА у формі ЗНО та ЗНО, реєстрація на ЗНО та ЄВІ, розроблено медіа-план наповнення відповідних груп.

Відповідно до договору про співпрацю з Київським регіональним центром оцінювання якості освіти на базі відділу продовжив свою роботу Центр реєстрації на зовнішнє незалежне оцінювання (пробна та основна сесії). Послугами центру з 1 лютого до 5 березня скористалося 258 осіб (випускники 2021 року, студенти закладів фахової передвищої освіти та професійних (професійно-технічних) ліцеїв, випускники минулих років)). Працівниками відділу надавалися онлайн рекомендації вступникам щодо реєстрації. Для розуміння механізму роботи в електронному кабінеті учасника ЗНО відділом було розроблено відео-тьюторіал з покроковими рекомендаціями.

Відповідно до Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти України у 2021 році вступникам необхідно подати результати ЄВІ для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня «Магістр». Відділом спільно з факультетами/інститутом було організовано широку інформаційну кампанію серед потенційних вступників 2021 року, проведено онлайн-конференції зі здобувачами вищої освіти щодо особливостей реєстрації на ЄВІ.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Порядку організації та проведення вступних випробувань, що проводяться з використанням організаційно-технологічних процесів здійснення зовнішнього незалежного оцінювання для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти» було визначено відповідальну особу (адміністратора) та працівників (користувачів), які отримали індивідуальні коди доступу до програми реєстрації такої категорії вступників. Відділом було розроблено та висвітлено на сайті університету та у соціальних мережах, алгоритм процедури реєстрації, яка тривала з 11 травня до 3 червня 2021 року (основна сесія) та з 27 липня до 5 серпня (додаткова сесія) у дистанційному форматі. В означені періоди зареєстровано 914 осіб на основну сесію та 277 – на додаткову.

Відділом розроблено рекламно-профорієнтаційну продукцію: «Центр реєстрації на ЗНО», «Кому потрібно реєструватись на ЗНО?», «Особливості реєстрації на основну та пробну сесії ЗНО», «Online-guide реєстрації на ПЗНО» (відео-інструкція), «Календар ЗНО», «ЗНО – це легко!», «Особливості реєстрації на ЄВІ», «Календар вступника» (за всіма освітніми ступенями), «Онлайн консультація», «Онлайн день відкритих дверей», «Інформаційно-консультаційний центр УДПУ імені Павла Тичини», «Календар безкоштовних експрес-курсів підготовки до ЄВІ», «Навігатор вступника», «Персональна екскурсія».

Проведення днів відкритих дверей відбувалося в онлайн режимі. Відділом, на сайті університету, оновлено інформаційне наповнення сторінки «День

відкритих дверей онлайн», де вступники мають змогу ознайомитись з презентацією освітніх програм, сферою працевлаштування та умовами вступу, переглянути відео про факультети/інститут, скористатися онлайн консультацією вступників.

Для тематичного наповнення сайту університету відділом розроблено інформаційно-роз'яснювальне наповнення сторінок «Вступна кампанія», де розміщені корисні посилання для вступників: «Онлайн день відкритих дверей», «Навігатор вступника», «Онлайн консультація», «Календар вступника», «Особливості реєстрації на ЗНО», «Календар ЗНО», «Персональна екскурсія», «Особливості реєстрації на ЄВІ», «Вступна кампанія: найпоширеніші запитання та відповіді».

Для ефективного інформаційного насичення вступної кампанії та популяризації освітніх програм факультетів/інституту спільно з координаторами виготовлялися та розміщувалися банери, сіті-лайти (макетування, робота з видавництвом, розміщення).

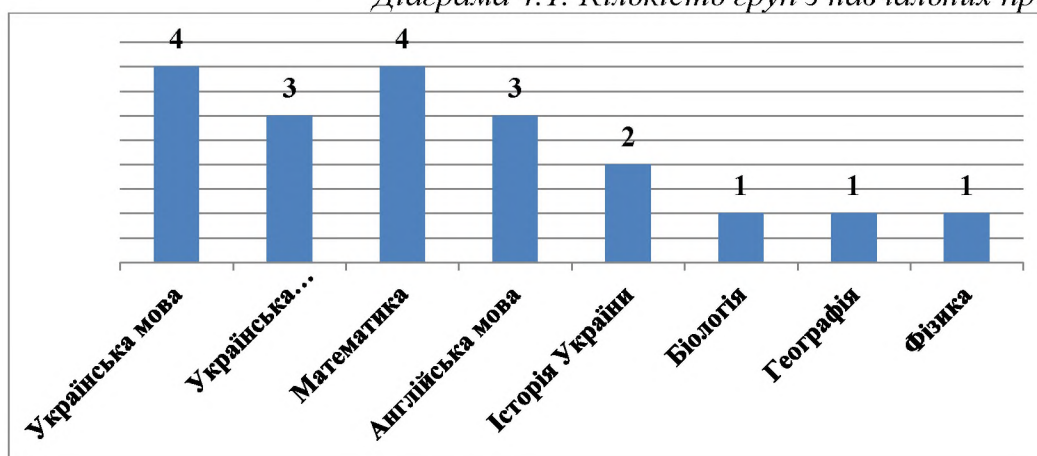
Для ширшого інформування вступників щодо вступної кампанії та можливостей вступу до університету продовжують роботу: спільнота у соціальній мережі Facebook «Вступ 2021. УДПУ імені Павла Тичини»; онлайн консультація вступників (за звітний період було надано консультації 1930 особам); інформаційно-консультаційний центр (за період вступної кампанії проконсультовано більше 1200 вступників).

4.2. Система доуніверситетської підготовки

Профорієнтаційною роботою по набору слухачів підготовки громадян України до вступу у заклади вищої освіти у 2021 році було охоплено 2 області (5 районів, 38 закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти). З вересня 2021 року працівники відділу формували документи, інформаційні матеріали, особові справи майбутніх слухачів. Відповідно до наказу про зарахування №1477 о/д від 05.11.2021 року 118 слухачів проходять підготовку громадян України до вступу у заклади вищої освіти на базі університету. Навчання розпочалося 6 листопада 2021 року та триватиме до 30 квітня 2022 року.

Під час організаційно-методичної роботи було сформовано 19 груп слухачів, до освітнього процесу залучено 8 викладачів університету.

Діаграма 4.1. Кількість груп з навчальних предметів

Для слухачів було створено групу у месенджері Viber для інформування щодо підготовки та реєстрації на ДПА у формі ЗНО та ЗНО, новацій вступної

кампанії, популяризації освітніх програм та інформування щодо особливостей підготовки.

Під час підготовки слухачі мають можливість під керівництвом досвідчених викладачів підготуватися до складання державної підсумкової атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання та ЗНО; ознайомитись з особливостями вступної кампанії 2022 року; отримати індивідуальні профорієнтаційні консультації; зустрічатись з координаторами профорієнтаційної роботи для визначення подальшої освітньої траєкторії; пройти профорієнтаційну діагностику у центрі психологічного діагностування та тренінгових технологій.

4.3. Вступна кампанія

У 2021 р. університет здійснював прийом вступників на денну і заочну форми навчання на місця державного замовлення та на навчання за контрактом за ступенями «Молодший бакалавр», «Бакалавр», «Магістр», «Доктор філософії», «Доктор наук».

У 2021 р. уперше здійснено набір вступників на основі повної загальної середньої освіти на освітній ступінь «молодший бакалавр» за кошти державного бюджету. Прийом вступників здійснювався за освітніми програмами 12 спеціальностей. Загальний ліцензований обсяг складає 300 місць. У цілому на денну форму навчання було подано 237 заяви. За державним замовленням на денну форму навчання зараховано 41 особа (у 2020 р. – 36 осіб). На навчання за контрактом зараховано – 22 особи.

На заочну форму навчання за ступенем «Молодший бакалавр» всього подано 126 заяв. На навчання за контрактом зараховано – 27 осіб.

На навчання за ступенем «Бакалавр» у 2021 р. здійснювався прийом за освітньо-професійними програмами 39 спеціальностей, з яких 17 – не педагогічного профілю. Загальний ліцензований обсяг денної та заочної форм навчання складає 4025 місць. У цілому на денну форму навчання було подано 2893 заяв (у 2020 р. – 2912 заяви). Всього зараховано – 788 особи (у 2020 р. – 894 особи).

План державного замовлення на денну форму навчання доведений до університету склав 459 місць (у 2020 р. – 501 місце). Загальний конкурс на місця за кошти державного бюджету на денну форму навчання – 6 осіб на місце. На навчання за контрактом зараховано 329 осіб (у 2020 р. – 393 особи).

Всього у 2021 р. на денну форму навчання ОС «бакалавр» на основі повної загальної середньої освіти з Черкаської області було зараховано 254 особи, або 51% від загальної кількості вступників.

На заочну форму навчання на ступінь «Бакалавр» у 2021 р. прийом здійснювався за освітньо-професійними програмами 32 спеціальностей, з них 14 – не педагогічного профілю. Всього було подано 1204 заяви (у 2020 р. – 1031 заява). Всього зараховано – 500 осіб (у 2020 р. – 541 особа).

Обсяг державного замовлення загалом склав 125 місць (у 2020 р. – 210 місця). Загальний конкурс по університету на місця державного замовлення – 8 осіб на місце. На навчання за контрактом зараховано 375 особа (у 2020 р. – 331 особа).

За ступенем «Магістр» загальний ліцензований обсяг складає 3055 місць. На навчання за денною формою було подано 606 заяв (у 2020 р. – 1007 заяв). Всього зараховано – 392 особи (у 2020 р. – 696 осіб).

Загальний обсяг державного замовлення загалом склав 270 місць (у 2020 р. –

438). Загальний конкурс за ОС «Магістр» на місця за кошти державного бюджету на денну форму навчання – 2 особи на місце. На навчання за контрактом зараховано 122 особи (у 2020 р. – 258 осіб).

Вступ за ступенем «Магістр» на основі диплома за іншою спеціальністю склав 82 особи (у 2020 р. – 125 осіб).

На заочну форму навчання за ступенем «Магістр» подано 778 заяв (у 2020 р. – 1353 заяви). Всього зараховано – 518 осіб (у 2020 р. – 986 осіб).

Загальний обсяг державного замовлення загалом складає 75 місць (у 2020 р. – 183 місця). Загальний конкурс на місця за кошти державного бюджету на заочну форму навчання – 4 особи на місце. Крім того, на навчання за контрактом зараховано 443 особи (у 2020 р. – 803 особи).

Вступ за ступенем «Магістр» на основі диплома за іншою спеціальністю склав 343 особи (у 2020 р. – 512 осіб).

На третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти «Доктор філософії» загальний ліцензований обсяг складає 70 місць за 6 освітньо-науковими програмами спеціальностей. У цілому було подано 19 заяв (у 2020 р. – 17 заяв). Обсяг державного замовлення – 6 місць (у 2020 р. – 5 місць). Державне замовлення виконано в повному обсязі. Зараховано за контрактом – 2 особи.

На заочну форму було подано 10 заяв (у 2020 р. – 12). Обсяг державного замовлення – 1 місце (у 2020 р. – 2 місця) і, відповідно, зараховано 1 особу. На навчання за контрактом зараховано – 4 особи (у 2020 р. – 10 осіб).

Всього на третій рівень вищої освіти «Доктор філософії» за денною та заочною формами навчання зараховано 13 осіб (у 2020 р. – 20 осіб).

До докторантури у 2021 р. було зараховано 1 особу за державним замовленням на ОП спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки за денною форми навчання та 1 особу на навчання за контрактом за заочною формою навчання.

Крім того, за освітнім ступенем «Бакалавр» денної форми навчання зараховано 30 іноземних громадян, за освітнім ступенем «Магістр» – 17 іноземних громадян.

Таким чином зараховано:

На денну форму: всього – 1243 особи (у 2020 р. – 1655 осіб), за державним замовленням – 770 осіб (у 2020 р. – 940 осіб), на контракт – 473 особи (у 2020 р. – 715 осіб).

На заочну форму: всього – 1045 осіб (у 2020 р. – 1624 особи), за державним замовленням – 200 осіб (у 2020 р. – 395 осіб), на контракт – 845 осіб (у 2020 р. – 1260 осіб).

Загалом до університету за всіма рівнями вищої освіти зараховано 2288 осіб (у 2020 р. – 3279 осіб).

4.4. Формування контингенту студентів

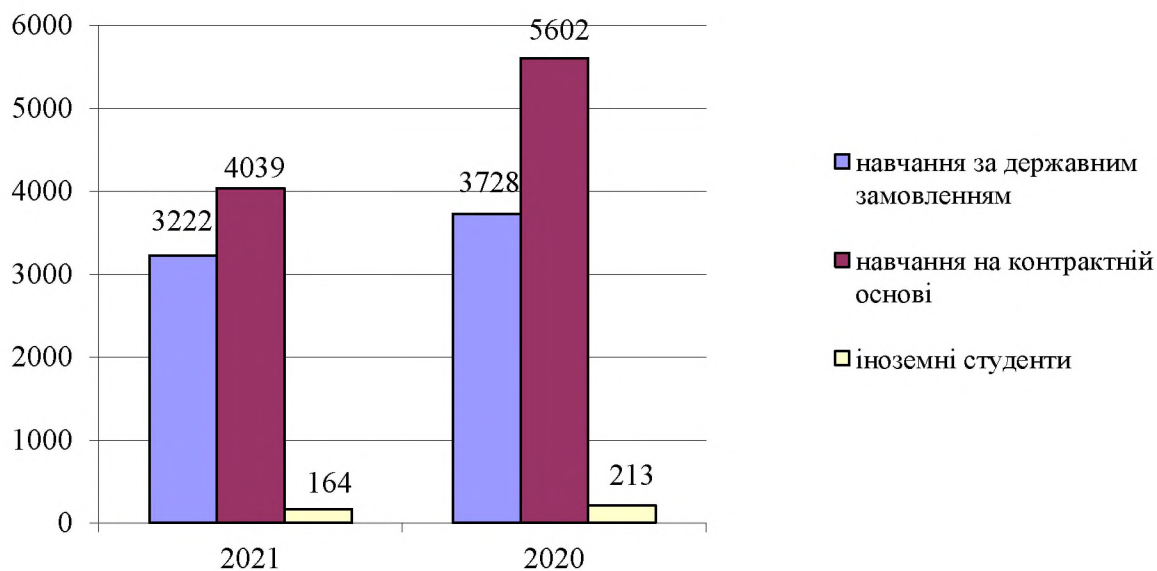
Контингент здобувачів вищої освіти у 2021 році станом на 01.11.2021 в університеті за освітніми ступенями «Молодший бакалавр», «Бакалавр» та «Магістр» складав 7425 студенти денної і заочної форм навчання, з них 164 особи – іноземні громадяни (у 2020 році – 9543 та 213 відповідно). За кошти державного бюджету здобувають вищу освіту 3222 студенти денної і заочної форм навчання (у 2020 році – 3728), а на умовах контракту (за кошти фізичних і юридичних осіб) – 4203 студенти денної і заочної форм навчання, з них 164 – студенти-іноземці (у

2020 році – 5815).

Спостерігається значне зменшення контингенту здобувачів вищої освіти, які навчаються за державною та контрактною основами навчання.

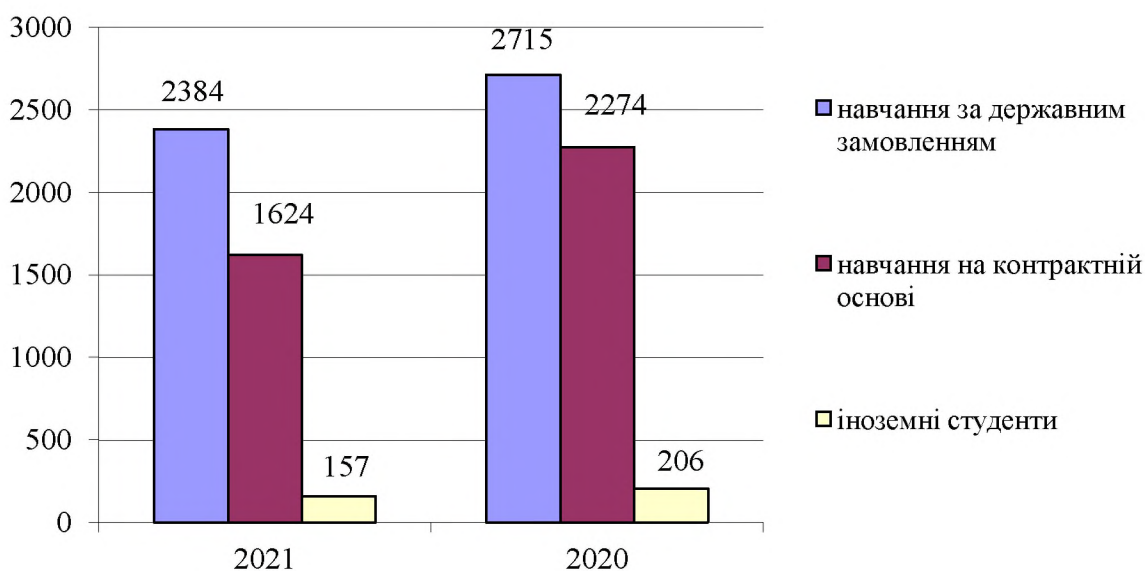
Діаграма 4.2.

Динаміка зміни контингенту здобувачів вищої освіти в університеті

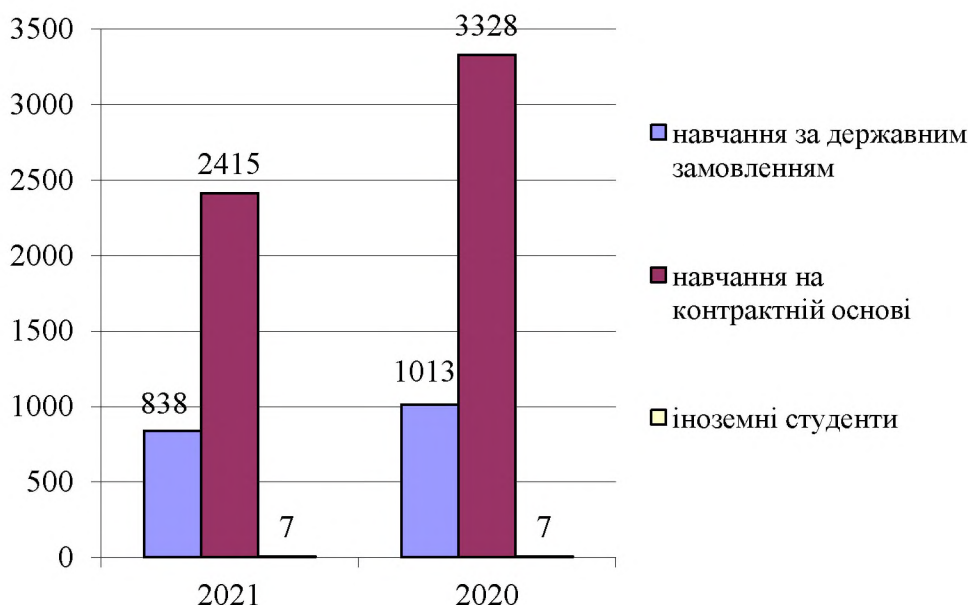

Діаграма 4.3.

Динаміка зміни контингенту здобувачів вищої освіти в університеті (денна форма навчання)

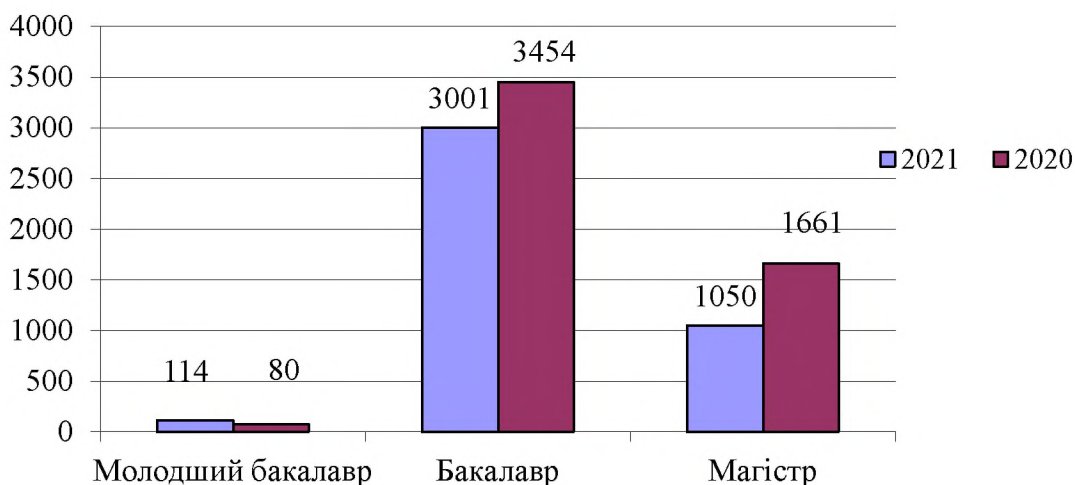
Динаміка зміни контингенту здобувачів вищої освіти в університеті (заочна форма навчання)

У 2021 році спостерігаємо зменшення контингенту студентів. Деяко зменшилася кількість осіб, що навчаються за освітніми ступенями «Бакалавр» та «Магістр» на денній та заочній формах навчання, однак спостерігаємо збільшення кількості студентів, які навчаються за освітнім ступенем «Молодший бакалавр».

Найбільший контингент студентів у звітному році мали: факультет дошкільної та спеціальної освіти – 1175 осіб, Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти – 768 осіб, факультет соціальної та психологічної освіти – 747 осіб, факультет української філології – 598, факультет початкової освіти – 591 особа.

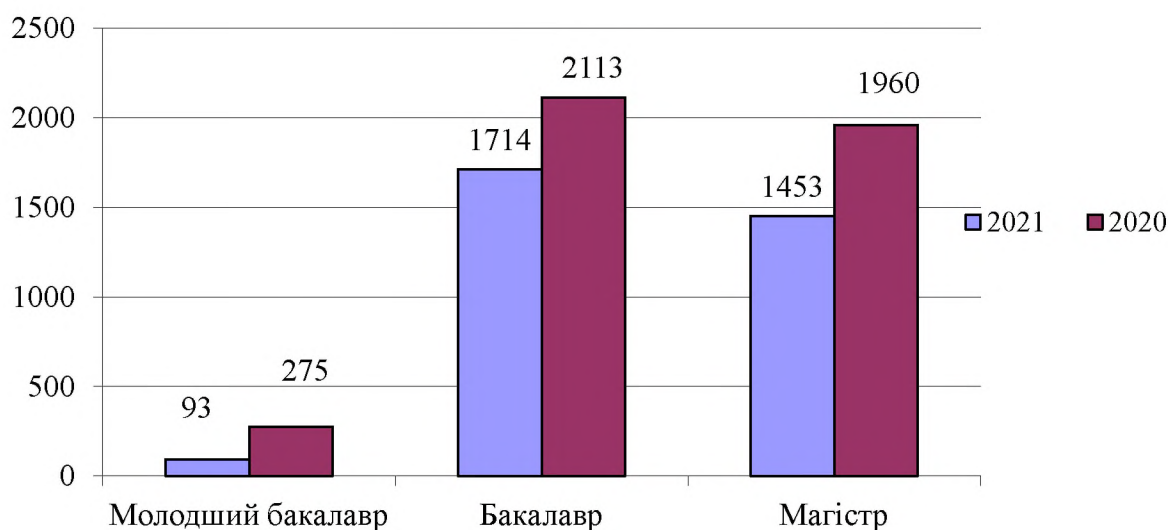
Динаміка зміни контингенту за освітніми ступенями (денна форма навчання)

На заочній формі навчання маємо наступні показники:

Діаграма 4.6.

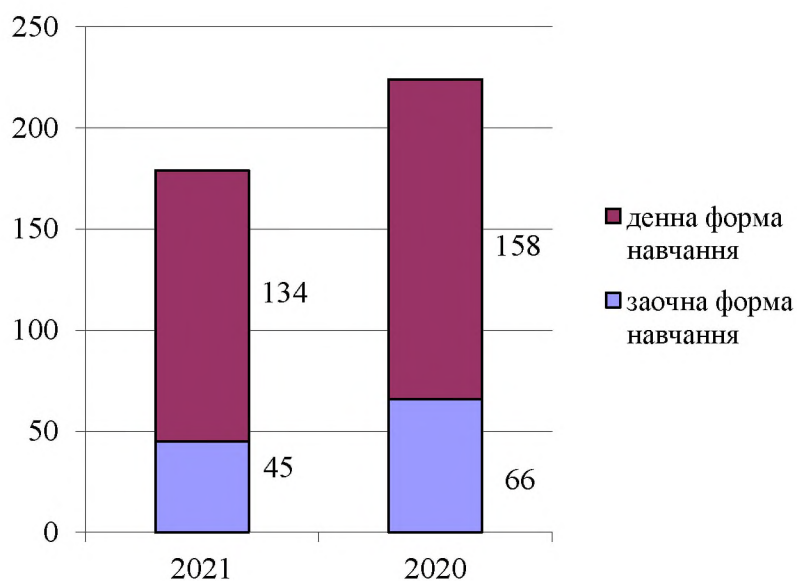
**Динаміка зміни контингенту за освітніми ступенями
(заочна форма навчання)**

За звітний період із числа студентів, які навчаються за кошти фізичних і юридичних осіб, на вакантні місця державного замовлення було переведено 179 осіб (134 – денної форми навчання, 45 – заочної форми навчання). Для порівняння: у 2020 році на вакантні місця державного замовлення було переведено 224 особи (158 – денної форми навчання, 66 – заочної форми навчання).

Діаграма 4.7.

**Кількість студентів, переведених з контрактної основи навчання
на навчання за державним замовленням
на денній та заочній формах навчання**

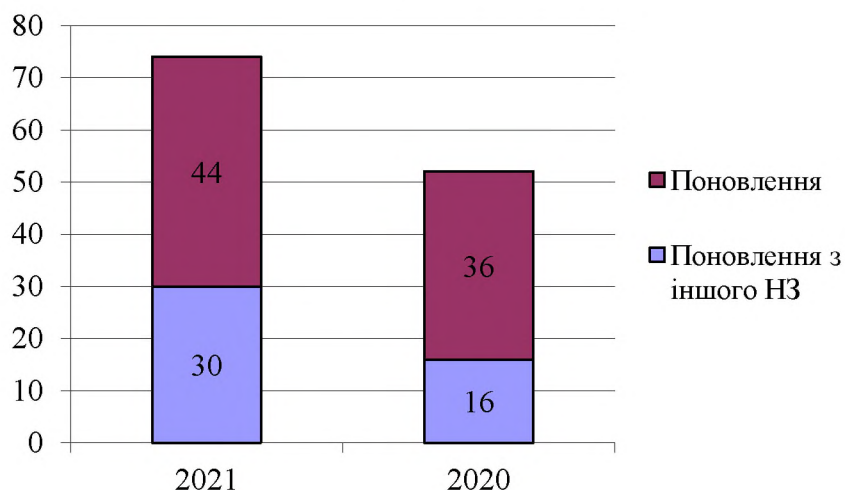

Кількість поновлень на денній та заочній формах навчання у 2021 році

становить 74 особи (28 – денної форми навчання та 46 – заочної форми навчання), 40,5 % з яких становлять студенти, поновлені з інших закладів вищої освіти. Для порівняння: у 2020 році кількість поновлених з інших навчальних закладів становила 30,8 % від загальної кількості поновлених. Частка поновлених, у порівнянні з минулим навчальним роком, збільшилась.

Діаграма 4.8.

Кількість студентів, які були поновлені на денній та заочній формах навчання

У 2021 році з університету було відраховано 397 осіб (196 – денної форми навчання, 201 – заочної форми навчання), що складає 5,3% від загального контингенту студентів університету.

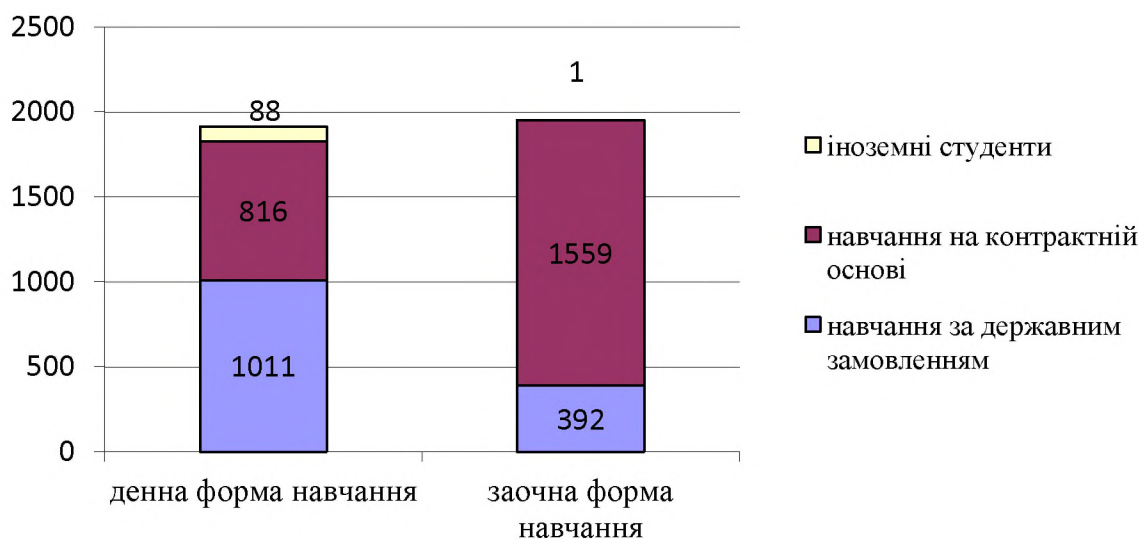
Основними причинами відрахування залишаються: невиконання навчального плану (150 осіб – 38%), відрахування за власним бажанням (113 осіб – 28%), для студентів-контрактників – порушення умов договору (86 осіб – 22%), закінчення теоретичного курсу та неатестація екзаменаційною комісією (22 особи – 6%), за невиконання графіка освітнього процесу (5 осіб – 1%) та інші причини (21 особа – 5%).

Діаграма 4.9.

Основні причини відрахування студентів (денна і заочна форми навчання)

**Кількість студентів-випускників у 2021 році
на денній та заочній формах навчання**

У 2021 році зі складу студентів університету відраховано у зв'язку з закінченням навчання 3778 осіб.

Зокрема на денній формі навчання:

ОС «Молодший бакалавр» - 20 осіб на контрактній основі;

ОС «Бакалавр» – 1087, за державним замовленням – 598; на контрактній основі навчання – 489, з них: студенти-іноземці – 77.

ОС «Магістр» – 720, за державним замовленням – 413; на контрактній основі навчання – 307, з них: студенти-іноземці – 11.

На заочній формі навчання:

ОС «Молодший бакалавр» – 177 осіб на контрактній основі;

ОС «Бакалавр» – 828, за державним замовленням – 241; на контрактній основі навчання – 587, з них студент-іноземець – 1.

ОС «Магістр» – 946, за державним замовленням – 151; на контрактній основі навчання – 795.

Отже, разом кількість випускників у 2021 р. становить 3778 осіб (1827 денної форми навчання та 1951 заочної форми навчання). Для порівняння: у 2020 навчальному році було випущено 3698 осіб (2046 денної форми навчання та 1652 заочної форми навчання).

Розділ V. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

5.1. Професорсько-викладацький склад університету

Система підбору кадрів, їх використання, підвищення кваліфікації та атестації, а також заохочення педагогічних працівників до наукової діяльності є визначальним фактором у формуванні висококваліфікованого професорсько-викладацького колективу університету.

В університеті підбір і прийом на роботу професорсько-викладацького складу в основному здійснюється на конкурсній основі з урахуванням наявності наукового ступеня і вченого звання та відповідного стажу практичної і педагогічної роботи.

Для ефективного використання науково-педагогічних кадрів розроблено методику розрахунку штатів на навчальний рік, на основі якої проводиться розподіл посад професорсько-викладацького складу серед кафедр. У них передбачено визначення розрахункової кількості штатних одиниць, виходячи із середнього обсягу навчального навантаження по університету з урахуванням нормативного показника кількості студентів на одного викладача, а також чисельності викладачів, необхідних для повного забезпечення виконання навчального плану кожної спеціальності.

У 2021 році освітній процес та функціонування підрозділів університету забезпечували 551 науково-педагогічний працівник, з них штатних – 515. Серед них: академік НАПН України, академік Академії будівництва та архітектури, академік Академії економічних наук України, академік Міжнародної академії безпеки життєдіяльності, докторів наук – 60 (11,6%), кандидатів наук – 334 (65%), без вченого ступеня – 121 (23,4%).

Більш докладну загальну кадрову ситуацію про штатних працівників у розрізі факультетів/інституту представлено в таблиці.

Таблиця 5.1.

Склад штатних працівників в розрізі факультетів з урахуванням кількості науково-педагогічних працівників вищої кваліфікації

№ п/п	Факультети	Всього штатних працівників	Докторів наук,	Кандидатів в наук,	Без вченого звання, ступеня
1.	Факультет української філології	45	5 11,1%	32 71,1%	8 17,4%
2.	Факультет іноземної філології	55	4 7,3%	34 62%	17 31%
3.	Історичний факультет	47	3 6,4%	34 72,3%	10 21,3%
4.	Навчально-науковий інститут економіки та бізнес освіти	43	4 9,3%	32 74,4%	7 16,3%
5.	Факультет фізичного виховання	22		14 64%	8 36,3%
6.	Факультет соціальної та психологічної освіти	69	12 17,4%	48 70%	11 16%

7.	Факультет інженерно-педагогічної освіти	32	5 16%	21 66%	6 19%
8.	Природничо-географічний факультет	49	5 102%	30 61,2%	14 29%
9.	Факультет фізики, математики та інформатики	33	3 9,1%	18 54,5%	12 36,4%
10.	Факультет мистецтв	40	–	23 57,5%	17 37,5%
11.	Факультет початкової освіти	26	3 11,5%	16 61,5%	7 27%
12.	Факультет дошкільної освіти	33	5 15,1%	25 76%	3 9,1%
13.	Адміністративно-управлінський персонал	20	11 55%	8 40%	1 5%
Всього штатних працівників		515	60 11,6%	334 65%	121 23,4%

Протягом звітної періоду викладачі і співробітники університету нагороджені відомчими та університетськими нагородами.

У наступному році заплановано реалізацію комплексу заходів, спрямованих на оптимізацію підбору і розстановку науково-педагогічного, адміністративно-управлінського, навчально-допоміжного та обслуговуючого персоналу, що входить до штатного розпису. До вищезазначеного процесу будуть залучені керівники підрозділів університету (декани факультетів/директор інституту, завідувачі кафедр, начальники відділів і служб). Разом з профспілковим комітетом заплановано організацію та проведення низки заходів, спрямованих на зміцнення трудової і виробничої дисципліни та дотримання трудового законодавства.

5.2. Підвищення кваліфікації викладачів

Підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників університету здійснюється відповідно до «Положення про академічну мобільність педагогічних і науково-педагогічних працівників Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини» та Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365 «Про внесення змін до постанови КМУ від 30 грудня 2015 року № 1187»). Підвищення кваліфікації педагогічних працівників відбувається не рідше, ніж один раз на п'ять років з відривом чи без відриву від виробництва з метою оновлення їх теоретичних і практичних знань, оволодіння сучасними методами вирішення професійних завдань, адаптації на міжнародні стандарти освітньої діяльності.

Підвищення кваліфікації здійснювалося в рамках 58 угод про співпрацю із закладами вищої освіти та науковими установами України, зокрема, 3 угоди було укладено у 2021 р.: з Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», Національним педагогічним університетом імені М.П. Драгоманова.

Планування та контроль за своєчасним виконанням планів-графіків підвищення кваліфікації покладається на завідувачів кафедр. У поточному

навчальному році згідно з графіком підвищили кваліфікацію 13 осіб: в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького (5 осіб), Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (1 особа), Бердянському державному педагогічному університеті (1 особа), Харківській державній академії культури (1 особа), Національна музична академія України імені П.І. Чайковського (1 особа), Глухівському національному педагогічному університеті імені О.Довженка (2 особи), Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова (1 особа)

Згідно з укладеними угодами про співпрацю в університеті проходять підвищення кваліфікації викладачі інших закладів вищої освіти, зокрема, з Білгород-Дністровського педагогічного фахового коледжу, Центральноукраїнського державного педагогічного університеті імені Володимира Винниченка, Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Вінницького державного педагогічного університеті імені М.Коцюбинського, Житомирського державного університету імені Івана Франка, Мукачівського державного університету, Харківської державної академії культури, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Рівненського державного гуманітарного університету, КВНЗ «Уманського гуманітарно-педагогічного коледжу імені Т.Г. Шевченка», Мелітопольського державного педагогічного університету імені Б.Хмельницького, Бердянського державного педагогічного університету, Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка».

Підвищення кваліфікації у 2021р. науково-педагогічні працівники проходили на науково-методичних семінарах, конференціях, тренінгах, прослухали дистанційно вебінари, лекції.

Система організації підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університету спрямовується на оновлення та розширення знань, формування нових професійних компетенцій і компетентностей у психолого-педагогічній, науково-дослідній, організаційно-управлінській діяльності; удосконалення фахової підготовки викладачів шляхом поглиблення і розширення її професійних знань, умінь і навичок, що сприяє якісному виконанню ними своїх посадових обов'язків.

В університеті на курсах підвищення кваліфікації педагогічних працівників (у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою) у 2021 р. навчалося 3384 слухачі на 25 спеціальностях, зокрема, 19 спеціальностях галузі знань 01 (Освіта/Педагогіка), 2 спеціальностях галузі знань 05 (Соціальні та поведінкові науки), по 1 спеціальності галузей знань 02 (Культура і мистецтво), 07 (Управління та адміністрування), 23 (Соціальна робота), 281 (Публічне управління та адміністрування). Для порівняння: у 2020р. навчалося 2608 курсистів, у 2019р. – 278.

Укладено 72 угоди про співпрацю, зокрема у 2021 році – 41 угоду, з них: 1 – з об'єднаною територіальною громадою, 3 – із закладами дошкільної освіти, 31 – із закладами загальної середньої освіти, 1 – з інклюзивно-ресурсним центром, 3 – із закладами позашкільної освіти, 2 – із закладами фахової передвищої освіти.

Для забезпечення навчального процесу на курсах підвищення кваліфікації у 2021 р. розроблено 130 освітніх програм, з них тривалістю: 180 год (6 кредитів ЄКТС)

150 год. (5 кредитів ЄКТС)	34
90 год. (3 кредити ЄКТС)	1
30 год. (1 кредит ЄКТС)	94

В освітніх програмах враховуються вимоги сьогодення та потреби курсистів відповідно до напрямку їх діяльності та передбачається забезпечення відповідної науково-теоретичної перепідготовки фахівців, а саме: знання суті інноваційних теорій, сучасних технологій, впровадження їх в освітній процес, а також підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності педагогічних працівників, розвитку цифрової, управлінської, комунікаційної, медійної, інклюзивної, мовленнєвої компетентностей, організаторських здібностей, системного, творчого, аналітичного мислення тощо.

Географія слухачів курсів охоплює навчальні заклади територіальних громад Уманського, Звенигородського, Черкаського районів Черкаської області; Гайсинського, Жмеринського, Вінницького районів Вінницької області; Голованівського, Новоукраїнського, Олександрійського районів Кіровоградської області; Білгород-Дністровського, Березівського, Подільського районів Одеської області; Дрогобицького, Стрийського районів Львівської області, Кам'янець-Подільської Кам'янець-Подільського району Хмельницької області; Обухівського, Білоцерківського районів Київської області; Первомайського району Миколаївської області; Миколаївського району Миколаївської області; Томаківського, Криворізького районів Дніпропетровської області.

До проведення навчальних занять залучено 124 висококваліфікованих викладачів факультетів, серед них 19 докторів наук, професорів, 2 кандидати наук, професорів, 72 кандидати педагогічних наук, доценти, 3 старших викладачі, кандидати наук, 4 викладачі, кандидати наук, 11 старших викладачів, 13 викладачів.

5.3. Рейтинг викладачів, кафедр, факультетів / інституту

Рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників університету у 2021 році проводилося за результатами їхньої роботи у 2020/2021 н. р. відповідно до «Положення про систему рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних працівників УДПУ імені Павла Тичини» від 6 лютого 2017 р. та наказу ректора «Про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників» № 654 о/д від 24 травня 2021 р.

Упродовж навчального року рейтинг науково-педагогічних працівників визначався за трьома напрямками їхньої діяльності: навчально-методичної, наукової та організаційно-виховної. Рейтингові оцінки обраховувала рейтингова комісія, очолювана першим проректором А. М. Гедзиком, як суму відповідних балів за виконання певної роботи та досягнення за основними напрямками роботи з врахуванням різних коефіцієнтів рейтингової оцінки, зокрема: за навчально-методичну і наукову - по 0,4, за організаційно-виховну - 0,2. Для визначення рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічного працівника, який працює не на повну ставку (або понад ставку), його рейтинговий бал ділився на частку ставки, яку він обіймає.

Узагальнення основних показників дозволило визначити кращі результати рейтингового оцінювання науково-педагогічних працівників за всіма, а також за окремими напрямками їхньої діяльності у 2020-2021 навчальному році.

Таблиця 5.2.

Кращі результати рейтингового оцінювання навчально-методичної діяльності науково-педагогічних працівників

№ з/п	Прізвище та ініціали НПП	Посадова категорія	Частка ставки	Рейтингові бали за навчально-методичну роботу	Рейтингова оцінка
1.	Махомета Т. М.	декан факультету фізики, математики та інформатики	0,5	2057	1646
2.	Красноштан І. В.	завідувач кафедри біології та методики її навчання	0,5	1648	1318
3.	Якимчук Р. А.	доктор наук, професор кафедри біології та методики її навчання	1	2105	842
4.	Вітенко В. А.	доктор наук, доцент кафедри хімії, екології та методики їх навчання	1	1252	501
5.	Пічкур М. О.	кандидат наук, професор кафедри образотворчого мистецтва	0,5	644	515
6.	Гнатюк О. В.	кандидат наук, доцент кафедри фізики та інтегративних технологій навчання природничих наук	1	2008	803
7.	Рябошапка О. В.	кандидат наук, старший викладач кафедри психології та педагогіки розвитку дитини	1	2183	873
8.	Дудник О. А.	кандидат наук, викладач кафедри психології	0,5	1017	814
9.	Небикова Т. А.	старший викладач кафедри біології та методики її навчання	1	2073	829
10.	Пісняк В. С.	викладач кафедри фахових методик та інноваційних технологій в початковій школі	0,5	1351	1081

Таблиця 5.3.

Кращі результати рейтингового оцінювання наукової діяльності науково-педагогічних працівників

№ з/п	Прізвище та ініціали НПП	Посадова категорія	Частка ставки	Рейтингові бали за навчально-методичну роботу	Рейтингова оцінка
-------	--------------------------	--------------------	---------------	---	-------------------

1.	Кравченко О. О.	декан факультету соціальної та психологічної освіти	0,5	3324	2659
2.	Азізов Т. Н.	завідувач кафедри техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності	1	2027	811
3.	Коляда Н. М.	доктор наук, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи	1,5	3270	872
4.	Вітенко В. А.	доктор наук, доцент кафедри хімії, екології та методики їх навчання	1	470	188
5.	Пічкур М. О.	кандидат наук, професор кафедри образотворчого мистецтва	0,5	1150	920
6.	Григоренко Т. В.	кандидат наук, доцент кафедри української мови та методики її навчання	0,5	1465	1172
7.	Савченко Н. В.	кандидат наук, старший викладач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту	1	1484	594
8.	Дудник О. А.	кандидат наук, викладач кафедри психології	0,5	944	755
9.	Зарудняк Н. І.	старший викладач кафедри української літератури, українознавства та методики їх навчання	1,25	1035	331
10.	Поліщук О. Р.	викладач кафедри психології	0,5	898,6	719

Таблиця 5.4.

Кращі результати рейтингового оцінювання організаційно-виховної діяльності науково-педагогічних працівників

№ з/п	Прізвище та ініціали НПП	Посадова категорія	Частка ставки	Рейтингові бали за навчально-методичну роботу	Рейтингова оцінка
1.	Карасевич А. О.	декан історичного факультету	0,5	1030	412
2.	Красноштан І. В.	завідувач кафедри біології та методики її навчання	1,5	0,5	415
3.	Цимбал-Слатвінська С. В.	доктор наук, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти	0,5	650	260

4.	Лаврик О. Д.	доктор наук, доцент кафедри географії та методики її навчання	1	160	32
5.	Кривошея І. І.	кандидат наук, професор кафедри всесвітньої історії та методики її навчання	1	410	82
6.	Решітник Ю. В.	кандидат наук, доцент кафедри фізики та інтегративних технологій навчання природничих наук	1,25	1100	176
7.	Шмалюх А. А.	кандидат наук, старший викладач кафедри всесвітньої історії та методик навчання	1	920	184
8.	Гончарук В. В.	кандидат наук, викладач кафедри хімії, екології та методик їх навчання	1	405	81
9.	Сухецька О. В.	старший викладач кафедри музикознавства та вокально-хорового мистецтва	1,5	855	114

Рейтинговому оцінюванню за 2020/2021 навчальний рік підлягала діяльність 39 кафедр університету за всіма і за окремими напрямками їх діяльності. Рейтингова оцінка структурного підрозділу дорівнює сумі рейтингових оцінок усіх її науково-педагогічних працівників, поділений на кількість кафедральних ставок. Відповідно до цих розрахунків рейтингова комісія визначила рейтинг усіх кафедр та кращі результати їх діяльності.

Таблиця 5.5.

Результати рейтингового оцінювання навчально-методичної діяльності кафедр університету

Місце	Кафедра	Кількість ставок	Рейтингові бали навчально-методичну роботу	Рейтингова оцінка
1.	Психології та педагогіки розвитку дитини	12,75	18920	594
2.	Хімії, екології та методики їх навчання	13,5	16844,4	499
3.	Спеціальної та інклюзивної освіти	16,25	19555	481
4.	Фізики та інтегративних технологій навчання природничих наук	12	14304,5	477
5.	Вищої математики та методики навчання математики	11,5	13271	462
6.	Української мови та методики її навчання	17,75	19614,3	442
7.	Теорії і методики фізичного виховання	9,5	10454	440

8.	Біології та методики її навчання	20,75	22241	429
9.	Слов'янських мов та зарубіжної літератури	10,25	10997,7	429
10.	Медико-біологічних основ фізичної культури	6	6369	425
11.	Інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій	16,5	16362	397
12.	Технологічної освіти	10	9673,6	387
13.	Дошкільної освіти	13	12536	386
14.	Фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі	12,5	11664,3	373
15.	Спортивних дисциплін	9,25	8610	372
16.	Образотворчого мистецтва	10,9	9881	363
17.	Хореографії та художньої культури	7,95	7143,3	359
18.	Професійної освіти та технологій за профілями	18,25	16318	358
19.	Педагогіки та освітнього менеджменту	18,25	15918	349
20.	Географії та методики її навчання	14,25	12400,9	348
21.	Технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи	7,5	6498,5	347
22.	Психології	28	23652	338
23.	Маркетингу, менеджменту та управління бізнесом	17,5	14777,2	338
24.	Соціальної педагогіки та соціальної роботи	24,5	19732,4	322
25.	Всесвітньої історії та методик навчання	16,75	13344	319
26.	Практичного мовознавства	10,5	8344,4	318
27.	Техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності	10,65	7987	300
28.	Виховних технологій та педагогічної творчості	5,5	4116	299
29.	Української літератури, українознавства та методики їх навчання	17,5	12688	290
30.	Історії України	12,5	9072	290
31.	Соціальних і правових дисциплін	16,75	11902	284
32.	Фінансів, обліку та економічної безпеки	14,75	10490	284
33.	Інструментального виконавства	10,5	7378,7	281
34.	Економіки та соціально-поведінкових наук	6,5	4512	278

35.	Теорії початкового навчання	10	6653	266
36.	Музикознавства та вокально-хорових дисциплін	15	9428,6	251
37.	Англійської мови та методики її навчання	36,75	22311	243
38.	Теорії та практики іноземних мов	16	9196,5	230
39.	Іноземних мов	22,5	9561,9	170
По університету		560,75	484723	346

Таблиця 5.6.

Результати рейтингового оцінювання наукової діяльності кафедр університету

Місце	Кафедра	Кількість ставок	Рейтингові бали за наукову роботу	Рейтингова оцінка
1.	Педагогіки та освітнього менеджменту	18,25	17431,1	382
2.	Соціальної педагогіки та соціальної роботи	24,5	17982,3	294
3.	Української літератури, українознавства та методики їх навчання	17,5	12246	280
4.	Української мови та методики її навчання	17,75	12328,6	278
5.	Образотворчого мистецтва	10,9	7098	260,5
6.	Медико-біологічних основ фізичної культури	6	3754	250
7.	Виховних технологій та педагогічної творчості	5,5	3246	236
8.	Дошкільної освіти	13	7258,3	223
9.	Інструментального виконавства	10,5	5724	218
10.	Техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності	10,65	5687	214
11.	Психології	28	14883,9	213
12.	Фізики та інтегративних технологій навчання природничих наук	12	5968	199
13.	Теорії і методики фізичного виховання	9,5	4657	196
14.	Фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі	12,5	6048	194
15.	Всесвітньої історії та методик навчання	16,75	7725	184
16.	Психології та педагогіки розвитку дитини	12,75	5463	171

17.	Хімії, екології та методики їх навчання	13,5	5751	170
18.	Теорії та практики іноземних мов	16	6704	168
19.	Музикознавства та вокально-хорових дисциплін	15	6138,5	164
20.	Спортивних дисциплін	9,25	3748,8	162
21.	Інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій	16,5	6634	161
22.	Соціальних і правових дисциплін	16,75	6654	159
23.	Географії та методики її навчання	14,25	5619,9	158
24.	Фінансів, обліку та економічної безпеки	14,75	5783	157
25.	Іноземних мов	22,5	8340	148
26.	Вищої математики та методики навчання математики	11,5	4195	146
27.	Історії України	12,5	4415	141
28.	Хореографії та художньої культури	7,95	2681,1	135
29.	Технологічної освіти	10	3300	132
30.	Теорії початкового навчання	10	3240	130
31.	Практичного мовознавства	10,5	3193	122
32.	Професійної освіти та технологій за профілями	18,25	5517	121
33.	Спеціальної та інклюзивної освіти	16,25	4475,8	110
34.	Слов'янських мов та зарубіжної літератури	10,25	2738	107
35.	Біології та методики її навчання	20,75	5197	100
36.	Англійської мови та методики її навчання	36,75	8704	95
37.	Маркетингу, менеджменту та управління бізнесом	17,5	3615	83
38.	Економіки та соціально-поведінкових наук	6,5	1205	74
39.	Технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи	7,5	1250	67
По університету		560,75	246599	176

Таблиця 5.7.

Результати рейтингового оцінювання організаційно-виховної діяльності кафедр університету

Місце	Кафедра	Кількість ставок	Рейтингові бали за організаційно-виховну роботу	Рейтингова оцінка
1.	Інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій	16,5	7743	94

2.	Фізики та інтегративних технологій навчання природничих наук	12	4375	73
3.	Вищої математики та методики навчання математики	11,5	4050	70
4.	Педагогіки та освітнього менеджменту	18,25	6279	69
5.	Медико-біологічних основ фізичної культури	6	1800	60
6.	Української літератури, українознавства та методики їх навчання	17,5	5260	60
7.	Музикознавства та вокально-хорових дисциплін	15	4460	59
8.	Хореографії та художньої культури	7,95	2310	58
9.	Психології та педагогіки розвитку дитини	12,75	3610	57
10.	Спортивних дисциплін	9,25	2420	52
11.	Дошкільної освіти	13	3230	50
12.	Української мови та методики її навчання	17,75	4380	49
13.	Виховних технологій та педагогічної творчості	5,5	1215	44
14.	Технологічної освіти	10	2180	44
15.	Англійської мови та методики її навчання	36,75	7570	41
16.	Теорії і методики фізичного виховання	9,5	1911	40
17.	Фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі	12,5	2485	40
18.	Всесвітньої історії та методик навчання	16,75	3320	40
19.	Інструментального виконавства	10,5	2100	40
20.	Теорії та практики іноземних мов	16	3220	40
21.	Соціальних і правових дисциплін	16,75	3135	37
22.	Образотворчого мистецтва	10,9	1985	36
23.	Соціальної педагогіки та соціальної роботи	24,5	4 400	36
24.	Біології та методики її навчання	20,75	3770	36
25.	Теорії початкового навчання	10	1800	36
26.	Спеціальної та інклюзивної освіти	16,25	2670	33
27.	Технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи	7,5	1230	33
28.	Професійної освіти та технологій за профілями	18,25	2952	32
29.	Фінансів, обліку та економічної безпеки	14,75	2385	32
30.	Економіки та соціально-поведінкових наук	6,5	1030	32
31.	Хімії, екології та методики їх навчання	13,5	2000	30
32.	Історії України	12,5	1825	29
33.	Психології	28	3 931	28
34.	Географії та методики її навчання	14,25	2010	28
35.	Слов'янських мов та зарубіжної	10,25	1280	25

	літератури			
36.	Практичного мовознавства	10,5	1250	24
37.	Маркетингу, менеджменту та управління бізнесом	17,5	2075	24
38.	Іноземних мов	22,5	2410	21
39.	Техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності	10,65	715	13
По університету		560,75	116771	42

Таблиця 5.8.

Зведені результати рейтингового оцінювання навчально-методичної, наукової та організаційно-виховної діяльності кафедр університету

Місце	Кафедра	Кількість ставок	Рейтингові бали за напрямками діяльності			Рейтинг оцінка
			Навчально-методична	Наукова	Організаційно-виховна	
1.	Психології та педагогіки розвитку дитини	12,75	18920	5463	3610	822
2.	Педагогіки та освітнього менеджменту	18,25	15918	17431,10	6279	800
3.	Української мови та методики її навчання	17,75	19614,3	12328,6	4380	769
4.	Фізики та інтегративних технологій навчання природничих наук	12	14304,5	5968	4375	749
5.	Медико-біологічних основ фізичної культури	6	6369	3754	1800	735
6.	Хімії, екології та методики їх навчання	13,5	16844,4	5751	2000	699
7.	Вищої математики та методики навчання математики	11,5	13271	4195	4050	678
8.	Теорії і методики фізичного виховання	9,5	10454	4657	1911	676
9.	Образотворчого мистецтва	10,9	9881	7098	1985	660
10.	Дошкільної освіти	13	12536	7258,3	3230	659
11.	Соціальної педагогіки та соціальної роботи	24,5	19732,4	17982,3	4 400	652
12.	Інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій	16,5	16362	6634	7743	651
13.	Української літератури, українознавства та методики їх навчання	17,5	12688	12246	5260	630
14.	Спеціальної та інклюзивної освіти	16,25	19555	4475,8	2670	624

15.	Фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі	12,5	11664,3	6048	2485	607
16.	Спортивних дисциплін	9,25	8610	3748,8	2420	587
17.	Виховних технологій та педагогічної творчості	5,5	4116	3246	1215	580
18.	Психології	28	23652	14883,9	3 931	579
19.	Біології та методики її навчання	20,75	22241	5197	3770	565
20.	Технологічної освіти	10	9673,6	3300	2180	563
21.	Слов'янських мов та зарубіжної літератури	10,25	10997,7	2738	1280	561
22.	Хореографії та художньої культури	7,95	7143,3	2681,1	2310	552
23.	Всесвітньої історії та методик навчання	16,75	13344	7725	3320	543
24.	Інструментального виконавства	10,5	7378,7	5724	2100	539
25.	Географії та методики її навчання	14,25	12400,9	5619,9	2010	534
26.	Техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності	10,65	7987	5687	715	527
27.	Професійної освіти та технологій за профілями	18,25	16318	5517	2952	511
28.	Соціальних і правових дисциплін	16,75	11902	6654	3135	481
29.	Музикознавства та вокально-хорових дисциплін	15	9428,6	6138,5	4460	475
30.	Фінансів, обліку та економічної безпеки	14,75	10490	5783	2385	474
31.	Практичного мовознавства	10,5	8344,4	3193	1250	463
32.	Історії України	12,5	9072	4415	1825	461
33.	Технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи	7,5	6498,5	1250	1230	446
34.	Маркетингу, менеджменту та управління бізнесом	17,5	14777,2	3615	2075	444
35.	Теорії та практики іноземних мов	16	9196,5	6704	3220	438
36.	Теорії початкового навчання	10	6653	3240	1800	432
37.	Економіки та соціально-поведінкових наук	6,5	4512	1205	1030	384
38.	Англійської мови та методики її навчання	36,75	22311	8704	7570	379
39.	Іноземних мов	22,5	9561,9	8340	2410	340
По університету		560,75	484723	246599	116771	563

Рейтинговому оцінюванню за навчальний рік підлягала діяльність інституту та 11 факультетів. З цією метою сума рейтингових оцінок відповідних кафедр була поділена на їх кількість. За рейтинговими показниками досягнень інституту і факультетів зафіксовано наступні результати.

Таблиця 5.9.

Результати рейтингового оцінювання діяльності факультетів та інституту

Місце	Факультет / інститут	Сума рейтингових оцінок кафедр факультету / інституту	Кількість кафедр	Рейтингова оцінка
1	Факультет дошкільної та спеціальної освіти	2105	3	702
2	Факультет фізики, математики та інформатики	2078	3	693
3	Факультет соціальної та психологічної освіти	2031	3	677
4	Факультет фізичного виховання	1998	3	666
5	Факультет української філології	2423	4	606
6	Природничо-географічний факультет	1798	3	599
7	Факультет мистецтв	2225	4	556
8	Факультет початкової освіти	1619	3	540
9	Факультет інженерно-педагогічної освіти	1601	3	533
10	Історичний факультет	1485	3	495
11	ННІ економіки та бізнес-освіти	1748	4	437
12	Факультет іноземних мов	1157	3	386
По університету		22268	39	571

У 2022 р. варто продовжувати практику рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів університету; висвітлювати його результати на сайті університету; удосконалювати показники для підрахунку рейтингових балів науково-педагогічних працівників за напрямками їхньої роботи; працювати над створенням автоматизованої системи рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників і структурних підрозділів, що сприятиме автоматизації аналізу якості ресурсів освітнього процесу та професорсько-викладацького складу кафедр, відстеженню динаміки рейтингів викладачів та структурних підрозділів за навчальними роками, формуванню звітів про виконання індивідуальних планів викладачів та узагальнених результатів роботи підрозділів за показниками навчально-методичної, наукової та організаційно-виховної роботи.

Розділ VI. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА І ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

6.1. Аналіз фінансово-економічної діяльності та ефективності використання державного майна

У 2021 році, як і в попередні роки, діяльність університету характеризувалася фінансовою стабільністю. Університет не має заборгованості з жодного виду платежів та використовує бюджетні кошти загального та спеціального фондів виключно за цільовим призначенням.

Діяльність університету не обмежується лише державним фінансуванням, а й докладаються максимальні зусилля для формування спеціального фонду. Окрім коштів, які сплачують студенти за навчання та проживання в гуртожитках, спеціальний фонд поповнюється за рахунок таких послуг, як виконання науково-дослідних робіт, проведення різноманітних курсів, в тому числі курсів підвищення кваліфікації післядипломної освіти, курсів підготовки до вступу у заклади вищої освіти, іноземної мови, функціонує підготовче відділення для іноземних громадян, проводиться підготовка аспірантів денної та заочної форми навчання, надаються протокольно-інформаційні послуги іноземним громадянам, послуги прання, оренда майна та ін. Залучені кошти спрямовуються не лише на покриття захищених видатків, а й допомагають підтримувати у належному стані навчальні корпуси і студентські гуртожитки шляхом їх поточного та капітального ремонту, оновлювати наявні основні засоби.

Бюджет університету на 2021 рік становив 250 млн. 450 тис.338 грн, у тому числі фінансування за загальним фондом –166 млн 398 тис 816 грн (66,4 %), за спеціальним фондом – 84 млн.051 тис. 522 грн (33,6 %).

Фінансування університету здійснюється за такими програмами:

2201160 «Підготовка кадрів закладами вищої освіти та забезпечення діяльності їх баз практики»;

2201190 «Виплата академічних стипендій студентам (курсантам), аспірантам, докторантам закладів фахової передвищої та вищої освіти»;

2201040 «Наукова і науково-технічна діяльність закладів вищої освіти та наукових установ».

Кошти загального фонду розподілені наступним чином:

- заробітна плата – 109 млн. 139 тис. 700 грн.;
- нарахування на заробітну плату – 24 млн. 010 тис. 800 грн.;
- продукти харчування дітям-сиротам – 3 млн. 553 тис. 389 грн.;
- оплата комунальних платежів – 2 млн. 403 тис. 600 грн. в т.ч.:
 - теплопостачання – 1 млн. 007 тис. 800 грн.;
 - водопостачання та водовідведення – 191 тис. грн.;
 - електроенергія – 609 тис. 800 грн.;
 - природний газ – 445 тис. грн.;
 - вивіз сміття – 150 тис. грн.

Зростання витрат загального фонду було пов'язано, насамперед, із підвищенням посадових окладів та мінімальної заробітної плати працівників, збільшенням тарифів на комунальні послуги і енергоносії.

У вересні 2021 року відбулося певне зростання надходжень до загального фонду бюджету університету, завдяки отриманню додаткового фінансування в сумі 5 млн. 277 тис. 056 грн. Кошти витрачені на придбання комп'ютерної техніки, лабораторного обладнання, хімічних реактивів, спортивного інвентаря для

забезпечення освітнього процесу, меблів, мережевого обладнання, канцелярського приладдя, паперу, будівельних, господарчих матеріалів та ін.

Також за кошти загального фонду оплачені послуги встановлення пожежної сигналізації в навчальних корпусах університету, акредитації, авторського нагляду та розробку облікової інформації, що зменшило навантаження на спеціальний фонд.

Забезпечено в повному обсязі цільове та ефективно використання коштів державного бюджету шляхом затвердження кошторисів, помісячних планів асигнувань та відповідних довідок. Усі фінансові зобов'язання, які виникають в університеті, реєструються відповідно до Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженої наказом Міністерства фінансів України № 333 від 12.03.2012. Бюджетні асигнування, отримані за загальним фондом державного бюджету, використані за цільовим призначенням в повному обсязі.

Відповідно до штатного розпису (зі змінами) по загальному та спеціальному фондах станом на 1 грудня 2021 року затверджено 1110,9 посадових ставки, з них: 586,4 ставки професорсько-викладацького складу.

Упродовж звітнього періоду передбачені чинним законодавством України обов'язкові доплати і надбавки до заробітної плати виплачувалися в максимальному розмірі:

- надбавка за вислугу років – 9 млн. 468 тис. 252 грн.
- доплата за вчене звання – 7 млн. 306 тис. 739 грн.
- доплата за наукову ступінь – 5 млн. 865 тис. 788 грн.
- доплата до мінімальної заробітної плати – 2 млн. 967 тис. 420 грн.
- надбавка за особливі умови праці – 467 тис. 116 грн.
- інші доплати та надбавки – 169 тис. 863 грн.

Всього використано для виплати доплат та надбавок 26 млн. 245 тис. 179 грн.

У звітному періоді зросла середньомісячна заробітна плата науково-педагогічних та інших працівників. Це зумовлено, перш за все, підвищенням посадових окладів на 8,3%, мінімальної заробітної плати (з 6000 грн. до 6500 грн.) та сум щомісячної індексації зарплати відповідно до рішень Кабінету Міністрів України, а також встановленням стимулюючих надбавок працівникам університету. Наслідком цього є збільшення витрат на оплату праці та нарахування на оплату праці.

Заробітна плата виплачується своєчасно відповідно до Закону України «Про оплату праці», колективного договору. Заборгованість по заробітній платі протягом звітнього періоду відсутня.

Для стипендіального забезпечення у 2021 році кошторисом передбачено 18 млн. 578 тис. 500 грн.

Допомогу від держави отримують 45% студентів (за рейтинговою системою). Кошти стипендіального фонду університету використовуються за цільовим призначенням. Стипендія нараховується та виплачується вчасно, відповідно до затверджених термінів. Заборгованість по виплаті стипендії відсутня.

Виплата соціальних стипендій проводиться органами соціального захисту населення через заклади вищої освіти на підставі відповідних документів. За 2021 рік за рахунок коштів, отриманих від Міністерства соціальної політики, була

виплачена соціальна стипендія студентам, які мають пільги, на загальну суму 10 млн. 19 тис. 475 грн.

На обліку в університеті перебувають 144 студенти, які віднесені до категорії дітей-сиріт, з них 19 осіб отримують академічну та соціальну стипендії. Для виплати допомоги на харчування студентам-сиротам використані кошти в сумі 3 млн. 553 тис. 389 грн., придбання навчальної літератури використано 1 млн. 195 тис. 155 грн.

Протягом звітнього періоду виплачена матеріальна допомога при працевлаштуванні 22 студентам-випускникам, які мають статус дітей-сиріт та статус дітей, позбавлених батьківського піклування на суму 313 тис. 566 грн., кошти на одяг – 84 тис. 664 грн.

9 студентів-випускників отримали адресну грошову допомогу при працевлаштуванні за педагогічною спеціальністю, загальна сума виплат становить 102 тис. 150 грн.

На фінансування наукової діяльності університету у 2021 році із загального фонду державного бюджету Міністерством освіти та науки України були виділені кошти в сумі 695 тис. 10 грн. Відповідно до тематичного плану затверджено 2 науково-дослідних теми. Згідно з штатним розписом 11 осіб здійснює науково-дослідну діяльність. Кошти, передбачені для здійснення наукової діяльності, використовуються в повному обсязі виключно за цільовим призначенням.

Надходження за платні послуги від наукової діяльності у 2021 році становить 136 тис. 531 грн. Протягом звітнього періоду укладено, виконано та оплачено 7 угод про надання наукових послуг.

На оплату комунальних послуг за рахунок коштів загального фонду використано 2 млн. 403 тис. 600 грн., за спеціальним фондом 2 млн. 654 тис. 819 грн.

На початок року на спеціальних реєстраційних рахунках університету залишок коштів становив:

від платних послуг 47 млн. 195 тис. 046 грн.,

від наукової діяльності – 27 тис. 220 грн. ,

від інших надходжень – 112 тис. 915 грн.

Для нормального функціонування й розвитку університету необхідно продовжувати збільшувати надходження до спеціального фонду бюджету. Він формується завдяки платним послугам, які надаються університетом згідно із чинним законодавством.

Структура фактичних надходжень спеціального фонду у 2021 р. включала: послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю; надходження від додаткової господарської діяльності; надходження від здачі в оренду майна; надходження від реалізації майна.

Найбільша питома вага припадає на надходження коштів від плати за послуги з освітньої діяльності – 95,4 % від усіх надходжень.

Поточний навчальний рік є другим роком, в якому застосована постанова КМ України від 3 березня 2020 року № 191 «Деякі питання запровадження індикативної собівартості». Слід зазначити, що розрахункова індикативна собівартість навчання в університеті в цьому році склала 27 тис. 87 грн. Таким чином, відповідно до п. 10 постанови мінімальний розмір плати за навчання для здобуття вищої освіти для громадян України за перший рік (курс) для переліку

спеціальностей, для яких встановлюються граничні (мінімальні) ціни, становить від 9 тис.100 грн. до 24 тис.650 грн.

За звітний період отримані кошти від надання платних послуг на суму 55 млн. 741 тис.815 грн.

1. Надходження плати від основної (освітньої) діяльності – 54 млн. 044 тис. 460 грн., в тому числі за навчання іноземних громадян – 3 млн. 557 тис. 389 грн.

2. Надходження плати за послуги від додаткової (господарської) діяльності:

- плата за проживання у гуртожитку – 1 млн.288 тис.544 грн.

- виручка студентської їдальні – 65 тис. 592 грн.

3. Надходження плати за оренду майна:

Загальна площа зданих в оренду приміщень становить 14,0 кв. м, які не використовуються у освітньому процесі. Договори оренди укладено з 4-ма орендарями.

Надходження від орендної плати становить 80 тис. грн.

4. Надійшло 263 тис. 220 грн. за здані металобрухт та макулатуру, вирощене на агробіостанції насіння соняшника.

Витрати на заробітну плату по спеціальному фонду державного бюджету становлять 53 млн. грн., в тому числі для надання матеріальної допомоги працівникам, які її потребували в зв'язку з тяжким матеріальним становищем, використано 727 тис. 102 грн. Для надання матеріальної допомоги на оздоровлення професорсько-викладацького складу під час відпустки використано 779 тис. 745 грн.

На виконання умов колективного договору протягом звітного періоду навчальні лабораторії, майстерні та допоміжний персонал були забезпечені спецодягом, миючими та дезінфікуючими засобами на загальну суму 55 тис. 885 грн.

Серед інших видатків, що займають чималу частину витрат, є наступні: ремонтні роботи, придбання меблів, придбання комп'ютерної техніки та комплектуючих, придбання палива, ліцензійні послуги, послуги з оформлення сертифікатів, виготовлення дипломів, залікових книжок, студентських квитків, господарського інвентарю, електротоварів, послуги з супроводження програмного забезпечення, виділяються кошти для поповнення бібліотечного фонду новими книгами, посібниками, фаховими журналами, придбання періодичних видань, послуги з навчання та медичного обстеження співробітників, послуги страхування, відрядження, послуги зв'язку та Інтернету, послуги з технічного обслуговування обладнання, послуги з вивезення сміття та проведення дезінфекції приміщень навчальних корпусів та гуртожитків, витрати на рекламу, придбання паперу, підтримка патентів. До кошторису університету щороку обов'язково включаються видатки, пов'язані з розвитком матеріально-технічної бази з метою дотримання акредитаційних вимог до матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу, та видатки на господарські потреби.

Відповідно до Податкового кодексу України університет здійснює нарахування та своєчасне перерахування податку на додану вартість, податку на доходи фізичних осіб та військового збору, єдиного соціального внеску, плати за землю, екологічного податку. Усі податки та збори нараховуються в повному обсязі та перераховуються на відповідні державні рахунки, рахунки органів Пенсійного фонду та державних соціальних фондів у встановлені терміни.

Відповідно до Закону України «Про здійснення державних закупівель»

проведено 21 тендер для безперебійного постачання тепла, води, електроенергії та газу, акредитації освітніх програм, закупівлі комп'ютерного обладнання, меблів для гуртожитку, встановлення сигналізації для навчальних корпусів та ін. на суму 24 млн. 922 тис. 277 грн.

Усі закупівлі оприлюднюються в електронній системі публічних закупівель ProZorro і відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» опубліковуються звіти про укладені договори.

Станом на 1 жовтня 2021 року проведена річна інвентаризація, в ході якої була перевірена наявність матеріальних цінностей на загальну суму 551 млн. 702 тис. 823 грн. В університеті здійснюється постійний контроль за цільовим використанням обладнання університету, що дає змогу продовжити термін його експлуатації, тим самим заощадити кошти.

Все майно, яке знаходиться на балансі університету, ефективно використовується в освітньому процесі та господарській діяльності і знаходиться на зберіганні у матеріально-відповідальних осіб. З кожною матеріально-відповідальною особою укладено договір про матеріальну відповідальність.

У наступному році ще більш актуальним стає економне витрачання власних надходжень. Зростання заробітної плати, інфляційні процеси, що призводять до здорожчання вартості товарів і послуг, збільшують навантаження на спеціальний фонд. Необхідно активніше залучати позабюджетні кошти, розширювати спектр надання платних послуг. Від усіх керівників структурних підрозділів вимагається більш виваженого та обґрунтованого прийняття рішень щодо необхідності закупівлі товарів і послуг.

6.2. Результати роботи адміністративно-господарської частини університету

Постійне вдосконалення господарської діяльності університету, зміцнення та утримання в належному стані матеріальної бази ґрунтується на щоденній злагодженій роботі всіх працівників структурних підрозділів, підпорядкованих адміністративно-господарській частині.

Упродовж звітнього періоду діяльність адміністративно-господарської частини була спрямована на покращення матеріально-технічної бази університету:

- безперебійне забезпечення усіх об'єктів енергоносіями;
- проведення капітальних та поточних ремонтів;
- створення сприятливих умов для освітнього процесу здобувачів вищої освіти та їх проживання в гуртожитках;
- підтримка та розвиток інфраструктури університету;
- дотримання вимог з охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників та учасників освітнього процесу;
- підтримка усіх навчальних корпусів та житлових приміщень у належному санітарному стані з урахуванням необхідності забезпечення протиепідемічних заходів.

Відповідно до Постанови КМУ №1236 від 09.12.2020 року, Постанови головного лікаря № 4 від 23.04.2021 року, № 9 від 26.08.2021 року, №10 від 06.09.2021 року «Про затвердження протиепідемічних заходів у закладах освіти на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» систематично проводилися профілактично-дезінфекційні заходи у приміщеннях навчальних корпусів та гуртожитків, зокрема:

- проведені інструктажі у структурних підрозділах для працівників щодо запобігання поширення коронавірусної інфекції, дотримання правил респіраторної гігієни та протиепідемічних заходів;
- на вході до навчальних корпусів та гуртожитків організовано місця обробки рук антисептичними засобами;
- у приміщеннях навчальних корпусів та гуртожитків розміщено контейнери з кришками для використаних масок;
- щоденно проводився температурний скринінг працівників та здобувачів освіти;
- забезпечено регулярне очищення і дезінфекція поверхонь (в тому числі дверних ручок, столів, місць сидіння, перил тощо);
- проведено розмітку на підлозі для дотримання дистанції та організації двостороннього руху коридорами;
- придбані необхідні засоби та обладнання для здійснення протиепідемічних заходів в університеті (безконтактні термометри, бактерицидні лампи, дезінфекційні, антисептичні засоби обробки рук, засоби особистої гігієни та індивідуального захисту);
- працівників університету частково забезпечено засобами індивідуального захисту: масками, респіраторами, захисними окулярами, щитками та екранами;
- обладнано ізолятори для хворих на (COVID-19) у гуртожитках, відремонтовано приміщення медпунктів у навчально-адміністративному корпусі та навчальному корпусі №3.

Постійно проводилися роботи з благоустрою територій навчальних корпусів, гуртожитків, навчально-наукової агробіостанції. Працівниками господарської частини забезпечено прибирання та вивезення на полігон сміття, будівельних, побутових відходів понад 19 тонн.

Пріоритетними заходами з модернізації матеріально-технічної бази університету є підвищення енергоефективності. Для цього упродовж звітного періоду особлива увага приділялася використанню заходів щодо раціонального та ефективного споживання енергоносіїв, зокрема:

- контроль за роботою системи електропостачання будівель, своєчасне виконання поточних та планово-попереджувальних ремонтів електротехнічного обладнання, підготовка електрогосподарства до роботи в опалювальний період;
- герметизація вводів, отворів, віконних, дверних блоків у підвальних приміщеннях;
- ремонт теплової ізоляції трубопроводів опалення;
- своєчасний ремонт покрівель, утеплення горищних перекриттів;
- підготовка систем опалення до опалювального періоду, їх ревізія, випробування;
- проведено аудит енергетичної ефективності будівель університету з виготовленням енергетичних сертифікатів.

Працівниками електродільниці у будівлях університету проведено електромонтажні роботи по заміні 544 м електромережі, 61 вимикача, 95 розеток, 170 люмінесцентних ламп та 230 ламп накаливання на LED лампи. Відремонтовано і перероблено 106 світильників під LED лампи, встановлено 354 LED панелі. Виконано ремонтні і профілактичні роботи електроплит, бойлерів у гуртожитках та їдальнях. Проводилося обслуговування міні АТС та телефонних

ліній. Відповідно до вимог та норм екологічної безпеки утилізовано 793 штуки відпрацьованих люмінесцентних ламп та 44 кг акумуляторів.

Під час підготовки об'єктів університету до осінньо-зимового періоду проведено низку робіт. Це, насамперед, підготовка теплового господарства, виконання поточних ремонтів систем тепlopостачання, водовідведення, водопостачання, газопостачання та вентиляцій; виконувалася перевірка контрольно-вимірювальних приладів, вузлів обліку газу, газоаналізатора блочно-модульної котельні. Силами працівників слюсарної дільниці у будівлях університету проведено часткову заміну зношених та аварійних металевих труб на поліпропіленові з використанням фітингів у кількості 269 м/п, ревізію запірної арматури та вентиляційних каналів, замінено 25 радіаторів опалення, 77 водорозбірних кранів, 14 ремкомплектів до систем зливу унітазів, 5 тенів у бойлерах, 64 одиниці сантехнічного обладнання.

Упродовж року виконувалося забезпечення господарських потреб, закупівля необхідних будівельних матеріалів для проведення поточних ремонтів приміщень, будівель університету.

Робітниками відділу по проведенню капітального та поточного ремонтів активного виконувалися роботи з ремонту приміщень аудиторно-лабораторного, житлового фонду, місць загального користування практично у всіх навчальних корпусах та гуртожитках.

Відремонтовано:

- 28 приміщень у навчальних корпусах;
- коридори, кухні 31, 34, 35 секцій, туалет 30 секції, кімната №378 гуртожитку №1;
- замінено та встановлено 12 дверних блоків на сходові клітки з 2 по 4 поверхи навчального корпусу №3;
- коридори 4, 5 поверхів, кухня 4 поверху, туалети гуртожитку №2.

Змонтовано підвісну стелю «ARMSTRONG» в лабораторіях №№301, 312, коридорі 3 поверху навчального корпусу №1, в аудиторіях №№210, 222, коридорах 1, 2, 3-го поверхів факультету інженерно-педагогічної освіти навчального корпусу №2, аудиторії №414 навчального корпусу №3.

Проведено поточний ремонт: фасаду 1 поверху навчального корпусу №1, центрального входу навчального корпусу №3 та гуртожитків, покрівель навчальних корпусів №№3,4.

Для виконання коригування проєктно-кошторисної документації «Капітальний ремонт навчального корпусу №5» (у зв'язку з виникненням додаткових обсягів робіт) та проходження експертизи проєкта були залучені підрядні організації; з листопада 2021 р. відновлено роботи на цьому об'єкті.

Отримано дозвіл на початок реставраційного ремонту сходової клітки №3 та санвузлів 3 поверху навчального корпусу №1, з грудня 2021 р. розпочато ремонт сходової клітки.

З метою ефективного використання та прозорого здійснення закупівель товарів, робіт і послуг, університет зареєстровано на електронних цифрових майданчиках Prozorro. Всі закупівлі, що здійснені в університеті, оприлюднюються в електронній системі закупівель, відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» публікуються звіти про укладені договори.

Упродовж звітнього періоду в університеті проводилася робота з виконання вимог Законів України «Про пожежну безпеку», «Цивільного Кодексу». Одним із

важливих напрямків такої роботи є проведення протипожежних та профілактичних заходів щодо безпеки людей у разі виникнення надзвичайної ситуації, а саме:

- змонтовано системи пожежної сигналізації та оповіщення про пожежу в приміщеннях навчальних корпусів №№ 1, 3, навчально-адміністративному корпусі, навчальних майстернях, гаражах, складських приміщеннях;
- усі будівлі університету забезпечені первинними засобами пожежогасіння, згідно з нормами належності;
- проведено заміри ізоляції проводів електромереж відповідно до їх влаштування;
- систематичне обслуговування пожежних рукавів кранів, вогнегасників;
- навчання та інструктажі з пожежної безпеки;
- страхування членів пожежної дружини;
- приміщення та територія закладу обладнані відповідними знаками безпеки;
- встановлені світильники на запасних виходах будівель навчальних корпусів, гуртожитків;
- придбано пожежне обладнання.

Загальна сума коштів, витрачена на виконання заходів з пожежної безпеки у 2021 році, складає понад 2 000 000 грн.

У звітному році особлива увага приділялася виконанню вимог Державно-будівельних норм в частині доступності до будівель осіб з обмеженими можливостями: встановлені поручні в туалеті гуртожитку №2 та зовнішньому туалеті на території дільниці №1, кнопки виклику біля центрального входу гуртожитку №2, навчальних корпусів №№ 1, 3. На даний час проводиться тендерна закупівля робіт з реконструкції будівлі навчального корпусу №3 в частині прибудови зовнішнього ліфта для людей з обмеженими можливостями. Придбано таблички зі шрифтом Брайля.

Підтримка і розвиток матеріально-технічної бази сучасного університету є однією з основних умов успішного здійснення освітнього, виховного, наукового процесів. Цей напрям діяльності є і надалі залишається пріоритетним, тому на 2022 рік заплановано: продовження капітального ремонту навчального корпусу №5 згідно з планом-графіком виконання робіт; реставрація сходової клітки №3 та туалетів 3 поверху навчального корпусу №1; продовження реалізації заходів для виконання вимог ДБН в частині доступності до будівель маломобільних груп студентів, встановлення зовнішнього ліфта для студентів з обмеженими можливостями в навчальному корпусі №3; будівництво волейбольного майданчика на території навчального корпусу №3; відновлення роботи ліфта в гуртожитку №1; проведення поточних ремонтних робіт аудиторно-лабораторного фонду університету, місць загального користування, фасадів будівель; створення належних соціально-побутових умов в гуртожитках; придбання необхідних меблів, обладнання, сучасних технічних електронних засобів навчання; удосконалення матеріально-технічної бази з використанням економічних, енергозберігаючих технологій.

6.3. Організація роботи з охорони праці

Згідно з Законом України «Про охорону праці» основним завданням служби охорони праці в університеті є організація виконання правових, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних, соціально-економічних і профілактичних заходів,

спрямованих на запобігання нещасним випадкам, професійним захворюванням, аваріям та іншим випадкам загрози життю або здоров'ю учасників освітнього процесу.

Університет забезпечує всім категоріям працівників, відповідно до законодавства України та Статуту, право на безпечні та нешкідливі умови праці й побуту, додаткову оплачувану відпустку, скорочений робочий час та інші пільги, передбачені законодавством та Колективним договором.

Відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23.01.2018 за № 100/31552, задля створення безпечних умов освітнього процесу, за наказом ректора, спеціально створеною комісією проведена прийомка університету до нового навчального року та опалювального сезону з питань охорони праці. За результатами прийомки складені акти обстежень та видані акти-дозволи про готовність на введення в експлуатацію приміщень (кабінетів, лабораторій, майстерень, спортивних зал тощо) та інженерно-технічних комунікацій.

На виконання Постанови КМУ від 09.12.2020 № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (із змінами 20.10.2021 № 1096), розроблено та введено в дію профілактичні протиепідемічні заходи, для запобігання захворюванню учасників освітнього процесу, на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) у 2021/2022 н. р. та проводився систематичний контроль за їх виконанням. Також організовано проведення щеплення учасників освітнього процесу.

Розроблено комплексні заходи для досягнення встановлених нормативів та підвищення рівня охорони праці; плани, програми поліпшення умов праці, запобігання виробничому травматизму, професійним захворюванням, надання організаційно-методичної допомоги у виконанні запланованих заходів.

Підготовлено проекти організаційно-розпорядчих документів (наказів, розпоряджень, інструкцій тощо) з питань охорони праці. Проведено, спільно з представниками інших структурних підрозділів і за участю представників професійної спілки, перевірки щодо дотримання працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

Проведено вступні інструктажі з працівниками з питань охорони праці під час прийняття на роботу. Проводилося інформування працівників про основні вимоги законів, нормативно-правових актів та актів з охорони праці, що діють в університеті.

Організовано забезпечення підрозділів нормативно-правовими актами з охорони праці та актами з охорони праці, що діють в межах університету; роботу кабінету з охорони праці, підготовки інформаційних стендів, кутків з охорони праці тощо; пропаганду з питань охорони праці з використанням інформаційних засобів.

За звітний період проведений внутрішній аудит охорони праці та атестація робочих місць на відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці; розроблені положення, інструкції та інші акти з охорони (безпеки) праці, що діють у межах університету; складені переліки професій і посад, згідно з якими

працівники повинні проходити обов'язкові попередні і періодичні медичні огляди; організоване навчання з питань охорони праці.

Здійснено контроль за виконанням заходів, передбачених програмами, планами щодо поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, колективним договором та заходами, спрямованими на усунення причин нещасних випадків і професійних захворювань та аварій в процесі діяльності; проведенням ідентифікації та декларуванням безпеки об'єктів підвищеної небезпеки; наявністю у структурних підрозділах інструкцій з охорони праці згідно з переліком професій, посад і видів робіт, своєчасним внесенням в них змін; станом запобіжних і захисних пристроїв, вентиляційних систем; своєчасним проведенням навчання з питань охорони праці та всіх видів інструктажу з охорони праці; забезпеченням працівників відповідно до законодавства спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального та колективного захисту, мийними та знешкоджувальними засобами; санітарно-гігієнічними і санітарно-побутовими умовами працівників згідно з нормативно-правовими актами; дотриманням у належному безпечному стані території університету, внутрішніх доріг та пішохідних доріжок; організацією робочих місць відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці; проведенням попередніх (під час прийняття на роботу) і періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, щорічних обов'язкових медичних оглядів осіб віком до 21 року.

Випадків травмування, дорожньо-транспортних пригод, пожеж у звітному періоді не зафіксовано.

6.4. Соціальне забезпечення здобувачів вищої освіти

Університет виробив чітку стратегію щодо розроблення та впровадження дієвих технологій соціального захисту здобувачів вищої освіти. Це питання постійно перебуває під пильним контролем ректорату, обговорюється на засіданнях вченої ради, засіданнях кафедр.

Керуючись у роботі нормативними документами, що направлені на соціальний захист всіх без винятку членів суспільства, університет достатньо високу увагу приділив цьому питанню у власних нормативних документах.

Так, у Статуті університету підкреслюється роль студентського самоврядування у захисті прав та інтересів здобувачів; серед основних принципів реалізації Концепції освітньої діяльності виокремлюються студентоцентрованість та корпоративне партнерство, забезпечення доступу до освітніх програм університету людей з особливими освітніми потребами; створення умов для здобуття якісної освіти особами з інвалідністю, дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування є одним з основних шляхів і способів реалізації Концепції.

Перспективність таких підходів декларується і Стратегією розвитку УДПУ на 2021-2025 рр., відповідно до якої передбачається конструктивна співпраця адміністрації із студрадою у напрямі стимулювання участі студентського самоврядування в обговоренні та вирішенні питань удосконалення стипендіального забезпечення, соціального захисту студентів, підтримка та соціально-психологічний супровід незахищених категорій студентської молоді (сиріт, осіб з інвалідністю, учасників АТО/ООС та їх дітей та ін.).

Стратегічним є упровадження нової моделі фінансової політики університету та соціального захисту учасників освітнього процесу, зокрема фіксація у Колективному договорі пакету соціальних гарантій працівникам університету та здобувачам освіти, забезпечення належних умов проживання та побуту здобувачів вищої освіти у гуртожитках шляхом реконструкції та матеріально-технічного обладнання; подальша адаптація навчальних корпусів для людей з особливими потребами шляхом створення умов для їхнього безперешкодного пересування та ін.

В університеті навчається 696 студентів пільгових категорій (на денній та заочній формах навчання), 324 студенти отримують соціальну стипендію. Серед них – діти осіб, визнаних постраждалими учасниками Революції Гідності; особи, визнані постраждалими учасниками Революції Гідності; особи з інвалідністю I, II груп та діти з інвалідністю віком до 18 років, яким не протипоказане навчання за обраною спеціальністю; внутрішньо переміщені особи, діти з багатодітних сімей (п'ять і більше дітей); діти із малозабезпечених родин, діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, особи з їх числа; діти шахтарів та інші.

Соціальне забезпечення зазначених пільговиків реалізується відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2016 року № 975 «Про надання державної цільової підтримки деяким категоріям громадян для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти».

Реалізація прав та соціальних гарантій студентів, особливо пільгових категорій, супроводжується профкомом університету, а саме: реалізація права на навчання на місцях державного замовлення; поселення у гуртожитки та оплата за проживання (першочерговість для студентів-пільговиків, безоплатність проживання чи оплата на пільгових умовах); виконання законодавчо встановлених виплат та компенсацій студентам, які віднесені до категорії дітей-сиріт та осіб з їх числа. Наприклад, допомога на харчування, на придбання одягу, взуття, щорічна матеріальна допомога та ін.

Колективним договором передбачено отримання матеріальної допомоги для студентів у зв'язку із лікуванням, скрутним матеріальним становищем із бюджету профспілки. Також студенти отримують матеріальну допомогу на поховання близьких родичів. Внесено зміни до колективного договору, що стосувалися збільшення розміру таких виплат.

Здобувачі вищої освіти отримують консультаційну допомогу від юридичної служби та профкому університету, зокрема в порядку відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти тощо; з житлових питань: житлові права та обов'язки мешканців гуртожитків, порядок надання житлової площі, плата за користування нею, виселення з гуртожитку тощо.

В університеті, відповідно до вимог Колективного договору, кожного року виділяються кошти для поповнення бібліотечного фонду новими книгами, посібниками, фаховими журналами, здійснено передплату на періодичні видання.

За кошти профспілкової організації діти шкільного віку членів профспілки, і здобувачів у тому числі, отримують новорічні подарунки.

Для усіх здобувачів вищої освіти передбачено компенсацію з бюджету профкому за санаторно-курортне лікування.

В університеті регулярно та своєчасно здійснюються виплати академічних та соціальних стипендій. Бюджетні асигнування загального фонду Державного бюджету спрямовуються переважно на першочергове забезпечення видатків

захищених статей, серед яких – стипендії здобувачам вищої освіти, харчування дітей-сиріт, придбання предметів гардеробу дітям-сиротам.

В університеті постійно зростає чисельність студентів з особливими потребами, тому адміністрація спрямовує свою діяльність на розв'язанні проблем навчання і соціального розвитку таких осіб на основі принципу «від рівних прав до рівних можливостей». Так, для успішної соціалізації та самореалізації молоді з особливими освітніми потребами створюються належні умови та розробляються дієві технології з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів, що також є складовими соціального захисту.

З метою створення інклюзивного середовища в університеті значну увагу приділяють забезпеченню реалізації вимог щодо доступності до навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення: відповідно до вимог будівельних норм та стандартів облаштовано пандуси в усіх навчальних корпусах, спеціалізовані санітарно-гігієнічні кімнати, закуплено парти для студентів-візочників; придбано таблички шрифтом Брайля з назвою кожного факультету/інституту, кафедри, структурних підрозділів університету; закуплено абетки шрифтом Брайля для студентів – майбутніх психологів, соціальних працівників, педагогів, які готові працювати в умовах інклюзивної освіти; у читальних залах та комп'ютерних класах облаштовано клавіатури до комп'ютерів шрифтом Брайля для студентів з порушенням зору; придбано географічні карти Європи шрифтом Брайля; у гуртожитках облаштовано кімнати для студентів з інвалідністю та пандуси.

Для забезпечення розвитку інклюзивної освітньої політики в університеті функціонують «Науково-дослідна лабораторія інклюзивної педагогіки» і кабінет фізичної реабілітації (факультет дошкільної та спеціальної освіти) та «Центр соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів»» (факультет соціальної та психологічної освіти).

За результатами якісного аналізу відповідей здобувачів, встановлено, що серед організаційних та побутових труднощів переважають проблеми адаптації, комунікації з одногрупниками та викладачами, а також недостатня архітектурна доступність до аудиторій на поверхах та ін..

Щодо доступності, то варто зазначити, що в університеті на разі завершуються роботи з виділення коштів та документального оформлення реалізації проекту реконструкції навчального корпусу №3 з встановленням ліфта для маломобільних осіб, придбання крісельних підйомників на сходові клітки корпусів №1 та №2, гуртожитку №2.

Проблеми комунікації та особистісного розвитку допомагає вирішити практичний психолог університету.

Здобувачі освіти з дітьми можуть скористатися послугами Регіонального центру розвитку дитини «Дивосвіт» і під час вступної кампанії, і у процесі здобуття освіти.

Університет співпрацює із закладами соціальної сфери Уманщини та Черкащини загалом. Так, завдяки співпраці з Черкаською МСЕК є можливість консультативної допомоги у оформленні необхідних документів особам з інвалідністю; ресурси Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради (послуги реабілітаційного центру) доступні для студентів університету (не лише з Умані та Уманського району), співпраця з Асоціацією «Інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму в Україні» сприяє розвитку

інклюзивного туризму, участі здобувачів освіти у реалізації грантових проєктів (наприкладд.: 3D-карта Черкащини).

Слід зазначити, що всі структурні підрозділи університету, посадові особи та ректорат виробили чітку стратегію взаємодії щодо соціального забезпечення здобувачів освіти, яка реалізується через забезпечення права на навчання на місцях державного бюджету; вчасну і повну виплату соціальних та академічних стипендій; реалізацію пільг та соціальних гарантій; створення умов доступності для маломобільних груп; соціальну та консультативну підтримку здобувачів вищої освіти; функціонування спеціальностворених структурних підрозділів для забезпечення інклюзивного освітнього середовища в університеті; налагодження співпраці із закладами соціальної сфери регіону та громадськими організаціями інклюзивної спрямованості.

VII. ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУПРОВІД ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

7.1. Презентація університету на міжнародних та всеукраїнських виставках

У 2021 р. університет став активним учасником Міжнародних спеціалізованих виставок «Сучасні заклади освіти» та «Освіта та кар'єра – 2021». На цих заходах університет не лише презентував свої досягнення та рекламував освітні послуги, але й отримав нагороди – гран-прі «Лідер інноваційно-наукової діяльності», золоту медаль в номінації «Інноваційні технології профорієнтаційної роботи й кар'єрного консультування випускників закладів освіти», назва роботи: «Медіатехнології у процесі професійної орієнтації в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини»; гран-прі у номінації «Розвиток матеріально-технічної бази закладу освіти».

В академічному рейтингу закладів вищої освіти України «ТОП-200 Україна» у 2021 році університет посів 92 місце. Завдяки спільним зусиллям всього колективу університету маємо позитивні показники і є шостими серед педагогічних закладів вищої освіти України.

У рейтингу Top Universities in Ukraine університет займає 32 місце серед 186 українських ЗВО.

У рейтингу Ranking Web of Universities від Webometrics, що визначає місце ЗВО відповідно до ступеня представлення його діяльності в Інтернет-просторі, у 2021 році університет зайняв 100 місце серед 314 українських ЗВО та 9449-е місце серед світових ЗВО.

Університет індексується у світових рейтингах, зокрема рейтингу євразійських університетів QS World University Rankings та U-Multirank.

7.2. Представлення університету в засобах масової інформації

Інформаційна політика в університеті забезпечується у декількох напрямках:

- друковані ЗМІ (регіонального та всеукраїнського статусу);
- Інтернет;
- радіо та телебачення;
- участь та організація інформаційно-реklamних заходів;
- встановлення інформаційного зв'язку з органами державної влади та місцевого самоврядування;
- виготовлення рекламно-виставкової, сувенірної та рекламно-поліграфічної продукції.

Здійснення інформаційно-презентаційної діяльності є пріоритетним напрямом роботи прес-центру університету (у структурі центру культури і дозвілля «Гаудеамус»), інформаційно-обчислювального центру, відділу професійно-кар'єрної орієнтації та доуніверситетської підготовки та відповідальних осіб на факультетах/інституті, в інших структурних підрозділах.

У 2021 році продовжувалася співпраця щодо надання послуг з розміщення інформаційно-реklamних матеріалів у газетах, журналах, радіо, телеканалах та Інтернет-ресурсах міського, регіонального та всеукраїнського значення. У пресі як місцевого так і всеукраїнського рівня за звітний період опубліковано матеріали про важливі події у житті нашого закладу.

Згідно із законом України «Про вищу освіту» університет оприлюднює на офіційному веб-сайті інформацію про реалізацію своїх прав і виконання

зобов'язань. Наш заклад освіти у своїй діяльності дотримується принципу відкритості і конструктивного діалогу, забезпечує повноту інформації як про стратегію і плани розвитку, так і про поточні події, ми прагнемо до якнайповнішого задоволення громадської потреби в достовірній інформації. Офіційний сайт університету адаптований для осіб з вадами зору.

Сьогодні різні сайти в Україні розміщують новини про університет. Новим напрямком інформаційної політики є розповсюдження інформації про університет, привертання уваги до нових спеціальностей, можливостей їх отримання через соціальні мережі – Facebook, Twitter, Instagram.

Для представлення інформації про діяльність університету співпрацюємо з місцевими телекомпаніями. Телевізійні інформаційно-рекламні сюжети в новинах, рекламних блоках та телепрограмах традиційно транслюються на місцевому телебаченні, а також на інших телеканалах Черкащини і прилеглих областей.

Окрім того інформація про університет постійно розміщується і оновлюється на освітніх сайтах.

Університет є активним організатором інформаційно-рекламних заходів, усі університетські зустрічі, конференції, презентації, виставки, концерти, ярмарки та інші заходи, які організовує чи в яких бере участь університет, теж є засобом візуалізації, що безумовно впливає на наш імідж. До проведення інформаційно-рекламних заходів широко залучаються здобувачі вищої освіти. Зокрема вони ініціювали проведення конкурсів відеороликів про університет, особливості та переваги навчання в ньому: «Я студент УДПУ», «Чому я обрав УДПУ».

Інформаційна політика університету у 2021 році спрямовувалася також на встановлення інформаційного зв'язку з органами державної влади та місцевого самоврядування. Органи державної влади міста та району систематично запрошуються на заходи різного рівня, які відбуваються в нашому університеті.

Нові вимоги інформаційного простору зумовлюють необхідність виготовлення рекламно-виставкової, сувенірної та рекламно-поліграфічної продукції. З метою просування бренду університету, поширення єдиного корпоративного стилю активно використовується розроблена брендова продукція.

Розділ VIII. ВИКОНАННЯ ЦІЛЬОВИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

Відповідно до умов контракту № П-108 від 24.11.2020 р. між Міністерством освіти і науки України та ректором університету були виконані цільові показники діяльності університету, заплановані на 2021 календарний рік.

Порядковий номер	Цільові показники діяльності (результативності, ефективності та якості) закладу вищої освіти	Строк досягнення	Виконання цільових показників
1.	<p>Збільшення кількості годин навчальних занять для здобувачів вищої освіти ЗВО, які проведені англійською мовою (крім мовних дисциплін).</p> <p><i>За підсумками навчального року: 2021/2022 – частка складає не менше 3%.</i></p>	1 серпня 2022 року	<p>Відповідно до наказу № 943 о/д від 27.08.2021 р. ректора університету <i>«Про викладання дисциплін/модулів/тем англійською мовою у 2021/2022 н.р.»</i> на усіх факультетах / в інституті запроваджено викладання окремих дисциплін обов'язкового чи вибіркового компонента англійською мовою. Зокрема, на факультеті іноземних мов розпочали читання окремих тем чи модулів дисциплін (немовних) англійською мовою 11 викладачів, на факультеті соціальної та психологічної освіти, інженерно-педагогічної освіти – по 6 викладачів, на історичному та природничо-географічному – по 5 викладачів, в інституті економіки та бізнес освіти, на факультетах української філології, початкової освіти, мистецтв, дошкільної та спеціальної освіти, фізичного виховання – по 4 викладачі, на факультеті фізики, математики та інформатики – 3 викладачі.</p> <p>У 2021 році в інституті економіки та бізнес освіти запроваджено англійськомовну освітньо-професійну програму «Фінанси, банківська справа та страхування» ОС «Бакалавр» спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування» (для іноземних студентів). На ОП навчається 7</p>

			студентів із Непалу, Індії та Нігерії. Викладання усіх дисциплін відповідно до навчального плану проводиться англійською мовою науково-педагогічними працівниками університету, які мають значний досвід практичної та викладацької роботи. В освітньому процесі задіяно нині 12 науково-педагогічних працівників та сформований кадровий резерв з англійськомовних викладачів, які мають рівень володіння англійською мовою В2.
2.	Збільшення обсягу надходжень до спеціального фонду за результатами наукових та науково-технічних робіт за проектами міжнародного співробітництва, за результатами наукових та науково-технічних робіт за господарськими договорами та за результатами надання наукових послуг в порівнянні з відповідним показником за підсумками 2020 року: <i>за підсумками 2022 року – на 500 тис. грн</i>	1 березня 2023 року	Надходження від платних послуг по науковій діяльності за 2021 рік становлять 145 054,00 грн., а саме: 1) за прикладну науково-дослідну роботу по наданню послуг з проведення наукових досліджень – 106 070,00 грн; 2) за захист на здобуття наукового ступеню – 28 534,00 грн.; 3) за послуги з організації та проведення Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні фізичні знання як основа інтеграції змісту шкільної природничої освіти» – 5250,00 грн.; 4) за послуги з організації та проведення Всеукраїнської науково-практичної конференції «Професійна педагогічна позиція – ефективна умова формування мотивації культури ЗСЖ в освітньому просторі та профілактика ВІЛ/СНІДу» – 3 200,00 грн.; 5) за консультації в сфері наукової та науково-технічної діяльності – 2000,00 грн.
3.	Збільшення кількості здобувачів вищої освіти, які брали участь у програмах міжнародної академічної	1 серпня 2022 року	Відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачами вищої освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини» у 2021 році 34 студенти університету ОС «Бакалавр» та «Магістр» долучилися до

	<p>мобільності (тривалістю не менше 1 місяця, за календарний рік). <i>Частка здобувачів вищої освіти, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності, серед загальної кількості здобувачів вищої освіти складає не менше:</i> <i>3% станом на 01 серпня 2022 року.</i></p>		<p>програм академічної мобільності: 22 особи (65%) – за програмами ступеневої академічної мобільності (програми подвійного диплому), 12 осіб (35%) – за програмами кредитної академічної мобільності.</p> <p>Здобувачі вищої освіти реалізують право на академічну мобільність на підставі міжнародних програм та проєктів, договорів про співробітництво в галузі освіти та науки між університетом та закордонними вищими навчальними закладами, та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією університету на основі індивідуальних запрошень. Таким чином студенти навчаються у таких закладах освіти, як: Будапештський університет технологій та економіки (м. Будапешт, Угорщина), Університет Корвіна (м. Будапешт, Угорщина), Університет Панонії (м. Весперм, Угорщина), Вища школа імені Іполіта Цегельського (м. Гнезно, Польща), Пряшівський Університет (м. Пряшів, Словаччина), Інститут Європейської культури (м. Гнезно, Польща), Університет імені Адама Міцкевича (м. Познань, Польща), Гуманітарно-природничий університет імені Яна Лугоша (м. Ченстохов, Польща), Пекінський педагогічний університет (м. Пекін, Китай) та ін.</p>
4.	<p>Збільшення кількості штатних науково-педагогічних та наукових працівників, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності (тривалістю не менше одного місяця, за календарний рік).</p>	1 серпня 2022 року	<p>Відповідно до «Положення про академічну мобільність педагогічних та науково-педагогічних працівників Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини» у 2021 році відділом міжнародних зв'язків спільно з факультетами/інститутом було проведено роботу щодо організації академічної мобільності у рамках чинних в університеті 53 угод про співпрацю із зарубіжними освітніми закладами, організаціями та товариствами. У зв'язку з карантинними обмеженнями</p>

	<p><i>Частка штатних науково-педагогічних та наукових працівників, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності (тривалістю не менше одного місяця, за календарний рік), серед загальної кількості штатних науково-педагогічних та наукових працівників складає не менше:</i></p> <p><i>3% станом на 01 серпня 2022 року</i></p>		<p>міжнародна академічна мобільність у 2021 році відбулася як очно, так і дистанційно, також актуальною минулого року стала змішана форма академічної мобільності.</p> <p>Так, в очній формі відбулося стажування 5 викладачів у Республіці Польща (що становить 4% від загального обсягу).</p> <p>У змішаній формі відбулося стажування 36 науково-педагогічних працівників (31% від загального обсягу), зокрема, 34 викладачі стали учасниками виїзного семінару, що проходив в межах міжнародного стажування «Розвиток м'яких навичок у професійній підготовці викладачів»/«Soft skills development in teaching professional training»; 2 особи підвищили кваліфікацію у Західно-Фінляндському коледжі (Фінляндія).</p> <p>75 викладачів (65% від загального обсягу) взяли участь у різних міжнародних програмах та проектах, які відбувалися у 22 країнах світу, зокрема, країнах ЄС, Великобританії, США, Канаді, Аргентині тощо, дистанційно.</p> <p>Незважаючи на складну ситуацію, зумовлену COVID-19, у 2021 році університету вдалося утримати позиції за напрямом міжнародна академічна мобільність науково-педагогічних працівників та збільшити цей показник у 4 рази (порівняно з 2020 роком). Одним із чинників збільшення активності науково-педагогічних працівників у міжнародній діяльності є переформатування підходів до організації академічної мобільності в університеті і виведення її у віртуальний простір.</p>
5.	Зростання обсягу витрат на оновлення наукового і лабораторного обладнання	1 березня 2023 року	У вересні 2021 року відбулося певне зростання надходжень до загального фонду бюджету університету завдяки отриманню додаткового фінансування в сумі 5 277 056 грн. Частково за рахунок

	<p>(включаючи балансову вартість обладнання, яке отримано як дарунок, в оренду або лізинг) у кошторисі витрат закладу вищої освіти (без урахування закладів фахової передвищої освіти в його структурі) в порівнянні з відповідним показником за підсумками 2020 р.:</p> <p><i>за підсумками 2022 року – на 1 млн. грн.</i></p>		<p>отриманого додаткового фінансування з МОН України та за рахунок власних коштів спеціального фонду (від надання платних послуг) придбано обладнання на суму 2 667 934 грн, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> – комп'ютерна техніка – 1 261 916 грн; – лабораторне обладнання – 253 445 грн; – навчальне обладнання – 78 880 грн; – спортивний інвентар – 88 170 грн; – мультимедіа (дві дошки) – 42 938 грн; – хімічні реактиви – 13 931 грн; – меблі – 750 697 грн; – сценічні костюми для студентських колективів – 109 740 грн; – музичні інструменти – 68 217 грн.
6.	<p>Збільшення кількості іноземців та осіб без громадянства серед здобувачів вищої освіти ЗВО, у тому числі громадян країн-членів ОЕСР.</p> <p>Від загальної кількості іноземних студентів:</p> <p><i>за підсумками 2022 року – 3%.</i></p>	1 січня 2022 року	<p>До університету у 2021 році на навчання прийшло 148 іноземних громадян. Для порівняння: у минулому календарному році відповідний показник становив 52 особи.</p> <p>Станом на 31 грудня 2021 року в університеті навчається 271 іноземний громадянин з Туркменістану, Азербайджану, Узбекистану, Вірменії, Єгипту, Російської Федерації, Тунісу, Індії, Непалу, Бангладеш, Конго, Нігерії, Сполучених Штатів Америки за ОС «Бакалавр», «Магістр» та на підготовчому відділенні для іноземних громадян.</p> <p>Зокрема, студенти з числа іноземних громадян навчаються на 8 факультетах (природничо-географічному; фізичного виховання; фізики, математики та інформатики; професійної та технологічної освіти; іноземних мов; початкової освіти; історичному; соціальної та психологічної освіти) та у навчально-науковому інституті економіки та бізнес-освіти.</p>

7.	<p>Збільшення кількості навчальних аудиторій, які оснащені мультимедійним обладнанням або іншим спеціальним обладнанням, яке забезпечує виконання функцій мультимедійного обладнання.</p> <p><i>Частка навчальних аудиторій, які оснащені мультимедійним обладнанням складає не менше 10% за підсумками 2021 року</i></p>	1 січня 2022 року	<p>До мультимедійно обладнаних відносимо такі аудиторії, які забезпечені технічними засобами підтримки комп'ютерно зорієнтованого навчання на стаціонарній основі, тобто за якими закріплено комп'ютер або ноутбук; SMART-дошку з відповідним програмним забезпеченням або мультимедійний проєктор та екран для проєкції або телевізор; навушники та мікрофон або акустична система; вебкамери.</p> <p>Питання «Про оснащення мультимедійним обладнанням аудиторій університету» розглядалося на засіданні ректорату (протокол № 2 від 12.10.2021 р.).</p> <p>Станом на грудень 2020 року повністю укомплектовано 67 аудиторій університету, які задіяні в освітньому процесі, що становить 48,9 % від загальної кількості аудиторій. За 2021 рік оснащено мультимедійним обладнанням 16 аудиторій, таким чином станом на грудень 2021 року 83 аудиторії (60,6%) із 137 оснащені спеціальним обладнанням.</p> <p>Частка навчальних аудиторій, які оснащені мультимедійним обладнанням, збільшена за підсумками 2021 року на 11,7%.</p>
8.	<p>Збільшення обсягу коштів на виконання досліджень і розробок ЗВО, які за результатами конкурсного відбору фінансуються із загального фонду бюджету.</p> <p><i>Збільшення обсягу коштів в порівнянні з відповідним показником за підсумками 2020</i></p>	1 березня 2022 року	<p>Науково-педагогічними працівниками університету у 2021 році проводилися дослідження, що мають наукову новизну та практичну цінність для суспільства й економіки. Так, науково-педагогічні працівники університету брали активну участь у виконанні 2 фундаментальних наукових проєктів відповідно до тематичного плану наукових досліджень університету, що виконуються за рахунок коштів державного бюджету:</p> <p>3) «Соціально-психологічна реабілітація дітей та молоді з особливими освітніми потребами засобами інклюзивного туризму» (керівник: Кравченко Оксана</p>

<p>року</p> <p>на 30% за підсумками 2021 року</p>		<p>Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор).</p> <p><i>Мета дослідження:</i> розробити та апробувати систему соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з особливими освітніми потребами засобами інклюзивного туризму.</p> <p>Результати другого етапу НДР використані при розробленні навчального курсу «Інклюзивний туризм», оновленні навчальних курсів «Теорія соціальної роботи», «Методи соціальної роботи», «Психологія особистості», «Організація та методика соціально-психологічного тренінгу», «Психологія життєвої кризи особистості», «Методика роботи психолога» в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини.</p> <p>На матеріалах НДР захищено 1 дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора філософії (спеціальність 231 – Соціальна робота), 7 магістерських кваліфікаційних робіт.</p> <p>За темою НДР здійснювалася підготовка магістрантки II курсу Діордій К. до участі у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Інклюзивна освіта». Тема наукової роботи: «Сучасні музеї як засіб соціальної інтеграції осіб з інвалідністю»; підготовка магістрантки II курсу Безверхньої А. для участі у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із галузі «Гендерні дослідження». Тема наукової роботи: «Жінки в історії соціальної роботи» як освітній та науково-дослідницький проект Гендерного центру».</p> <p>Організовано і проведено Студентський конкурс проєктів з інклюзивного туризму «Подорожуємо без бар'єрів» спільно з Черкаським обласним центром медико-соціальної</p>
---	--	--

		<p>експертизи ЧОР та Асоціацією інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму.</p> <p>4) «Фольклористичні дослідження хорового виконавства та народного танцю Центральної України» (керівник: Пиж'янова Наталія Володимирівна – кандидат мистецтвознавства, доцент).</p> <p>Мета дослідження: історико-теоретичне та мистецтвознавче дослідження структурних компонентів пісенного фольклору та фольклорного танцю Центральної України.</p> <p>Результати третього етапу НДР: верифіковано гіпотезу щодо загальнонаціонального характеру виконавської традиції народного хорового співу Центральної України; введено у науковий обіг маловідомі пам'ятки зокрема: «Щоденник» П. Ф. Курінного, «Літургія Св. Іоанна Золотоуста», «Руководство для сільських пастырей»; сформовано карту-схему музичних (пісенних) та хореографічних жанрів Центральної України; виконано мовно-графічний опис художньо інтерпретованих хореографічних композицій, створених на основі фольклорного матеріалу; здійснена постановка хореографічної композиції «Ніч перед Різдвом»; вона була оцифрована та передана до репозитарію університету.</p> <p>Результати досліджень апробовано на 29 наукових конференціях міжнародного та національного рівнів, отримано Міжнародну стипендію імені Mai Urbanek-Jawogowicz, індивідуальну наукову стипендію від факультету «Artes Liberales» Варшавського університету; сформовано аналітичну записку до органів регіональної влади щодо сучасного стану охорони фольклорної спадщини (лист від Заваллівської селищної ради); отримано</p>
--	--	---

		<p>документи про наукову цінність та апробацію результатів дослідження від уряду гміни Громадка (Польща).</p> <p>У звітному році відповідно до наказу МОН України «Про проведення конкурсного відбору проєктів фундаментальних та прикладних наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок у 2021 році» від 29.09.21 року № 1028 розроблено та подано від університету для участі у Конкурсному відборі 3 проєкти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Теорія і методика реалізації експериментально-практичної частини змісту шкільної природничо-математичної освіти в контексті міждисциплінарного діалогу» (керівник: Мартинюк М.Т. – доктор педагогічних, професор, академік НАПН України). 2. «Жорсткість і міцність залізобетонних елементів з нормальними тріщинами при крученні та її вплив на просторову роботу складних залізобетонних систем» (керівник: Азізов Т.Н. – доктор технічних наук, професор). 3. «Технологічні основи оптимізації збереження біорізноманіття напівприродних територій агроландшафтів середньої частини басейну річки Південний Буг» (керівник: Совгіра С.В. – доктор пед. наук, професор). <p>Відповідно до наказу МОН України «Про проведення конкурсного відбору проєктів фундаментальних та прикладних наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок молодих учених» № 1027 від 29.09.2021 року, на Конкурс від університету розроблено та подано проєкт «Методична система проектування та використання віртуального STEM – орієнтованого середовища підготовки майбутніх учителів математики та інформатики»</p>
--	--	--

			<p>(керівник: Ткачук Г.В. – доктор пед. наук, доцент).</p> <p>Відповідно до оголошеного Національним фондом досліджень України конкурсу «Наука для безпеки та сталого розвитку України» від університету розроблено та подано проєкт «Стратигічне проектування інноваційного бізнес-середовища як фактор забезпечення людської безпеки в умовах довготривалого воєнного конфлікту» (керівник: Слатвінський М.А. – канд. екон. наук, доцент).</p>
9.	Створення електронної системи управління освітнім процесом в університеті на рівнях «Ректорат – навчально-методичний відділ – деканат – кафедра – викладач», системи управління університетом – електронного врядування (інформаційні технології документообігу, контролю за виконанням управлінських рішень, online-обговорення проєктів нормативних документів тощо).	1 січня 2022 року	<p>З метою створення ефективної системи управління освітнім процесом на рівнях «Ректорат – навчально-методичний відділ – деканат – кафедра – викладач» в університеті з 1 січня 2022 року запроваджено внутрішній електронний документообіг, який є високотехнологічним і прогресивним підходом до суттєвого підвищення ефективності роботи структурних підрозділів. Запровадження електронного документообігу покликане вирішувати низку завдань: автоматизація роботи з документами, пошук та відбір необхідної інформації, розсилання опрацьованих документів для їх подальшого опрацювання; обмін документами (уніфікація технологічних процедур проходження, передачі та опрацювання документів, зокрема збирання, реєстрація, накопичення, опрацювання та комплексний аналіз інформації, зокрема забезпечення постійного зв'язку та обміну інформацією між структурними підрозділами) тощо.</p> <p>Відповідно до наказу ректора № 1795 о/д від 29 грудня 2021 року введено в дію «Положення про організацію внутрішнього електронного документообігу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (затверджено на засіданні</p>

			<p>вченої ради університету – протокол 7 від 28.12.2021 р.).</p> <p>Це Положення поширюється на всі електронні документи, що створюються, відправляються або одержуються, та встановлює загальні вимоги щодо порядку проходження електронного документа з моменту його створення або одержання й до моменту відправлення або передавання до архіву університету; оперативного інформаційного обміну із використанням корпоративної електронної пошти, встановлює загальні правила здійснення моніторингу стану виконання управлінських рішень, функціонування підрозділів університету.</p> <p>Для покращення функціонування внутрішнього електронного документообігу в університеті використовується пакет програм інтерактивної платформи «Віртуальний університет» «WeStudy».</p>
10.	Створення науково-дослідницьких центрів і лабораторій як базових осередків реалізації наукових досліджень, зокрема інноваційних дослідницьких структур.	1 вересня 2021 року	<p>1. Відповідно до наказу № 968 о/д від 31.08.2021 р. ректора університету на базі факультету дошкільної та спеціальної освіти з 1 вересня 2021 р. функціонує <i>Освітньо-науковий Центр сімейно-центрованих практик</i>. Керівником Центру призначено доктора філософії, старшого викладача кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Черніченко Людмилу Анатоліївну.</p> <p>Метою Центру є поширення цінностей інклюзивної освіти в академічному середовищі, формування інклюзивної компетентності фахівців у процесі їхньої професійно-педагогічної роботи; реалізація ключових ідей освітньо-професійних програм спеціальності 016 Спеціальна освіта, забезпечення соціальної та психолого-педагогічної підтримки сім'ям, які виховують дітей з/без особливих освітніх потреб.</p> <p>Центр функціонує для надання</p>

		<p>міждисциплінарної, сімейно-центрованої комплексної послуги, яка поєднує медичну, психологічну, соціальну та освітні складові, спрямовані на раннє виявлення та профілактику порушень у дітей, покращення їхнього розвитку, підвищення якості їхнього життя, супровід і підтримку сімей з дітьми, у яких виявлено порушення розвитку.</p> <p>Основними завданнями Центру є надання консультативної та психологічної допомоги, проведення бесід з сім'ями, які виховують дітей з/без особливих освітніх потреб; проведення майстер-класів, тренінгів, дискусійних платформ, спільних переглядів щодо популяризації інклюзивної освіти; пошук фахівців і ресурсів для створення маршруту індивідуального розвитку сімей, які виховують дітей з/без особливих освітніх потреб та ін.</p> <p>Відповідно до річного плану діяльності в Освітньо-науковому Центрі сімейно-центрованих практик було проведено:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Круглий стіл з теми: «Почути тих, хто не чує», присвячений Міжнародному дню глухих (вересень 2021 року) (https://fdo.udpu.edu.ua/pochuty-tyh-hto-ne-chuye/). Мета цього заходу – привернути більше уваги громадськості до проблем і сподівань нечуючих людей, продемонструвати всьому світові, що ці люди мають бути захищені законодавством нарівні з іншими громадянами. – IV Регіональний науково-практичний семінар «Нетрадиційні методи терапії в логопедичній роботі», присвячений Міжнародному дню логопеда (https://fdo.udpu.edu.ua/vidbuvsya-iv-regionalnyj-naukovo-praktychnyj-seminar-netradytijni-metody-terapiyi-v-logopedychnij-roboti/).
--	--	--

			<p>2. Відповідно до наказу № 791 о/д від 24.06.2021 р. ректора університету з метою методичної та інформаційної підтримки функціонування дистанційного навчання, консультування професорсько-викладацького складу, координування подальшого розвитку дистанційної освіти в університеті з 1 вересня 2021 р. створено <i>Центр дистанційної освіти</i>.</p> <p>Основними завданнями Центру є: вивчення, узагальнення та впровадження сучасних технологій дистанційного навчання в освітній процес; розробка рекомендацій, пропозицій, методичного забезпечення щодо створення дистанційних курсів, елементів дистанційного навчання та організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання; організація та проведення тренінгів по використанню технологій та платформ для дистанційного навчання для викладачів та співробітників університету; здійснення інформаційної підтримки платформ для здійснення дистанційного навчання, якими володіє університет або має право на безкоштовне (передплачене) користування (Moodle, Google Workspace, Microsoft 365, Cisco Netacad, тощо); координація діяльності підрозділів університету з метою ефективного впровадження технологій дистанційного навчання; надання консультативної допомоги викладачам щодо розробки та налаштування дистанційних курсів на різних платформах, прийомів та способів ефективного використання технологій дистанційного навчання, а студентам щодо роботи з цими платформами та технологіями; надання студентам та викладачам університету доступу (корпоративного облікового запису та</p>
--	--	--	---

		<p>початкового паролю) до вищезазначених платформ та відновлення його у випадку втрати; організація співпраці у сфері використання та впровадження дистанційних технологій навчання з іншими закладами (установами) освіти у тому числі і міжнародними.</p> <p>В період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) навчання та заліково-екзаменаційні сесії в університеті у 2021 році відбувалися в очному, дистанційному чи змішаному режимі (залежно від епідеміологічної ситуації в країні та регіоні), тому створення та інформаційна підтримка освітнього процесу Центру дистанційної освіти є надзвичайно актуальною і перебуває на постійному контролі в адміністрації університету. Питання «Про організацію освітнього процесу у дистанційному форматі у 2020/2021 навчальному році» слухалося на засіданні ректорату (протокол № 7 від 8 червня 2021 р.) та систематично розглядається на засіданнях кафедр та вчених рад факультетів / інституту.</p>
--	--	---

Розділ IX. ДОТРИМАННЯ УМОВ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ

В університеті діє Колективний договір, схвалений конференцією трудового колективу 05.10.2021 року на термін 2021-2025 рр., яким регламентуються та врегульовуються трудові і соціально-економічні відносини між адміністрацією та трудовим колективом, захист прав та інтересів працівників.

Упродовж звітнього періоду вчасно (два рази в місяць) виплачувалася заробітна плата працівникам університету. Відсутня заборгованість з виплати стипендії. Своєчасно виплачувалися відпускні усім членам колективу. Здійснювалися гарантовані виплати :

- науково-педагогічним та педагогічним працівникам: надбавки за вислугу років;
- щорічна допомога на оздоровлення науково-педагогічним працівникам виплачувалась у повному обсязі в розмірі посадового окладу під час надання відпусток;
- щорічна грошова винагорода за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків у розмірі посадового окладу;
- преміювання працівників.

Надавалася одноразова грошова допомога на поховання близьких родичів згідно із заявою працівника та наказом ректора, а також матеріальні допомоги на лікування та у зв'язку з важким матеріальним становищем.

З метою створення здорових і безпечних умов праці в університеті відповідно до Колективного договору виконано комплексні заходи для досягнення встановлених нормативів безпеки гігієни праці та виробничого середовища, підвищення рівня охорони праці, запобігання захворюванням, аваріям і пожежам (Розділ 6. Охорона праці та здоров'я), а саме виконано - пункти 6.1, 6.2, 6.3., зокрема:

- згідно з атестацією робочих місць за умовами праці, яка проводиться один раз на 5 років, ужито заходи для покращення умов праці та надаються відповідні пільги і компенсації за шкідливі та небезпечні умови праці працівникам університету, а саме: відповідно до Колективного договору (Розділ 6. Встановлення гарантій та компенсацій) працівники, зайняті на роботах із важкими та шкідливими умовами праці, за переліком видів робіт, професій і посад отримували додаткову оплату до основного окладу та додаткові щорічні відпустки, спеціальний одяг, взуття та інші засоби індивідуального захисту (додаток В. Колективного договору);
- упродовж року сервісні служби та навчальні лабораторії, майстерні отримували мийні та дезінфікуючі засоби. Проводилася профілактична дезінфекція гуртожитків та їдалень;
- реалізовано низку заходів для покращення житлових умов у гуртожитках університету. Постійно здійснювалися поточні ремонти приміщень, меблів, поновлювалася бібліотека.

Протягом звітнього періоду юридична служба та профком університету надавали юридичні консультації співробітникам, які працюють у різних структурних підрозділах університету, зокрема:

- з трудових питань, пов'язаних з укладанням трудового договору/контракту, зміни істотних умов праці;
- пояснення прав, обов'язків та гарантій науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників, норм робочого часу, повноважень вченої ради,

конференції трудового колективу, порядку відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти тощо;

- з житлових питань: житлові права та обов'язки мешканців гуртожитків, порядок надання житлової площі в гуртожитках, плата за користування житловою площею у гуртожитках, виселення з гуртожитку тощо.

Сьогодні в університеті працює 104 особи з особливими потребами, права і законні інтереси яких захищено у повному обсязі.

В університеті відповідно до вимог Колективного договору виділено кошти для поповнення бібліотечного фонду новими книгами, посібниками, фаховими журналами, здійснено передплату на періодичні видання.

За кошти профспілкової організації діти шкільного віку членів профспілки отримали за рахунок профспілкової організації новорічні подарунки.

Профспілковий комітет брав активну участь у житті колективу університету та в його управлінні, забезпечував нормальний психо-емоційний клімат у трудовому колективі.

Профком університету тісно співпрацює з обкомом профспілки. Президія Черкаського обкому профспілки виділила з обласного бюджету на статутну діяльність 35 тис. 770 грн.

У звітному році на виплату допомоги працівникам, які її потребували у зв'язку з важким матеріальним становищем та на лікування, використано з бюджету профспілки 238 тис. 221 грн.

Профком виділяв кошти на оплату відпочинку дітей працівників, на компенсації за санаторно-курортне лікування працівників та студентської молоді. У 2021 році із бюджету профспілки на оздоровлення членів профспілки та їхніх дітей використано 60 тис. грн.

Порушень у виконанні умов Колективного договору у звітному році не виявлено.

Ректор

Олександр БЕЗЛЮДНИЙ